

Mūsu pasaule
Lasāmgrāmatas un darba burtnīcas
Skolotāju grāmata

Sastādījusi Dace Copeland
Rediģējusi un koriģējusi Dace Mažeika
Vitas Radziņas ilustrācijas

Amerikas Latviešu apvienība 2025

Satura rādītājs

Sadaļa un apraksts.....	iii
Valodas līmeņi: kādi ir to apzīmējumi un atšķirības	iv
Lasamības indeksa LIX skaidrojums	v

Mana pasaule

Lasīšana. Eduards Freimaanis.....	1. lpp.
1. Vientuļie Anna un Ģirts	1. lpp.
Visi desmit. Rainis	6. lpp.
2. Draugi	6. lpp.
3. Jaunās mājas	11. lpp.
4. Miķeļi	16. lpp.
Lūdzu, lūdzu un paldies. Jāzepe Osmanis.....	17. lpp.

Rudens pasaule

Blusas ūsas. Astrīda Ivaska.....	23. lpp.
5. Gatavošanās ziemai	23. lpp.
6. Dabas pētnieki.....	30. lpp.
Ēna. Elvīra Leja	38. lpp.
7. Helovīns	38. lpp.
Vasariņa atvadās. Dzidra Rinkule-Zemzare	39. lpp.

Latvija un latvieši pasaulē

Dzimtene. Ojārs Vācietis	44. lpp.
8. Brīvības piemineklis	44. lpp.
9. Rīga	50. lpp.
Tautas lūgšana. Kārlis Jēkabsons.....	55. lpp.
10. Ko svinam Lāčplēša dienā?	55. lpp.
11. Mārtiņi.....	60. lpp.

Ziemas pasaule

Bērnu ziemas dziesmiņa. Vilis Plūdons.....	66. lpp.
12. Sniegpārslas	72. lpp.
Ziemas miegs. Dzidra Rinkule-Zemzare	72. lpp.
13. Rūķu darbnīca	72. lpp.

Pasaku un teiku pasaule

Ziemas prieks. Kārlis Skalbe	78. lpp.
14. Lauku pele un mājas pele.....	78. lpp.
15. Lakstīgalas skaistā balss	86. lpp.
16. Kāpēc papagailis ir raibs?	93. lpp.
Sniedzīņš. Rasma Breikša	97. lpp.
17. Kā kokiem izgāja	97. lpp.

Dzīvnieku pasaule

Lācis. Rainis.....	103. lpp.
18. Dūkas un Pūkas prieki un bēdas	103. lpp.
Ziemas miegā. Imants Lasmanis.....	108. lpp.
19. Lāči	108. lpp.

Silkenriz. Zigfrīds Simansons	115. lpp.
20. Izīrējama māja	115. lpp.
21. Ķengurmātes nerātnais Kārlis	121. lpp.

Debess pasaule

22. Ceļojums uz Jupiteru	126. lpp.
23. Lorēnas zvaigznes	132. lpp.
Liieldiena. Rainis	138. lpp.
24. Lielā diena / Liieldienas	138. lpp.

Pavasara / vasaras pasaule

Saules svētki. Fricis Bārda	143. lpp.
25. Pavasaris	143. lpp.
Zaķīts. Elīna Vennere	144. lpp.
26. Ciemos uz laukiem	148. lpp.
Vasaras šūpoles. Gundega Salna	153. lpp.
27. Vēl nav	153. lpp.
Zelta sietiņš. Rainis	158. lpp.
28. Jāņus gaidot	158. lpp.

Klausīšanās spēļu un jauno vārdu atkārtošanas spēļu apraksti

Klausies un uzbūvē!	164. lpp.
Savieto mūzikas instrumentu ar tā skaņu!	164. lpp.
Apļi griežas	165. lpp.
Domu saplūšana	166. lpp.
Es neiederos	167. lpp.
Jaunā vārda spēks: Jo es vairāk zinu, jo gudrāks esmu!	169. lpp.
Jauno vārdu "Cūciņu" spēle	170. lpp.
Kas man uz galvas?	172. lpp.
Kategorijas	173. lpp.
Krūžu torņi	174. lpp.
Laikraksta detektīvs	175. lpp.
Mini vārdu!	176. lpp.
Sarunu konkurss	177. lpp.
Tas ir nedaudz apšaubāmi	178. lpp.
Telefona vārdnīca	179. lpp.
Vārda dzēšana	180. lpp.
Vārdnīcas kartītes	181. lpp.

“Mūsu pasaule” Skolotāju grāmata sastāv no skolotāju lapas katram lasāmgrāmatas stāstam un jauno vārdu atkārtošanas spēlēm, klausīšanās spēlēm un dažādiem vispārējo nodarbību aprakstiem.

Sadaļa un apraksts
1. Vientuļie Anna un Ģirts, x. - xx. lpp. Virsraksts un lappušu numuri
Līmenis. Stāsta LIX līmenis, valodas līmenis (A2) un ieteicamais skolēnu vecums
Dzejolis vai teksts. Dzejoļa vai stāsta teksts
Vārdu saraksts. Stāstā sastopami pamata un paplašinātā vārdu saraksta vārdi ar tulkojumu angļiski. Pamata vārdu sarakstā ir vārdi no ALA 1000 vārdu saraksta (https://alause.org/musu-darbiba/izglitiba/skolotajiem/macibu-materiali-ala-1-000-vardu-saraksts/)
Pārrunu jautājumi. Iespējamie pārrunu jautājumi pirms un pēc stāsta lasīšanas. Var izmantot arī citus, piemērotus pārrunu jautājumus.
Nodarbības stundā. Ar stāsta saturu saistīta saruna vai aktivitāte.
Uzdevumi / Darba lapas. Sakārtoti pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko. Darba lapas domātas vārdu krājuma nostiprināšanai, stāsta satura atkārtošanai, rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai un gramatikas apguvei vai atkārtojumam.
Runas vingrinājumi. Nodarbības jauno vārdu atkārtošanai spēļu veidā.
Papildu materiāli. Dažādas norādes gramatikas teorijas skaidrojumam un papildus izmantojamu materiālu meklēšanai

Valodas līmeņi: kādi ir to apzīmējumi un atšķirības?

<https://valodukursi.com/2025/05/06/valodas-limeni-kadi-ir-to-apzimejumi-un-atskiribas-2/05/06/2025>

Valodu līmeņu starptautiskie apzīmējumi tiek noteikti pēc Eiropas kopīgās valodu prasmes sistēmas (CEFR), un tie ir sadalīti sešos galvenajos līmeņos: A1, A2, B1, B2, C1, C2.

A1 – Iesācējs (Beginner) Spēj saprast un lietot vienkāršas frāzes, lai apmierinātu pamatvajadzības (piemēram, iepazīšanās, jautājumi par ikdienu). Spēj komunicēt, ja sarunu partneris runā lēni un skaidri.

A2 – Pamata lietotājs (Elementary) Spēj saprast bieži lietotus izteicienus un pamatinformāciju (piemēram, par ģimeni, darbu, iepirkšanos, ģeogrāfiju). Spēj komunicēt vienkāršās ikdienas situācijās.

B1 – Vidējais līmenis (Intermediate) Spēj saprast galveno domu skaidrā, vienkāršā valodā izteiktos tekstos par ikdienas tēmām (piemēram, darbs, skola, ceļošana). Spēj izteikties par pieredzi, notikumiem un sapņiem, kā arī var izteikt savu viedokli un paskaidrot savus plānus.

B2 – Augstāks vidējais līmenis (Upper-Intermediate) Spēj saprast sarežģītākus tekstus un abstraktas idejas, brīvi un skaidri komunicēt ar vietējiem cilvēkiem bez īpašas piepūles. Spēj rakstīt detalizētus tekstus un pamatot savu viedokli.

C1 – Augsts līmenis (Advanced) Spēj saprast sarežģītus tekstus un uztvert arī slēptās nozīmes, var izteikties plūstoši un brīvi dažādās situācijās. Kā arī spēj rakstīt labi strukturētus, detalizētus tekstus par sarežģītām tēmām.

C2 – Profesionāls līmenis (Proficient) Spēj viegli saprast gandrīz visu, ko dzird vai lasa, izsakās ļoti plūstoši un precīzi pat sarežģītos jautājumos. Spēj izmantot valodu niansēti, arī profesionālā vai akadēmiskā līmenī.

Lasāmības indeksa LIX skaidrojums

Gatavojot lasāmvielu nākamajai stundai, skolotāj9 parasti noskaidro teksta tēmu un saturu un darbu izvēlas ar pieņēmumu, ka lasāmviela skolēniem interesēs.

Tomēr pastāv vēl kāds apsvērums, kura nosaukums angļiski ir ‘readability’ jeb ‘lasāmība’. Šis izvērtējums nosaka, kāda ir teksta grūtības pakāpe, cik tas viegli lasāms un saprotams. Lasāmību ietekmē teikumu garums un struktūra, kā arī tajā izmantotie vārdi. Ja skolēns labi neprot valodu, kurā lasa, lasāmības indeksam jābūt atbilstošam: vārdiem jābūt īsiem, teikumiem jābūt skaidriem ar vienkāršu teikumu struktūru. Piemēram, ASV lielie ziņu avoti veido tekstus 8. klases angļu valodas lasāmības līmenī, lai sasniegtu pēc iespējas vairāk lasītāju.

Angļu valodā izmanto vairākus lasāmības rādītājus: *SMOG*, *Flesch-Kincaid*, *Fry* un citus. Amerikā izdotām bērnu grāmatām uz aizmugures vāka var atrast *Lexile* numuru, kas norāda grāmatas lasāmību. Vecāki no skolotājas var uzzināt savam bērnam piemērotāko *Lexile* līmeni un, izmantojot šo skaitli, var izvēlēties grāmatas, kas ir bērna prasmēm atbilstošā līmenī.

Latviešu valodā nepastāv lasāmības līmeņa standarti. Tāpēc, veidojot jaunus ALA Izglītības nozares materiālus, šķita svarīgi atrast veidu, kā noteikt latviešu valodas tekstu lasāmību. Esošie angļu valodas rādītāji nebija piemērojami latviešu valodai, tāpēc ALA materiālu veidotājas izvēlējās zviedru valodas lasāmības rādītāju *The Lasbarhetsindex Swedish Readability Formula*, jeb LIX.

Lasāmā teksta LIX skaitu veido formula, kurā attiecina teksta kopējo vārdu skaitu pret garo vārdu skaitu un teikumu skaitu pret garo teikumu skaitu. LIX skaitļi ir no 1 līdz 60. Jo zemāks LIX skaitlis, jo vieglāks ir lasāmais teksts. Izglītības nozares speciālisti LIX skaitļu intervālus arī attiecināja uz Eiropā izmantotajiem valodas prasmes līmeņu apzīmējumiem, lai skolotājiem būtu vieglāk lemt par lasāmā teksta piemērotību. Piemēram, A2 līmenim LIX skaitļi ir no 25 līdz 39. Ja ”Mana pasaule” teksta lappuses apakšā ir norādīti skaitļi **A2:27**, tas nozīmē, ka teksts paredzēts **A2 valodas prasmes līmenim**, turklāt tas ir salīdzinoši viegls, jo **27 ir tuvāk intervāla sākumam – skaitlim 25, nevis intervāla beigām, kas ir 39.**

LIX	LIX apzīmējums	ALA līmenis	Vārdu saraksts
1-12	Ļoti vienkāršs teksts	A1	Pamata un paplašinātais
13-24	Ļoti vienkāršs teksts	Augsts A1	Pamata un paplašinātais
25-39	Vienkāršs teksts	A2	Paplašinātais
40-50	Vidējas grūtības pakāpes teksts	B1	Paplašinātais un specializētais
50-60	Augstas sarežģītības pakāpes teksts	B2	Specializētais

LIX lasāmības indekss ir norāde, nevis nosacījums. Ir jāņem vērā teksta saturs, konkrēta lasītāja prasmes, zināšanas un vecums, ne tikai LIX skaitlis. LIX skaitlis nenosaka skolēna interesi par tematu un neierobežo lasītāja iespējas. Tas ir tikai papildu darbarīks, kas var palīdzēt skolotājam izvēlēties piemērotākos lasāmos tekstus.

Lai laba lasīšana!

Elisa Freimane
ALA Izglītības nozares vadītāja
2025. gadā

1. Vientuļie Anna un Ģirts
2. lpp.
Autors: Erna Taube

Līmenis

LIX: 26

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (1. lpp.)

Lasišana

Eduards Freimanis

Lasu sēnes, lasu ogas,
lasu grāmatiņu.
Pielasīju pilnus grozus,
pilnu galvu – ziņu.

Teksts

Kāda maza, jauka meitene vārdā Anna un viņas brālis Ģirts ievācās lielajā mājā Smilšu ielas stūrī. Māmiņa tūlīt sāka tīrīt un kārtot istabas. Tētis aizbrauca uz darbu. Bet Anna un Ģirts bija vientuļi. Viņi bija tik vientuļi, ka nezināja, vai viņiem patiks Smilšu ielā dzīvot.

Bet Anna un Ģirts nebija bērni, kas čīkst un rāda bēdīgas sejas, tāpēc viņi abi izgāja pastaigāties. Visur, kur viņi gāja, viņi bija laipni un smaidīgi.

“Hallo!” viņi uzsauca kādam zēnam. “Tavam divritenim ir ļoti skaista, sarkana taure! Kā tevi sauc?”

“Labdien, labdien!” viņi teica kādam pavecam kungam, “Vai mēs varam palīdzēt jums sagrābt lapas? To mēs labi protam.”

“Vai, tik daudz saiņu gan vienam cilvēkam ir par smagu!” viņi sacīja kādai kundzei, kas ne tikai nesa pakas, bet arī stūma bērnu ratus. “Ģirt, tu nes šo, es panesīšu to!”

Tad Anna un Ģirts gāja atpakaļ mājās. Tā tajā pašā dienā abiem bērniem, kas nečīkstēja un nerādīja bēdīgas sejas, bija pa draugam gandrīz vai katrā Smilšu ielas mājā. Viņi vairs nemaz nejutās vientuļi.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā)

Pamata vārdu krājums

divritenis *bicycle*

Paplašinātais vārdu krājums

čīkstēt, čīkst, čīkstēja, čīkstēs	<i>to whine</i>
ievākties, ievācas, ievācās, ievāksies	<i>to move in</i>
sagrābt, sagrābj, sagrāba, sagrābs	<i>to rake (leaves)</i>
sainis	<i>package</i>
taure	<i>horn</i>
vientuļš, -a	<i>lonely</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Klausies un izkrāso!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

- Vai esi kādreiz pārcēlies / pārcēlusies no vienas dzīvesvietas uz citu?
- Kā tu iepazīsties ar cilvēkiem, ko nepazīsti? Kā tu viņus uzrunā?
- Ko nozīmē būt vientuļam? Kad esi juties vientuļš / vientuļa?
- Vai tev ir gadījies izpalīdzēt kaimiņiem? Ko tu darīji?

Pēc lasīšanas:

- Kāpēc Anna un Ģirts domāja, ka viņi būs vientuļi, dzīvojot savā jaunajā mājā?
- Ko Anna un Ģirts sastapa pastaigājoties?
- Kā Anna un Ģirts jutās pēc tam, kad bija nonākuši atpakaļ mājās?

Nodarbība stundā

1. Skolēni attēlo, ko viņi teiktu, sastopot nepazīstamus cilvēkus. Vai pret bērniem vajadzētu izturēties citādi nekā pret pieaugušajiem? Vai bērnus un pieaugušos jāuzrunā tāpat vai atšķirīgi?

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 1.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 1.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi
- 1.-3. Mācīsimies jaunos vārdus! Kāds? Kāda?

Stāsta satura atkārtošanai:

- 1.-4. Stāsta tēla īpašības
- 1.-5. Stāsta karte

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 1.-6.a – 1.-6.b Mana vismīļākā vieta pasaulē

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

1.-7. – 1.-9. Atkārtojums: Lietvārds

Runas vingrinājums

1. Kauliņa mešana

Papildu materiāli

1. Lietvārds. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/lietvards-7424/re-e63d8044-9cba-40b5-8955-dd14aba8fa55>
- <https://alause.org/musu-darbiba/izglitiba/skolotajiem/macibu-materiali-latviesu-valodas-maciba/>
- <https://maciunmacies.valoda.lv/macies/lietvards-jedziens-dzimte-skaitlis-2>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/lietv.htm>

2. Par lietvārdu *YouTube*

- <https://www.youtube.com/watch?v=HeONRIL5Zvs>

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Klausies un izkrāso!

Klausīšanās nodarbība

Kas nepieciešams?

1. Darba lapa ar kādu neizkrāsotu attēlu vai ainavu. Šeit atrodami daudz piemēru: <https://www.cutecoloringpagesforkids.com/printable-coloring-pages/>;
2. Krāsu krītiņi.

Kā sagatavoties?

1. Katrs skolēns saņem darba lapu ar kādu neizkrāsotu attēlu vai ainavu.
2. Skolēniem izsniedz krāsu krītiņus, un viņi sagatavojas klausīties norādījumus.

Kas darāms?

1. Skolotājs lasa / saka norādījumus, un skolēni atbilstoši norādījumiem atzīmē nepieciešamo darba lapā vai izkrāso atbilstošo objektu darba lapā norādītajā krāsā.

Kauliņa mešana

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Kauliņš – labāk un interesantāk, ja tas ir ļoti liels metamais kauliņš;
2. Tāfele un rakstāmais vai krīts.

Kas sagatavoties?

1. Skolotājs uzraksta uz tāfeles ciparus no 1 līdz 6.
2. Blakus katram ciparam skolotājs pieraksta kādu jauno vārdu.

Kā spēlēt?

1. Skolēni pēc kārtas met kauliņu un nosauc vārdu, kas uzrakstīts uz tāfeles blakus uzmetamajam ciparam.

Ko vēl var darīt?

- Skolēni var iesaistīt vārdu teikumā.
- Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
- Skolēni var paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Skolēni var strādāt pa pāriem.

2. *Draugi*

15. lpp.

Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 26

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (14. lpp.)

Visi desmit

Rainis

Raudzīsim, kā lai to darām,
Ka visus desmit saskaitīt varam.
Viens, divi, trīs –
Tie citi būs drīz.
Četri, pieci, seši –
Tie mums ar' nav sveši.
Septiņi, astoņi, deviņi –
Areče nu – te viņi!
Pieliec vēl vienu klāt:
Nu visi desmit ir akurāt.

Teksts

Toms un Jānis ir draugi. Viņi dzīvo kaimiņos. Toma māja ir tumši dzeltena ar baltām durvīm. Jāņa māja ir gaiši zila ar melnām durvīm. Draugi bieži saģērbjas ļoti līdzīgās drēbēs – zilos džinsu kreklos ar īsām piedurknēm. Viņiem abiem patīk likt galvā cepures.

Tomam un Jānim patīk spēlēt futbolu. Viņi spēlē vienā komandā. Viņu komandas nosaukums ir *Tīģeri*. Jānis ir vārtsargs. Toms spēlē uzbrucēja pozīcijā. Ja zēnu komanda spēlē uzvar, tad viņi abi ļoti priecājas. Ja viņu komanda zaudē, tad viņi viens otru mierina.

Toms pie Jāņa pavada daudz laika. Viņi spēlē jaunākās video spēles. Dārzā draugi vingrinās futbola prasmēs. Jāņa dārzā lielā kokā ir uzcelts namiņš. Zēni tajā pavada daudz laika, sapņojot un runājot par savu nākotni. Draugiem nekad neapnīk būt kopā.

Jānis palīdz Tomam strādāt ģimenes dārzā. Toma vecāki audzē tomātus, gurķus, ķirbjus, pupas, redīsus un kartupeļus. Dārzs ir jālaista. Dārzā jāizravē nezāles. Kad dārzeni ir nogatavojušies, tie jānovāc. Jānis bieži nes mājās kādu velti no Toma dārza.

Nāk rudens, un tuvojas laiks atsākt skolas gaitas. Toms un Jānis ļoti cer, ka viņi būs vienā klasē. Taču to viņi uzzinās tikai pirmajā skolas dienā.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

draugs	<i>friend</i>
vārti	<i>gate</i>

Paplašinātais vārdu krājums

gaitas	<i>to go somewhere (ex., school)</i>
kaimiņos	<i>at the neighbors</i>
līdzīgs, -a	<i>similar</i>
mierināt, mierina, mierināja, mierinās	<i>to comfort</i>
nākotne	<i>the future</i>
(ne)apnikt, neapnīk, neapnika, neapniks	<i>to not get tired of</i>
nezāle	<i>weed</i>
prasme	<i>skill</i>
uzbrucējs, -a	<i>attacker</i>
vārtsargs	<i>goalkeeper</i>
velte	<i>gift</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Klausies un izkrāso!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

- Kā sauc tavu vistuvāko draugu / draudzeni?
- Vai tavš draugs / draudzene dzīvo tev tuvumā?
- Kā jūs satikāties un sadraudzējāties?
- Ko jūs darāt kopā?

Pēc lasīšanas:

- Kā var zināt, ka Toms un Jānis ir draugi?
- Ko nozīmē kādu mierināt?
- Kā Toms un Jānis mierina viens otru?
- Nosauc pāris lietas, ko Tomam un Jānim patīk kopā darīt!

Nodarbība stundā

1. Skolēni attēlo, ko mēdz darīt kopā ar draugiem. Pārējiem šī nodarbe jāuzmin.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 2.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 2.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi
- 2.-3. Mācīsimies jaunos vārdus! Kāds? Kāda?
- 2.-4. Mācīsimies jaunos vārdus! Izpētī pats! (papildu nodarbība)

Stāsta satura atkārtšanai:

2.-5. Stāsta tēla īpašības

2.-6. Kas notiek stāstā?

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

2.-7. Veidosim teikumus!

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

2.-8. - 2.10. Atkārtojums: Lietvārdu dzimte

Runas vingrinājums

1. Kauliņa mešana

Papildu materiāli

1. Lietvārds. Dzimte.

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/lietvards-7424/re-e63d8044-9cba-40b5-8955-dd14aba8fa55>
- <https://alause.org/musu-darbiba/izglitiba/skolotajiem/macibu-materiali-latviesu-valodas-maciba/>
- <https://maciunmacies.valoda.lv/macies/lietvards-jedziens-dzimte-skaitlis-2>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/lietv.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Klausies un izkrāso!

Klausīšanās nodarbība

Kas nepieciešams?

1. Darba lapa ar kādu neizkrāsotu attēlu vai ainavu. Šeit atrodami daudz piemēru: <https://www.cutecoloringpagesforkids.com/printable-coloring-pages/>;
2. Krāsu krītiņi.

Kā sagatavoties?

1. Katrs skolēns saņem darba lapu ar kādu neizkrāsotu attēlu vai ainavu.
2. Skolēniem izsniedz krāsu krītiņus, un viņi sagatavojas klausīties norādījumus.

Kas darāms?

1. Skolotājs lasa / saka norādījumus, un skolēni atbilstoši norādījumiem atzīmē nepieciešamo darba lapā vai izkrāso atbilstošo objektu darba lapā norādītajā krāsā.

Kauliņa mešana

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Kauliņš – labāk un interesantāk, ja tas ir ļoti liels metamais kauliņš;
2. Tāfele un rakstāmais vai krīts.

Kas sagatavoties?

1. Skolotājs uzraksta uz tāfeles ciparus no 1 līdz 6.
2. Blakus katram ciparam skolotājs pieraksta kādu jauno vārdu.

Kā spēlēt?

1. Skolēni pēc kārtas met kauliņu un nosauc vārdu, kas uzrakstīts uz tāfeles blakus uzmettajam ciparam.

Ko vēl var darīt?

- Skolēni var iesaistīt vārdu teikumā.
- Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
- Skolēni var paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Skolēni var strādāt pa pāriem.

3. Jaunās mājas

27. lpp.

Autors: Erna Taube

Līmenis

LIX: 36

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

“Kaimiņi ir laba lieta,” – tā saka vectēvs. No kaimiņiem var palūgt zāģi, ja jāzāģē koks. Ar kaimiņiem var aprunāties. Kaimiņi var pabarot kaķi, kamēr vectēvs palīdz Krišjānim un Kristai pārcelties uz jaunām mājām.

Krišjānim kaimiņi nepatīk. Vectēvs grib ar kaimiņiem kādreiz parunāties, bet Krišjānis nē. Kaimiņiem nav neviena bērna.

Krišjānis stāv pagalmā un osta gaisu. Kaut kas ļoti labi smaržo.

“Vai gribi šķēli kūkas?” prasa kaimiņiene.

Jā, kūku pagāršot var. Kaimiņiene cep labu kūku.

Kaimiņš paver mājas durvis.

“Gribi nopelnīt naudu?” viņš prasa. “Izved manu suni pastaigāt. Vienreiz dienā. Es labi maksāju.”

Jā, ar suni staigāt arī var, sevišķi, ja suns ir liels un dzeltens ar siltu, slapju mēli.

Pārvedis suni, Krišjānis skatās. Pie kaimiņu garāžas karājas grozs. Kas te spēlē basketbolu?

“Mans mazdēls,” saka kaimiņš. “Viņš pie mums dzīvo visu vasaru. Trīs mājas tālāk dzīvo vēl divi puikas. Un pāri ielai meitenes.”

Krišjānis stāv un domā. Kaimiņi laikam ir gan laba lieta, viņš spriež.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

grozs

basket

pagalms

yard

Paplašinātais vārdu krājums

(ap)runāties, aprunājas, aprunājās,

aprunāsies

kaimiņi

to have a conversation, to discuss

karāties, karājas, karājās, karāsies

neighbors

ostīt, osta, ostīja, ostīs

to hang

(nopelnīt), nopelna, nopelnīja, nopelnīs

to sniff

(pa)vērt, paver, pavēra, pavērs

to earn

spriest, spriež, sprieda, spriedīs

to open slightly

šķēle

to reason

slice

Klausīšanās uzdevums

1. Sīmons saka

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

- Cik tev ir kaimiņu?
- Cik bērnu dzīvo tev kaimiņos?
- Kādas jaukas īpašības ir taviem kaimiņiem?
- Kādi sporta laukumi vai spēles ir taviem kaimiņiem?

Pēc lasīšanas:

- Kā kaimiņi var viens otram izpalīdzēt?
- Kuram tavā ģimenē patīk visvairāk aprunāties ar kaimiņiem? Kāpēc?
- Kuram no taviem kaimiņiem ir suns vai kaķis?
- Ja ar kaimiņiem spēlējat basketbolu, kurš parasti uzvar?
- Kāpēc stāsta beigās Krišjānis domā, ka laikam kaimiņi ir gan laba lieta?

Nodarbība stundā

1. Skolēni pastāsta, ko kopā ir darījuši ar kaimiņiem. Ja tā nav bijis, tad lai pastāsta, ko gribētu darīt kopā ar kaimiņiem.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

3.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi

3.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

3.-3. Stāsta daļas (elementi)

3.-4. Kaimiņi

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

3.-5. Dažādi teikumi

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

3.-6. – 3.-8. Atkārtojums: Lietvārda skaitlis

Runas vingrinājums

1. Met kauliņu un ilustrē!

Papildu materiāli

1. Lietvārds. Skaitlis.

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/lietvards-7424/re-e63d8044-9cba-40b5-8955-dd14aba8fa55>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/lietvards-5203/re-95f2fa02-b66f-44fe-b9c0-9593140e7c7b>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/4-klase/vardskiras-lietvards-8007/re-fc1f44af-87ba-4635-91a0-4d4ac5659c43>

- <https://alause.org/musu-darbiba/izglitiba/skolotajiem/macibu-materiali-latviesu-valodas-maciba/>
 - <https://maciunmacies.valoda.lv/macies/lietvards-jedziens-dzimte-skaitlis-2>
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Dažādu mācību materiālu meklētājs
- <https://sietins.lv/>

Sīmons saka

Klausīšanās spēle

Kas darāms?

1. Skolotājs (vai kāds skolēns) pavēl skolēniem, kas jādara, sākot ar vārdiem “Sīmons saka”, piemēram, “Sīmons saka: “Apsēdies!”.
2. Ja pavēle nesākas ar vārdiem “Sīmons saka”, bet kāds skolēns izpilda šo pavēli, tad šis skolēns parasti no spēles izstājas. Taču, ja nepieciešams, lai visi skolēni turpinātu iesaistīties, šo nosacījumu var nomainīt pret noteikumu, ka tie, kas nepareizi izpilda pavēli, izlaiž savu kārtu dot pavēli.

Met kauliņu un ilustrē!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Paraugā redzamās darba lapas ar jaunajiem vārdiem;
2. Metamie kauliņi;
3. Zīmulis;
4. Krāsainie krītiņi.

Kā sagatavoties?

1. Katram skolēnam iedod darba lapu ar jaunajiem vārdiem un metamo kauliņu.

Kā spēlēt?

1. Skolēns met kauliņu un uzraksta uzņemto vārdu uz līnijas.
2. Pēc tam skolēns ilustrē vārdu.

Met kauliņu un ilustrē!		
 lācis ērķšķis	 dobums izvairīties	 medīt ogot
 pumpurs asns	 snaust skudra	 medus klintis
lācis 		

4. Miķeļi
37. lpp.
Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Miķeļi jeb Miķeļdiena ir latviešu gadskārtas rudens svētki. Miķeļus mēs svinam 29. septembrī. Diena un nakts tad ir vienādā garumā. Agrāk līdz Miķeļiem vajadzēja novākt ražu. Šo svētku latviskais nosaukums ir apjumības jeb applāvības, jo šajā dienā pēdējo reizi plāva labību. Bija svarīgi pabeigt visus saimniecības darbus un pateikties rudenim un dabai par ražu.

Rudentiņ, bagāts vīrs,
Daudz tu mums dāvināji:
Pilnas klētis labībiņas,
Pilnas sauļas sudrabiņa.

Laukos un dārzos visi centās atrast Jumi, kas simbolizē auglību. Par Jumi sauca augļus, dārzeņus vai labības stiebrus, kuri bija pa pāriem saauguši kopā. Mēdz sacīt, ka Miķeļdienā pats Miķelis jā uz balta zirga un pārbauda, vai visa raža novākta.

Ņem, bāliņ, sirmu zirgu,
Apjāj tavu tīrumiņu,
Lai Jumīti tu saņemtu
Tīrumiņa maliņā.

Kāds pēc seno latviešu domām izskatījās Miķelis? Miķelim bija pelēks apģērbs. Šis apģērbs simbolizēja dienas bez saules un rudenī novāktos laukus. Miķelis bija arī bagāts vīrs, jo ir saistīts ar rudens ražas novākšanu.

Miķelītis labs vīriņš,
Tam svārciņi tumšpelēki;
Labāk svārki tumšpelēki
Nekā balta cepurīte. (54315)

Miķeļdienu svinēja ar bagātīgu maltīti. Miķeļos parasti kāva aunu, āzi vai sivēnu, kas tika barots īpaši šai dienai. Saimniece cepa maizi, un saimnieks darīja alu.

Miķeļos notika arī tirgi. Tirgos neizmantoja naudu, bet gan mainījās ar rudens veltēm, lopiem, meistarų darinājumiem.

Viena no jaunāku laiku tradīcijām ir gatavot Miķeli no rudenī ievāktās ražas – dārzeņiem, augļiem vai citiem dabā atrastiem materiāliem. Var gatavot dažādas interesantas, neparastas, smieklīgas un brīnišķīgas kompozīcijas. Tās simbolizē rudens bagātīgās veltes.

Par Miķeļdienu ir daudz ticējumu. Daudzi no tiem saistās ar laika apstākļu paredzēšanu.

- Ja Miķeļos līst, būšot silta ziema.
- Ja koku lapas nobirst pirms Miķeļiem, būšot agrs un silts pavasaris.

- Ja koku lapas nobirst pēc Miķeļiem, pavasarī ilgi būs sniegs.
- Ja Miķeļdienā no meža pārnēs skujas, tad mājās nākot čūskas.
- Miķeļa dienā nevar neko mājās nest, jo to apēdot žurkas un peles.
- Jāskaita pupiņas vai zirņi, tad visu nākamo gadu būs nauda, ko skaitīt.

Dzejolis (39. lpp.)

Lūdzu, lūdzu un paldies
Jāzeps Osmanis

Man draugs saka: lūdzu, –
Es viņam: paldies, – viņš man: lūdzu.
Viņš man: lūdzu, – es vēlreiz: paldies.
Es vēlreiz: paldies, – viņš vēlreiz: lūdzu.
– Lūdzu, lūdzu!
– Paldies, paldies!
Sakiet, lūdzu, – cik ilgi tā ies?
– Cik ilgi būs lūdzu, tik ilgi – paldies.
– Cik ilgi – paldies, tik ilgi būs lūdzu.
– Ā! Paldies...
– Lūdzu!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

kaut, kauj, kāva, kaus	<i>to butcher</i>
mainīties, mainās, mainījās, mainīsies	<i>to change</i>
plaut, pļauj, pļāva, pļaus	<i>to harvest</i>
tirgus	<i>market</i>

Paplašinātais vārdu krājums

apģērbs	<i>clothing</i>
auglība	<i>fertility</i>
auns	<i>ram</i>
āzis	<i>(male) goat</i>
bagātīgs, -a	<i>abundant</i>
bagāts, -a	<i>rich</i>
barots, -a	<i>fed</i>
darīt (alu), dara, darīja, darīs	<i>to brew (beer)</i>
gadskārta	<i>anniversary, day of remembrance</i>
gardums	<i>delicacy</i>
jāt, jā, jāja, jās	<i>to ride a horse</i>
Jumis	<i>Latvian symbol of abundance and fertility</i>
klēts	<i>granary, barn</i>
kompozīcija	<i>composition</i>
labība	<i>grain</i>

maltīte	<i>meal</i>
(ne)parasts, -a	<i>(un)usual</i>
raža	<i>harvest</i>
rudens	<i>fall, autumn</i>
saimniecība	<i>homestead</i>
sauja	<i>handful</i>
sivēns	<i>piglet</i>
smieklīgs, -a	<i>funny, comical</i>
sirms, -a	<i>grey-haired</i>
svētki	<i>celebration</i>
ticējums	<i>belief</i>

Klaustīšanās uzdevums

1. Sīmons saka

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko zini par Miķeļiem?
2. Vai un kur esi svinējis / svinējusi Miķeļus?
3. Kura Miķeļu tradīcija tev patīk vislabāk?

Pēc lasīšanas:

1. Kas ir Miķeļdiena?
2. Kāds bija svarīgākais pirms Miķeļiem pabeidzamais darbs? Vai tas ir tikpat svarīgs arī šodien?
3. Ko simbolizē Jumis? Kā Jumis ir sastopams dabā?
4. Ko simbolizēja Jumja apģērbs?
5. Kā senie latvieši svinēja Miķeļdienu?
6. Kuru ticējumu no tekstā par Miķeļdienu atceries?

Nodarbība stundā

1. Jumja zīme

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 4.-1.a. – 4.1.b. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 4.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi
- 4.-3. Mācīsimies jaunos vārdus! Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtošana:

- 4.-4. Ko es iemācījos?
- 4.-5. Kopsavilkums

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 4.-6. Dažādi teikumi

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

4.-7. Atkārtojums: Īpašības vārdi

4.-8. Atkārtojums: Īpašības vārdi - Kāds? Kāda?

Runas vingrinājums

1. Atklājiet attēlu!

Papildu materiāli

1. Īpašības vārds. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/ipasibas-vards-7444/re-404d516a-bf13-4a30-9c3e-b7abc1a9e710>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/ipasibas-vards-5647>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/ipasibv.htm>
- <https://ml12.1w.lv/17-latviesu-valodas-teorija/>
- Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Par īpašības vārdu *YouTube*

<https://www.youtube.com/watch?v=xd5xhlJfhds>

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Sīmons saka

Klausīšanās spēle

Kas darāms?

1. Skolotājs (vai kāds skolēns) pavēl skolēniem, kas jādara, sākot ar vārdiem “Sīmons saka”, piemēram, “Sīmons saka: “Apsēdies!”.
2. Ja pavēle nesākas ar vārdiem “Sīmons saka”, bet kāds skolēns izpilda šo pavēli, tad šis skolēns parasti no spēles izstājas. Taču, ja nepieciešams, lai visi skolēni turpinātu iesaistīties, šo nosacījumu var nomainīt pret noteikumu, ka tie, kas nepareizi izpilda pavēli, izlaiž savu kārtu dot pavēli.

Jumja zīme

<https://ztzks.com/jumis-zime/>

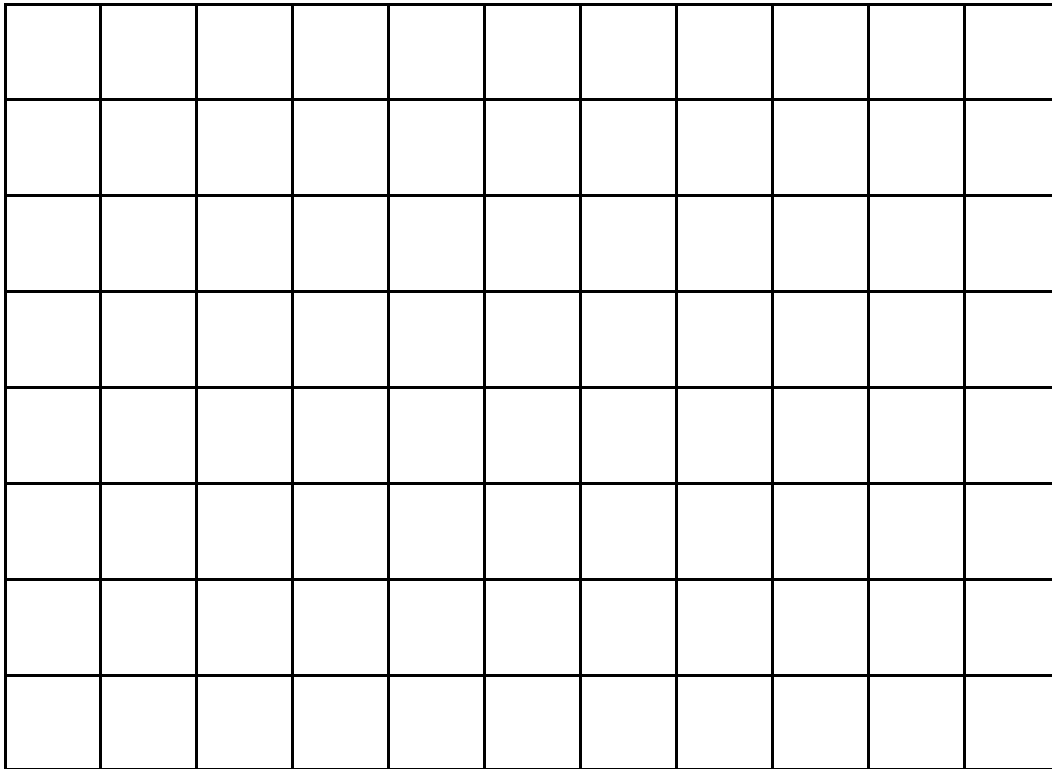

Te redzamas divas Jumja zīmes. Kreisajā pusē ir vienkārša, parasta Jumja zīme. Labajā pusē redzama ar vairāk elementiem papildināta Jumja zīme.

Vai vari saskatīt Jumja zīmi šajos attēlos?

Uzzīmē Jumil! Lieto Jumjus iepriekšējā lappusē par piemēru!

Atklājiet attēlu!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Papīra loksnes ar jauno vārdu attēliem;
2. Krāsaina papīra lapa.

Kā sagatavoties?

1. Jauno vārdu attēli jāizdrukā uz atsevišķām papīra lapām.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs ar krāsaino papīra loksni pārklāj vārda attēlu.
2. Skolotājs lēnām virza pārklājošo loksni, vienlaikus atklājot tikai nelielu attēla daļu.
3. Skolēni cenšas uzminēt attēloto vārdu, nosaucot to skaļi.

Ko vēl var darīt?

- Skolēni var uzrakstīt vārdu uz papīra.
- Skolēni ar pietiekamām prasmēm var uzrakstīt teikumu, iesaistot jauno vārdu.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, iespējama spēles modifikācija:

- Skolēni var strādāt pa pāriem, lai vārdu uzminēt būtu vieglāk.

5. Gatavošanās ziemai

50. lpp.

Autors: Māra Straumane

Līmenis

LIX: 26

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (49. lpp.)

Blusas ūsas

Astrīda Ivaska

Reiz dzīvoja blusa sīka,
kam ūsas bij lielas un līkas.

Tai taujāja citas blusas:
“Kur ņēmi tik kuplas ūsas?”

Vai nočiepi runcim Murim
vai mūsu tēvocim Jurim?

Nav citas nevienas blusas,
kam būtu tik varenas ūsas!”

Bet mūsu blusa tik lēca
un ne ko teica, ne brēca.

Jo mūsu ūsainā blusa
bij arī gudra un klusa.

Teksts

Visu vasaru Liene skraida pa dārzu un pļavu. Pie dīķa kurkst vārdes, ūdenī plunčājas pīle ar pīlēniem. Gar akmens grēdu aizslīd melna čūska, un garajā zālē lēni velkas bruņurupucis. Tepat pie mājas kokā uzskrien vāvere. Vakaros mammas salātu dobē mielojas zaķu ģimene. Par visu to meitenei ir liels prieks.

Lienei patīk vērot čaklās skudras. Nupat tās sagūstījušas lielu tārpu un pūlas to aizvilkt uz savu pūzni. Pļavā Liene klausās, kā čīgā sienāzis. Tad viņa ierauga taureni un mēģina to noķert. Pēc brīža Liene jau brīnās par vilnainu kāpuru, kas, atsēdies uz lielas lapas, staipa galvu un vēro pasauli. Ai, cik daudz, daudz Lienei ir vasaras draugu!

Uz vasaras beigām Liene kopā ar mammu iet apciemot jauno skolu. Lienei ir astoņi gadi, un rudenī viņa sāks iet trešajā klasē.

Kaut gan Lienes skolotāja izliekas ļoti jauka un skaistā klase kārdināt kārdina, Liene

pārnāk mājās domīga. Viņa novelk jauno kleitu un uzvelk vecās mājas drēbes.

“Es iešu pastāstīt saviem draugiem par skolu,” Liene saka. “Viņiem taču jāzina, ka drīz es vairs nevarēšu tik ilgi ārā rotaļāties!”

Pirmo pie dīķa Liene satiek vardi: “Mīļā varde, man jāiet skolā. Ko tu bez manis tagad iesāksi?”

“Kurr-kurr-kurr,” varde atbild, “tas taču jauki! Drīz būs rudens, un, tikko kļūs auksts, es ielīdīšu dziļi dīķa dubļos un gulēšu līdz pavasarim.”

Pāri dīķim peld meža pīle ar diviem mazuliem, kas jau gandrīz pieauguši.

“Mīļās pīles, es atnācu atvadīties. Man drīz sākas skola!” Liene izklausās noskumusi.

“Pēkš, pēkš, pēkš!” pīles sauc un vicina spārnus. “Mēs drīz dosimies uz siltajām zemēm. Tad jau tiksimies atkal nākošajā pavasarī.”

Uz ceļa Liene satiek melno čūsku. “Ardievu, čūska, man drīz jāiet skolā,” Liene uzrunā rāpuli. Čūska šņāc un šauda mēli, bet ar Lieni tā ir pa draugam.

“Mācies dūšīgi un redzēsimies pavasarī, kad saules stari sasildīs manu migu akmeņu grēdā. Man auksts laiks nepatīk. Es visu ziemu saldi gulēšu.”

Liene iet pāri pļavai un dabū zināt, ka arī skudras un sienāži guļ ziemas miegu dziļi zem zemes. Bet vilnainais kāpurs ir izdomājis pavisam kaut ko neparastu:

“Es apvilksu siltu kažoku un paslēpšos drošā vietā zem koka mizas. Pavasarī es no šī kažoka izlidošu kā raibs taurenis!”

Par tādu kāpura gudrību Liene priekā sasiņ rokas. Viņa iet uz mājām apmierināta, ka viņas draugi tik labi prot gatavoties ziemai.

Ieraudzījusi vāveri, Liene prasa: “Ko tu, vāvere, domā ziemā darīt?”

“Nav laika, nav laika,” vāvere steidzīgi atbild. “Es lasu sēklas un zīles un krāju koka dobumā, lai ziemā būtu ko ēst. Bet tevi es apciemošu pie virtuves durvīm. Ziemā es bieži esmu izsalkusi. “Cik jauki,” Liene priecājas, “es jau domāju, ka man būs jāatvadās no visiem saviem dzīvnieku draugiem.”

“Neaizmirsti mūs arī!” zaķu ģimene sauc no salātu dobies. “Aukstā laikā mums klājas grūti, sevišķi, kad uzsnieg dziļa sniega kārtā. Arī mēs tad nāksim tevi apciemot.”

Zilie sīļi, zvirbuļi un skaistie sarkanie kardināli arī piesakās pie Lienes mielasta galda. Liene apsolās ik pēcpusdienu pēc skolas izkaisīt sēklas un maizes druskas. Zaķiem viņa izliks salātu lapas un burkānus.

Pavisam priecīga Liene stāsta savus piedzīvojumus mammai.

“Cik savādi, ka rudenī viss mainās. Es gatavojos iet skolā, un dzīvnieki pošas uz ziemas miegu. Mums katram ir savs uzdevums!”

Liene ar priecīgu prātu gaida pirmo skolas dienu.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

(aiz)slīdēt, aizslīd, aizslīdēja, aizslīdēs *to slither by / away (snake)*

Paplašinātais vārdu krājums

čakls, -a	<i>hardworking</i>
čīgāt, čīgā, čīgāja, čīgās	<i>the sound a cricket makes while rubbing its legs together</i>
doties, dodas, devās, dosies	<i>to go somewhere</i>
izsalcis, -kusi	<i>hungry</i>
kārdināt, kārdina, kārdināja, kārdinās	<i>to tempt</i>
kurkstēt, kurkst, kurkstēja, kurkstēs	<i>the sound that a frog makes</i>
plunčāties, plunčājas, plunčājās, plunčāsies	<i>to splash</i>
posties, pošas, posās, posīsies	<i>to prepare, get ready</i>
pūznis	<i>anthill</i>
sagūstīt, sagūsta, sagūstīja, sagūstīs	<i>to take hostage</i>
sīlis	<i>jay</i>
skraidīt, skraida, skraidīja, skraidīs	<i>to run around</i>
vilkties, velkas, vilkās, vilksies	<i>to drag</i>
vilnains, -a	<i>wooly</i>

Klaustīšanās uzdevums

1. Ej! un Stop!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Vai tev ir iespējams pirms jaunā skolas gada sākuma apciemot savu jauno skolu vai klasi? Ko tu tur sastopi un redzi?
2. Kādi dzīvnieki un kukaiņi mīt tavas dzīvesvietas tuvumā?
3. Kuri no šiem dzīvniekiem vai kukaiņiem guļ ziemas miegu? Kuri neguļ ziemas miegu?

Pēc lasīšanas:

1. Kuri dzīvnieki guļ ziemas miegu?
2. Kuri kukaiņi guļ ziemas miegu?
3. Kuri dzīvnieki neguļ ziemas miegu?
4. Kādas pārmaiņas notiek tavā dzīvē rudenī?

Nodarbība stundā

1. Ūsas

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 5.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 5.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi
- 5.-3. Mācīsimies jaunus vārdus! Kāds? Kāda?

Stāsta satura atkārtošanai:

5.-4. Stāsta karte: viss pēc kārtas

5.-5. Ko es atceros?

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

5.-6. Kāda es esmu? Ko es domāju?

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

5.-7. Atkārtojums: Lietvārdi un īpašības vārdi

5.-8. Atkārtojums: Pretējas nozīmes īpašības vārdi

Runas vingrinājums

1. No A līdz Z

Papildu materiāli

1. Īpašības vārds. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/ipasibas-vards-7444/re-404d516a-bf13-4a30-9c3e-b7abc1a9e710>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/ipasibas-vards-5647>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/ipasibv.htm>
- <https://ml12.1w.lv/17-latviesu-valodas-teorija/>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Par īpašības vārdu *YouTube*

<https://www.youtube.com/watch?v=xd5xhlJfhds>

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Ej! un Stop!

Klausīšanās spēle

Kā sagatavoties?

1. Skolotājs izstāsta spēles noteikumus, respektīvi, skolēni iet uz priekšu maziem soliņiem, kad dzird komandu “Ej!”, bet viņiem ir tūlīt jāapstājas, kad dzird komandu “Stop!”. Ja kāds skolēns pareizi nereaģē uz “Stop!” komandu, tad bērnam jāatkāpjas līdz iešanas sākuma punktam.
2. Skolēni pieceļas kājās un gatavojas pārvietoties.

Kas darāms?

1. Skolēni dodas uz priekšu, kad izdzird komandu “Ej!”, bet apstājas, kad izdzird komandu “Stop!”.
2. Spēli var spēlēt, cik vien ilgi vēlas.

Ūsas

Kas nepieciešams?

1. Balta papīra loksne;
2. Līme;
3. Krāsaini filči (flomāsteri) vai krītiņi;
4. Šķēres;
5. Saldējuma kociņi;
6. Dzejolis “Blusas ūsas”.

Kas jādara?

1. Skolotājs, skolēns vai visi skolēni kopā izlasa dzejoli “Blusas ūsas”.
2. Skolēni uz baltās papīra loksnes uzzīmē ūsu kontūru. Ūsas var būt dažādas. Visvienkāršāk ir uzzīmēt divu lielu ūdens piliņu kontūras, kuru apaļās malas saskaras.
3. Skolēni izkrāso uzzīmētās ūsas un izgriež.
4. Ūsu vienā malā pielīmē saldējuma kociņu.

Kā izmantot?

1. Skolēni var iztēlot dzejoli “Blusas ūsas”.
2. Skolēni paši var izdomāt kādu notikumu un attēlot to, izmantojot savas ūsas.
3. Skolēni var sacensties, kuram ir lielākās, mazākās, interesantākās, krāsainākās utt. ūsas.

No A līdz Z

Piecu līdz astoņu minūšu spēle vārdu krājuma nostiprināšanai un papildināšanai par noteiktu tematu

Kas nepieciešams?

1. Papīrs un zīmulis;
2. Līmlente.

Kas jādara?

1. Skolēnus sadala nelielās grupās (no diviem līdz četriem).
2. Skolēni izvēlas, kurš pierakstīs grupas atbildes.

Kā spēlēt?

1. Katram alfabēta burtam ir jāuzraksta ar tematu saistīts vārds. Piemēram, ja temats ir lāči, pie ‘A’ varētu rakstīt ‘apgulties’, pie ‘Ā’ – ‘ārā’, pie ‘B’ – ‘brūns’ utt.
2. Daudziem tematiem varētu būt grūti katram burtam atrast vārdu. Tad var ļaut rakstīt arī abstraktus vai muļķīgus vārdus.
3. Kad noteiktais laiks ir pagājis, grupas pēc kārtas lasa uzrakstītos vārdus alfabēta secībā.
4. Grupas var pielikt sarakstus kādā redzamā un pieejamā vietā, lai visas stundas garumā tos vēl varētu papildināt.

6. Dabas pētnieki

61. lpp.

Autors: Lilija Blūma

Līmenis

LIX: 28

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Kādu rītu skolēni priecīgi satraukti.

Nebūs stundu! Nebūs mācību! Mūsu klases dosies ekskursijā!

“Mēs brauksim uz parku! Mēs pētīsim dabu rudenī!” cits caur citu stāsta bērni.

“Kā tad jūs to pētīšanu darīsīt?” pasmaida sirmais pārzinis Zariņa kungs.

“Nu tā – iesim un pētīsim! Lasīsim krāsainas lapas,” skaidro skolēni.

Pa to laiku pienākusi arī klases skolotāja Celma kundze.

“Mēs savāksim dažādu koku lapas, izžāvēsim tās un ielīmēsim burtnīcās. Blakus pierakstīsim koku nosaukumus,” viņa stāsta.

Pa diviem rindā bērni dodas uz pazemes vilciena pietātni. Vilciens to aizrauj garām vairākām pieturām. Kad bērni pēc pazemes brauciena iznāk atkal virszemē, diena liekas vēl spožāka, vēl jaukāka.

Un tepat jau ir parks! Kā tas saulē laistās visās rudens krāsās!

Dobēs zied rudens puķes: dālijas un asteres. Netālu ir rotaļu laukums ar šūpolēm, slīddēli, kāpelētavu. Bet šodien nav laika tur kavēties. Šodien bērnus gaida darbs!

“Vērojiet uzmanīgi! Dažiem kokiem jūs atradīsīt arī sēklas,” norāda skolotāja.

Bērni izklīst pa zālājiem, kokus un lapas pētīdami. Viskošākās lapas ir kļavai – gan medus dzeltenumā, gan sarkanās un zaļās. Vītola lapas ir garas un šauras. Liepai lielas un apaļas kā sirdis. Ozolam robotas, bet kastaņai – kā pirkstaiņa plauksta.

Bērzu var pazīt jau pa lielu gabalu pēc baltā stumbra. Vēl bērni atrod apsi, pīlādzi, priedi un egli.

No sēklām atrod cietās, gludās ozola zīles un brūnos, spīdīgos kastaņus.

Pēc gadiem no zīlēm un kastaņiem izaugs jauni, lieli koki. Vai tas nav dabas brīnums?

Bērni apsēžas atpūsties kuplu egļu aizvējā. Te – Paks! – kaut kas nokrīt zālē viņiem blakus.

Egles čiekurs! Kas to svieda?

Brūns, lokans zvēriņš lēkā egles zaros, šūpo kuplo asti un sauc: “Čak, čak, čak!”

Tā jau vāvere! Lūk, tālāk vēl viena! Tā groza ķepās čiekuru un ar asajiem zobiem meklē sīkās, garšīgās egļu sēklas. Kad čiekurs tukšs, vāvere to nomet zemē – Paks!

Dažas sēklas nobirst arī zemē. Varbūt tur uzdīgs jaunas egles.

Atpakaļ nākot, bērni ierauga dīvainu vīru. Sev priekšā viņš nolīcis tādas kā koka kājas, ro-

kā viņam ota.

“Tas ir gleznotājs Saknes kungs,” stāsta Celma kundze. “Koka kājas sauc par molbertu. Uz tā ir piestiprināts audekls, uz kura gleznotājs glezno. Palūgsim atļauju paskatīties!”

Saknes kungam nav nekas pretī, ka bērni novēro viņu darbā. Kreisajā rokā viņam apaļš dēlītis. Tā ir krāsu palete. Uz tās viņš no krāsu tūbiņām uzspiež dažādas krāsas. Tad ņem tās ar otu un liek uz audekla. Bērni pārsteigti vēro, kā tur parādās parka koki – dzeltenās kļavas, zaļās egles un pīlādzis ar sarkanajām ogām.

Pēkšņi gleznotājs palūkojas uz bērniem. Viņš palūdz Aiju un Dagniju nostāties zem dzeltenās kļavas. Pāris veiklu triepienu ar otu, un gleznas vidū parādās divas meitenes. Viena ir zilā, otra sarkanā mētelī ar rudens lapu pušķiem rokās.

“Atnāciet ziemā uz manu gleznu izstādi! Tur jūs redzēsiet arī šo gleznu,” šķiroties viņus visus ielūdz gleznotājs.

Kad savāktās lapas ielipinātas burtnīcās, bērni ar lieliem burtiem pieraksta klāt koku nosaukumus: apse, liepa, kastaņa, kļava, ozols, vītols, pīlādzis, bērzs.

“Mēs arī varēsim rīkot izstādi!” priecājas Vilis, pabeigtos darbus apskatot.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

aizvējš	<i>tailwind</i>
apse	<i>aspen</i>
astere	<i>aster</i>
audekls	<i>canvas</i>
bērzs	<i>birch</i>
dālija	<i>daliah</i>
dīvains, -a	<i>strange</i>
egle	<i>fir tree</i>
gleznotājs, -a	<i>painter</i>
ielūgt, ielūdz, ielūdza, ielūgs	<i>to invite</i>
izstāde	<i>exhibition</i>
kastaņa	<i>chestnut</i>
kļava	<i>maple</i>
(krāsu) palete	<i>(color) palette</i>
jautāt, jautā, jautāja, jautās	<i>to ask</i>
(krāsu) tūbiņa	<i>tube (of paint)</i>
liepa	<i>linden</i>
lokans, -a	<i>flexible</i>
molberts	<i>easel</i>
ota	<i>paint brush</i>
ozols	<i>oak</i>
pētnieks, -niece	<i>researcher</i>
pirkstainis	<i>glove (with separate places for each finger)</i>
pīlādzis	<i>mountain ash</i>

priede	<i>pine tree</i>
šķirties, šķiras, šķīrās, šķirsies	<i>to part ways</i>
triepiens	<i>dab</i>
vītols	<i>weeping willow</i>
zālājs	<i>lawn</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Iesim pastaigā!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kādā skolas izbraukumā tu esi bijis / -usi?
2. Ko tu tur darīji un ko redzēji?
3. Kas tev nāk prātā, kad iedomāties par rudeni?
4. Nosauc sev zināmos kokus!

Pēc lasīšanas:

1. Uz kuriem esi braucis / braukusi kādā skolas izbraukumā?
2. Kas tur bija interesants?
3. Kas bērniem stāstā bija jādara?
4. Nosauc divas rudens puķes!
5. Nosauc trīs kokus!
6. Ko parkā darīja Saknes kungs?
7. Kāpēc Aijai un Dagnijai noteikti interesē apmeklēt Saknes kunga izstādi?

Nodarbība stundā

1. Ja skolas apkārtnē ir koki, kas jau mainījuši lapu krāsu, tad skolēni var iziet ārā un pētīt kokus. Skolotājs palīdz skolēniem apgūt koku nosaukumus latviski. Ja apkārtnē nav koku, skolēni atnes uz nodarbību trīs dažādas koku lapas. Visi kopā noskaidro, kādu koku lapas tās ir.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 6.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Koku nosaukumi
- 6.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi
- 6.-3. Mācīsimies jaunus vārdus! Kāds? Kāda?

Stāsta satura atkārtošanai:

- 6.-4. Stāsta tēla īpašības
- 6.-5. Lasi, zīmē, raksti!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 6.-6. Ja es būtu vāvere...

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 6.-7. Lietvārdu un īpašības vārdu galotnes
- 6.-8. Īpašības vārdi

Runas vingrinājums

1. Atklājiet attēlu!

Papildu materiāli

1. Īpašības vārds. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/ipasibas-varlds-7444/re-404d516a-bf13-4a30-9c3e-b7abc1a9e710>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/ipasibas-varlds-5647>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/ipasibv.htm>
- <https://ml12.1w.lv/17-latviesu-valodas-teorija/>
- Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Par īpašības vārdu *YouTube*

<https://www.youtube.com/watch?v=xd5xhlJfhds>

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Atklājiet attēlu!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Papīra loksnes ar jauno vārdu attēliem;
2. Krāsaina papīra lapa.

Kā sagatavoties?

1. Jauno vārdu attēli jāizdrukā uz atsevišķām papīra lapām.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs ar krāsaino papīra loksni pārklāj vārda attēlu.
2. Skolotājs lēnām virza pārklājošo loksni, vienlaikus atklājot tikai nelielu attēla daļu.
3. Skolēni cenšas uzminēt attēloto vārdu, nosaucot to skaļi.

Ko vēl var darīt?

- Skolēni var uzrakstīt vārdu uz papīra.
- Skolēni ar pietiekamām prasmēm var uzrakstīt teikumu, iesaistot jauno vārdu.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Skolēni var strādāt pa pāriem, lai vārdu uzminēt būtu vieglāk.

Koki

1. Aplūko attēlus! Iemācies koku nosaukumus latviešu valodā! Ievēro, kādas lapas ir katram kokam!

apse

apses lapas

bērzs

bērza lapas

egle

egles skujas

kastaņa

kastaņas lapas un
kastanis

kļava

kļavas lapas

liepa

liepas lapas

ozols

ozola lapas un zīles

pīlādzis

pīlādža lapas un ogas

priede

priedes skuja un čiekuri

vītols

vītola lapas

7. Helovīns
73. lpp.
Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 29

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (72. lpp.)

Ēna

Elvīra Leja

Kājas par īsām,
Ēna par garu,
Ne pāri pārkāpt,
Ne apiet varu.

Bet, kad es bēgu,
Tā bēg ar mani,
Ej nu pats savu
Ēnu gani!

Teksts

Mēs zinām, kas ir Helovīns. To mēs svinam 31. oktobrī. Bērni un jaunieši uzvelk kostīmus. Viņi iet no mājas uz māju, prasot gardumus.

Kādi kostīmi tev patīk? Vai tev patīk pārgērbies par Hariju Poteru, Spaidermenu vai kādu *Zvaigžņu karu* varoni? Varbūt esi bijis ragana, spoks, mūmija vai zombijs? Kā tu izvēlies, kādu kostīmu vilkt Helovīnā?

Vai esi Helovīnā izgrebis ķirbi? Vispirms jāizņem ķirbja sēklas. Sēklām apkārt esošais mīkstums ir lipīgs un glums. Tas dīvaini smako. Vai sēklas vieglāk izņemt ar pirkstiem vai ar karoti? Kad sēklas izņemtas, var sākt izgriest seju. Ķirbju sejas var būt atbaidošas un nejaukas vai jocīgas un smieklīgas.

Kādas lietas tev patīk saņemt Helovīnā? Vai tev labāk garšo konfektes, augļi vai čipsi? Vai tev labāk patīk saņemt zīmuli vai kādu mantu? Ar konfektēm var uzciņāt citus ģimenes locekļus vai draugus.

Helovīns ir jautri svētki. Tomēr esi uzmanīgs, staigājot tumsā! Un nepārēdies konfektes, lai nākamajā dienā nesāp vēders!

Dzejolis (74. lpp.)

Vasariņa atvadās

Dzidra Rinkule-Zemzare

Ābeles jau dārzos
Smagi lejup līkst.
Nobrieduši augļi
Zaru rokās tvīkst.
Gatvēs kļavu lapas
Spilgti iedegas.
Laukos pilnas vārpas
Kupli zeltojas.

Vasariņa jaukā
Lēnām atvadās.
Drīzi rudens vīriņš
Zemi pārstaigās.
Vasariņa jaukā
Lēnām atvadās.
Pati saule viņu
Projām vizinās.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

atbaidošs, -a	<i>scary</i>
gardums	<i>delicacy</i>
glums, -a	<i>slippery</i>
(iz)grebt, izgrebj, izgreba, izgrebs	<i>to carve</i>
jocīgs, -a	<i>funny</i>
(ne)jauks, -a	<i>unpleasant</i>
smakot, smako, smakoja, smakos	<i>to stink</i>
(uz)cienāt, uzcienā, uzcienāja, uzcienās	<i>to serve</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Īkši augšā, īkšķi lejā

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kas tev Helovīnā vislabāk patīk? Kāpēc?
2. Kādu kostīmu tu vilki pagājušā gada Helovīnā?
3. Vai tev patīk grebt ķirbi? Kāpēc?

Pēc lasīšanas:

1. Kad svin Helovīnu?
2. Nosauc kostīmus, ko esi redzējis Helovīnos!
3. Pastāsti par kādu ķirbju seju, ko esi izgrebis!

4. Kādas lietas tev patīk saņemt Helovīnos?

Nodarbība stundā

1. Skolotājs vai skolēni izlasa dzejoli 'Ēna'.
2. Nodarbība "Ēnas".

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 7.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 7.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi
- 7.-3. Mācīsimies jaunos vārdus! Kāds? Kāda?

Stāsta satura atkārtošanai:

- 7.-4. Kādu informāciju atceros?
- 7.-5. Atbildi uz jautājumiem!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 7.-6. Spoku stāsts

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 7.-7. Lietvārdu un īpašības vārdu galotnes
- 7.-8. Īpašības vārdu salīdzināmās pakāpes

Runas vingrinājums

- Vārdu makšķerēšana

Papildu materiāli

1. Īpašības vārda locīšana. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/4-klase/vardskiras-ipasibas-vards-8258/re-91c99991-18ed-4c56-9089-9e379f02c9cf>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/ipasibas-vards-5647/re-89b280f2-e342-4f1c-a271-d72ee470c491>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/pamatskolai/morfologija/mtabulas/m3.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Īpašības vārda salīdzināmās pakāpes. Teorija

- https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda-pec-skola2030-paraugprogrammas/5-klasei/kadas-ir-valodas-funkcijas-un-to-nozime-sazina-56728/ipasibas-vardu-salidzinamas-pakapes-sintaktiskas-konstrukcijas-ar-paligva_-88332/re-5c0c8f63-2742-4806-8bd3-3db69f10ecbd
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/ipasibas-vards-5647/re-ed5b3edf-1c14-43d8-a82c-30ffddc81203>
- <https://letonika.lv/groups/default.aspx?title=degrees.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Īkšķi augšā, īkšķi lejā

Klausīšanās spēle

Kas darāms?

1. Skolotājs lasa patiesus un nepatiesus teikumus.
2. Kad skolēni dzird nepatiesu teikumu, piemēram, “Mani mati ir lillā,” tie rāda ar īkšķi uz leju.
3. Kad skolēni dzird patiesu teikumu, piemēram, “Šodien ir sestdiena,” tie rāda ar īkšķi uz augšu.

Ēnas

Kas nepieciešams?

1. Folijs;
2. Līme;
3. Krāsaina papīra loksnes;
4. Gaisma (lampa vai saule);
5. Melns filcis (flomāsters).

Kas darāms?

1. Katrs skolēns saņem folijas loksni, no kā izveidot cilvēka skulptūru.
2. Skulptūras pēdas pielīmē pie papīra loksnes.
3. Pēc tam skolēni izmanto kādu gaismas avotu, lai skulptūra mestu ēnu uz papīra loksnes.
4. Ēnu apvelk ar līniju un izkrāso.

Vārdu makšķerēšana

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Indeksa kartītes;
2. Melns flomāsters;
3. Jauno vārdu saraksts;
4. Krāsaina līmlente;
5. Zīmulis;
6. Krāsaini filči (flomāsteri);
7. Krāsaina papīra loksnes;
8. Grieznes.

Kas jādara?

1. Skolotājs uz katras kartītes uzraksta vienu jauno vārdu.
2. Skolotājs vairāku pēdu (dažu metru) attālumā uz grīdas paralēli uzlīmē divas līmlentes līnijas.
3. Katrs skolēns tikmēr uz krāsainā papīra uzzīmē, izkrāso un izgriež zivi.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala pa pāriem.
2. Pirmais skolēnu pāris nostājas blakus pie vienas līmlentes līnijas.
3. Noteiktā vietā starp līmlentēm uz grīdas noliek zivis.
4. Katrs no pāra skolēniem saņem vārda kartīti. Viens no skolēniem lasa uz kartītes esošo vārdu. Ja izlasa pareizi, skolēns var pietupties un stipri pūst, lai ar elpu zivi pavirzītu uz priekšu.
5. Tad vārdu lasa otrs pāra skolēns. Uzvar tas skolēns, kurš aizpūš zivi pāri līmlentes līnijai.
6. Spēli turpina nākamais skolēnu pāris.

Ko vēl var darīt?

- Skolēni var iesaistīt vārdu teikumā.
- Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
- Skolēni var paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Lai izlasītu vārdu, skolēni var strādāt kopā pāri. Tad abi kopā arī pūš vienu zivi.

8. Brīvības piemineklis

84. lpp.

Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (83. lpp.)

Dzimtene

Ojārs Vācietis

Pateica viens:

– Dzimtene.

Pateica otrs:

– Dzimtene.

Pateica trešais:

– Dzimtene.

Un radās

Tauta.

Pateica tauta:

– Dzimtene.

Un kļuva tauta

Mūžīga.

Teksts

Brīvības piemineklis ir celts par piemiņu cilvēkiem, kas cīnījās par Latvijas brīvību. Tas atrodas Rīgas centrā. Brīvības piemineklis simbolizē Latvijas valsti.

Brīvības pieminekli atklāja 1935. gada 18. novembrī. Pieminekļa metu zīmēja Kārlis Zāle. Projekta nosaukums bija “Mirdzi kā zvaigzne!”. Lai Brīvības pieminekli uzceltu, latviešu tauta saziņoja ļoti daudz naudas.

Kārlis Zāle esot teicis: “Es gribu veidot pieminekli tādu, lai tas būtu saprotams visiem un visos laikos.”

Brīvības pieminekļa pamatā ir daudz skulptūru. Tās veidot palīdzēja mākslas studenti.

Pieminekļa augšā ir Brīvības tēls. Tas veidots no metāla. Šo tēlu izkala mākslinieks Ragnars Mīrsmēdens Stokholmā. Viņam palīdzēja divi latviešu metālmeistari.

Pie Brīvības pieminekļa vienmēr ir pulcējies daudz cilvēku. Šis piemineklis latviešu tautai nozīmē brīvu Latviju.

<https://brivibaspiemineklis.lv/vesture>

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

cīnīties, cīnās, cīnījās, cīnīsies *to fight*

Paplašinātais vārdu krājums

atklāt, atklāj, atklāja, atklās	<i>to reveal</i>
izkalt, izkaļ, izkala, izkals	<i>to carve</i>
piemiņa	<i>memorial</i>
metālmeistars	<i>metalworker</i>
mets	<i>draft</i>
skulptūra	<i>sculpture</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Muzikālie krēsli

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko tu iedomājies, kad dzirdi vārdus ‘Brīvības pieminēklis’?
2. Kādus citus pieminēklus vari nosaukt?
3. No kādiem materiāliem, pēc tavām domām, gatavo pieminēklus?

Pēc lasīšanas:

1. Kāpēc Brīvības pieminēklis latviešu tautai ir svarīgs?
2. Ko Brīvības pieminēklis simbolizē?
3. Brīvības pieminēkļa projekta nosaukums bija “Mirdzi kā zvaigzne!” Ko tas tev nozīmē?
4. Kura Brīvības pieminēkļa daļa tev šķiet visinteresantākā? Kāpēc?

Nodarbība stundā

1. Latvijas Brīvības pieminēklis

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 8.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 8.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 8.-3. Iztēlojies!
- 8.-4. Es mācos jaunu informāciju

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 8.-5. Mans pieminēklis

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 8.-6. Īpašības vārdu salīdzināmās pakāpes
- 8.-7. Īpašības vārdu ‘auksts’ un ‘augsts’ pareizrakstība

Runas vingrinājums

1. Ko nozīmē?

Papildu materiāli

1. Īpašības vārds. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/ipasibas-varlds-7444/re-404d516a-bf13-4a30-9c3e-b7abc1a9e710>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/ipasibv.htm>
- Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Muzikālie krēsli

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Krēsli sēdēšanai. Krēslu skaits par vienu mazāks nekā dalībnieku skaits;
2. Mūzikas atskaņošanas iespēja.

Kā sagatavoties?

1. Skolēni saliek krēslus aplī, un katrs nostājas aiz krēsla apļa ārpusē.

Kas darāms?

1. Skolotāja sāk atskaņot mūziku, un, kamēr mūzika skan, skolēni iet aplī ap krēsliem.
2. Tiklīdz mūzika apklust, katrs skolēns cenšas apsēsties kādā no krēsliem.
3. Skolēns, kas paliek bez krēsla, izstājas no spēles.
4. Spēle turpinās, kamēr paliek tikai viens krēsls un divi dalībnieki.
5. Uzvar skolēns, kurš, mūzikai beidzot skanēt, pirmais apsēžas krēslā.

Latvijas Brīvības piemineklis

Latvijas Brīvības piemineklim ir vairākas daļas, katrai no tām ir īpaša nozīme. Izlasi lodziņā esošos vārdus! Savieno vārdus ar atbilstošo pieminekļa daļu attēlā!

kāpnes
trīs zvaigznes
skulptūras
pamatne
Brīvības tēls
obelisks
pieminekļa moto

Kura no šīm daļām tev šķiet visinteresantākā? Sameklē informāciju par Latvijas Brīvības pieminekli, izpēti to un pastāsti klasesbiedriem, ko uzzināji!

Ko nozīmē?

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Uz pusēm pārgrieztas indeksa kartītes;
2. Melns filcis;
3. Grieznes;
4. Līme;
5. Attiecīgi attēli pēc izvēles.

Kas jādara?

1. Sadala puskartītes divās daļās.
2. Uz puses ar melno filci uzraksta vārdus no lasāmā teksta.
3. Tad uz citām kartītēm uzraksta vārdu nozīmes vai uzlīmē vārdu attēlus.

Kā lietot?

1. Skolotājs labi sajauc vārdu kartītes un izdala tās skolēniem.
2. Skolotājs labi sajauc kartītes ar vārdu nozīmēm (attēliem) un arī tās izdala skolēniem.
3. Skolotājs izvēlas, kurš sāks pirmais.
4. Izvēlētais skolēns rāda vienu savu vārda kartīti pārējiem skolēniem, kas meklē savās kartītēs pareizo vārda nozīmi (attēlu).
5. Skolēns, kurš pirmais parāda pareizo vārda nozīmi (attēlu), to saņem un novieto uz galda līdzās vārda kartīti un nozīmes (attēla) kartīti.
6. Spēle turpinās, līdz kartītēm vairs nav pāra vai to pietrūkst.
7. Uzvar skolēns, kurš ieguvis visvairāk ar nozīmēm (attēliem) pareizi sapāroto vārdu.

9. Rīga

93. lpp.

Autori: Dace Copeland un Elisa Freimane

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Rīga ir Latvijas lielākā pilsēta. Tā ir Latvijas galvaspilsēta. Rīgu dibināja 1201. gadā.

Rīga atrodas pie Rīgas jūras līča, kas ir daļa no Baltijas jūras. Rīga ir Latvijas lielākā ostas pilsēta. Rīgas ostā piestāj daudz kuģu. Rīga ir celta Daugavas krastos. Daugava ir Latvijas lielākā upe.

Rīgā ir daudz muzeju un baznīcu. Rīgā arī ir augstskolas. Tur darbojas arī daudz teātru. Pilsētā notiek koncerti un mākslas izstādes.

Rīga ir skaista pilsēta. Tur ir daudz ļoti greznu un interesantu ēku. Rīgā ir zaļi parki ar lieliem, veciem kokiem. Vasarā tur zied krāsainas puķes. Tūristiem no daudzām valstīm patīk braukt uz Rīgu.

Rīgas pilī strādā Valsts prezidents. Rīgā atrodas arī Latvijas parlaments, ko sauc par Saeimu. Galvaspilsētā ir daudzu valstu vēstniecības. Uz Rīgu brauc dažādi svarīgi viesi no ārzemēm.

Rīga ir arī Latvijas sporta centrs. Rīgā spēlē hokeju, futbolu un volejbolu. Katru pavasari Rīgā notiek Rīgas maratons.

Uz Rīgu jābrauc ciemos, lai redzētu tās skaistumu!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

augstskola	<i>university, college</i>
galvaspilsēta	<i>capital city</i>
grezns, -a	<i>ornate</i>
jūras līcis	<i>(sea) gulf</i>
osta	<i>port</i>
parlaments	<i>parliament</i>
Saeima	<i>Parliament of the Republic of Latvia</i>
vēstniecība	<i>embassy</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Es saku “Sākt!” (ļoti līdzīga spēlei “Sīmons saka”)

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kā sauc tavas mītnes valsts galvaspilsētu?
2. Vai esi kādreiz to apciemojis? Ko tu tur redzēji?

Pēc lasīšanas:

1. Ar ko ievērojama Rīga?
2. Nosauc piecas Rīgas vietas!
3. Kas strādā Rīgas pilī?

Nodarbība stundā

1. Skolēni noskaidro, kur Rīgā atrodas viņu mītnes zemes vēstniecība. Skolotājs pārrunā ar skolēniem vēstniecību nozīmi un svarīgumu!

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 9.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 9.-2. Es apgūstu jaunu informāciju

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 9.-3. Rīga
- 9.-4. Rīgas logotips

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 9.-5. – 9.-6. Atkārtojums: Stāstījuma un jautājuma teikumi
- 9.-7. Izsaukuma teikumi

Runas vingrinājums

1. Ko nozīmē?

Papildu materiāli

1. Teikumi pēc izteiciena mērķa. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/1-2-klase/teikums-23129/re-d07a5b1d-a15a-4e6f-a8c3-eeef003a575e>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/teikums-8010/re-820c7126-9607-4d86-b21d-89f4f2b5d5cf>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3.htm>
- Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Stāstījuma teikums. Teorija

- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3stast.htm>

3. Jautājuma teikums. Teorija

- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3jaut.htm>

4. Izsaukuma teikums. Teorija

- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3izsauk.htm>

5. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Es saku: “Sākt!” (ļoti līdzīga spēlei “Sīmons saka”)

Klausīšanās spēle

Kas darāms?

1. Skolotājs saka pavēli, piemēram: “Lec uz kreisās kājas!”, BET skolēniem jāsaņem, līdz skolotājs pasaka: “Sākt!”. Tikai tad skolēni drīkst pavēli sākt izpildīt.
2. Lai būtu grūtāk, pausi starp pavēli un komandu “Sākt!” arvien paildzina.

Ko nozīmē?

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Uz pusēm pārgrieztas indeksa kartītes;
2. Melns filcis;
3. Grieznes;
4. Līme;
5. Attiecīgi attēli pēc izvēles.

Kas jādara?

1. Sadala puskartītes divās daļās.
2. Uz puses ar melno filci uzraksta vārdus no lasāmā teksta.
3. Tad uz citām kartītēm uzraksta vārdu nozīmes vai uzlīmē vārdu attēlus.

Kā lietot?

1. Skolotājs labi sajauc vārdu kartītes un izdala tās skolēniem.
2. Skolotājs labi sajauc kartītes ar vārdu nozīmēm (attēliem) un arī tās izdala skolēniem.
3. Skolotājs izvēlas, kurš sāks pirmais.
4. Izvēlētais skolēns rāda vienu savu vārda kartīti pārējiem skolēniem, kas meklē savās kartītēs pareizo vārda nozīmi (attēlu).
5. Skolēns, kurš pirmais parāda pareizo vārda nozīmi (attēlu), to saņem un novieto uz galda līdzās vārda kartīti un nozīmes (attēla) kartīti.
6. Spēle turpinās, līdz kartītēm vairs nav pāra vai to pietrūkst.
7. Uzvar skolēns, kurš ieguvis visvairāk ar nozīmēm (attēliem) pareizi sapāroto vārdu.

10. Ko svinam Lāčplēša dienā?

102. lpp.

Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 32

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (101. lpp.)

Tautas lūgšana

Kārlis Jēkabsons

Darbs – mūsu dzīvība,
Drosme un brīvība,
Topiet jūs Latvijai
Pamats un spēks!

Jūra kā viļņus veļ,
Ozols kā galvu ceļ, –
Stipra lai aug un zeļ
Latvijas valsts!

Teksts

Lāčplēša dienā izrādām cieņu tiem, kas cīnījās par Latvijas brīvību. Šie svētki sākās ar 1919. gada 11. novembri. Šajā dienā Latvijas armijas karavīri padzina no Rīgas Bermonta karpēku. Bermontieši bija vācu un krievu karavīri, kas uzbruka Rīgai.

Lai atbrīvotu Latviju, latviešu karavīri cīnījās 628 dienas. Cīņu beigās Latvijas armijā bija jau 76 000 karavīru.

Šo brīvības cīnītāju godināšanai tika nodibināts Lāčplēša kara ordenis, ko pasniedza karavīriem. To piešķīra arī tiem, kas bija palīdzējuši Latvijai kļūt brīvai un strādāja, lai nodibinātu Latvijas valsti.

Latvijā Lāčplēša dienā cilvēki liek logos sveces. Rīgā tie aizdedz sveces arī Daugavmalā pie pils mūra. Cilvēki iet arī lāpu gājienos uz piemiņas vietām, godinot Latvijas brīvības cīnītājus.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

cīnīties, cīnās, cīnījās, cīnīsies *to fight*

Paplašinātais vārdu krājums

cieņa *respect*
lāpa *torch*
(no)dibināt, nodibina, nodibināja, nodibinās *to establish*
padzīt, padzen, padzina, padzīs *to drive away*

Klausīšanās uzdevums

1. Atbalss spēle

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko nozīmē būt brīviem?
2. Ko nozīmē nodibināt valsti?
3. Vai esi kādreiz redzējis lāpu gājienu? Kur?

Pēc lasīšanas:

1. Kad svinam Lāčplēša dienu?
2. Kāpēc svinam Lāčplēša dienu?
3. Kāpēc Latvijā Lāčplēša dienā cilvēki liek logos sveces?

Nodarbība stundā

1. Skolēni noskatās kādu video par Lāčplēša dienu. Te ir pāris piemēri.
- 11. novembris – Lāčplēša diena (garums 9'42''): <https://www.youtube.com/watch?v=jr4vG7lHqQQ>
- Lāčplēša dienas stāsts (15 minūtes garš. Informācija par Lāčplēša kara ordeni ap 10'41''): <https://www.youtube.com/watch?v=MqYEJ9KUEwc>

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 10.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 10.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 10.-3. Svarīgas domas vai idejas
- 10.-4. Lāčplēša kara ordenis. Zinu, gribu zināt, iemācījos

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 10.-5. Cīņa par brīvību

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 10.-6. Izsaukmes vārdi
- 10.-7. Atkārtojums: Teikumi

Runas vingrinājums

1. Vārdu detektīva grāmatzīme

Papildu materiāli

1. Izsaukmes vārdi. Teorija
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/7-klase/izsaukmes-var-di-6894/re-5254bb16-e2a3-44f4-b319-6a12b8a0fa18>
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/izsauk.htm>
 - <https://valodasrokasgramata.lv/materials/1/D74B5FC1-9099-7833-0AC8-95556A845044>
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Teikumi pēc izteikuma mērķa. Teorija
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/1-2-klase/teikums-23129/re-d07a5b1d-a15a-4e6f-a8c3-eeef003a575e>
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/3-klase/teikums-8010/re-820c7126-9607-4d86-b21d-89f4f2b5d5cf>
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3.htm>
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
3. Stāstījuma teikums. Teorija
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3stast.htm>
4. Jautājuma teikums. Teorija
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3jaut.htm>
5. Izsaukuma teikums. Teorija
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/SINTAKSE/sint3izsauk.htm>
6. Dažādu mācību materiālu meklētājs
 - <https://sietins.lv/>

Atbalss spēle

Klausīšanās spēle

Kas darāms?

1. Skolotājs pasaka kādu teikumu, un skolēni to atkārto.
2. Šo metodi var izmantot, lai pārliecinātos, ka skolēni saprot, kas nodarbībā ir darāms.

Vārdu detektīva grāmatzīme

Jauno vārdu atkārtošanas nodarbība

Kas nepieciešams?

1. Grāmatzīmes uz bieza papīra;
2. Uz katras grāmatzīmes uzrakstīti trīs vai četri jaunie vārdi pēc parauga;
3. Grāmatzīmes augšdaļā var uzrakstīt lasāmā stāsta nosaukumu.

Kas jādara?

1. Katrs skolēns saņem grāmatzīmi ar trīs vai četriem jaunajiem vārdiem.
2. Skolēns katru vārdu sameklē nedēļas lasāmajā tekstā un uzraksta vārda skaidrojumu uz grāmatzīmes zem paskaidrojamā vārda.
3. Grāmatzīmi izmanto, lasot uzdoto tekstu.

Kā paplašināt nodarbību?

- Skolēni jauno vārdu sarakstā var sameklēt paši savus jaunus vārdus un uzrakstīt tos uz grāmatzīmes.
- Jaunos vārdus var iesaistīt teikumos.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot nodarbības modifikācijas:

- Skolēni var strādāt grupās, lai uzrakstītu vārdu skaidrojumus un iesaistītu vārdus teikumos.
- Skolēni var uzrakstīt vārdu un vārda nozīmi savā dzimtajā valodā.

Lāči
lācis
dobums
skudru pūznis
ogot

11. Mārtiņi
110. lpp.
Autors: Lilija Blūma

Līmenis

LIX: 28

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3. –4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Puķu ielas galā dzīvo Apšu ģimene. Apses kunga kristītais vārds ir Mārtiņš. Šogad viņa vārda dienā 10. novembrī mamma grib viesus pārsteigt ar īsti latvisku Mārtiņu galdu.

Ko tad liek Mārtiņu galdā? Ceptu gaili, putraimu desas un visu, ko devis lauks, dārzs un mežs.

Ilze un Vilis brauc līdz uz latviešu veikalu. Tur viņi satiek onkuli Kārli un krustmāti Martu. “Labdien, labdien! Kā klājas? Atnāciet rītvakar!” aicina mamma.

Mājā bērni čakli palīdz virtuvē. Ilze vāra dzērvenes. Vilis sagriež bietes. Mamma sutina kāpostus un cep raušus. Vēl būs zirņi, burkāni un kartupeļi ar visu mizu, bet saldajā ēdienā – krāsni cepti āboli ar medu un riekstiem.

“Vai klāsim izšūto galdautu ar latviskajiem rakstiem?” prasa Ilze.

“Nē, meit! Mārtiņi, tāpat kā Jāņi, ir sevišķa diena, kad jāievēro senas paražas. Senie latvieši Mārtiņu dienu uzskatīja par robežu starp rudeni un ziemu. Viņi ticēja, ka Mārtiņš atjāj zirgā un atved līdz sniegu. Tāpēc arī galdautam jābūt sniega baltumā, uz galda jāliek baltas sveces un ziedi.”

Vakarā pirmie atnāk onkulis Kārlis un krustmāte Marta. Kamēr Apses kungs saņem citus mārtiņbērnus, onkulis pasauc sānis Ilzi un Vili.

“Es jau redzēju, ka jūsu mamma pirka putraimu desas,” viņš šķelmīgi piemiedz aci. “Tāpēc atvedu jums budēļu maskas. Kas tie par Mārtiņiem bez ķekatām!”

Nu tik būs joki! Viens, divi – Ilze pārvēršas par zosi, Vilis – par lāci, bet mazā māsīca Austra – par zaķi.

Tā nu pārsteigums iznāk visiem: viesiem – par latvisko cienasta galdu, mammai un tētim – par ķekatām!

Pēc vakariņām visi iet rotaļās un dejo ķekatu deju:

Danco, lāci, danco, lāci,
Saiminiece samaksās:
Šķiņķi gaļas, klaipu maizes,
Divas sauļas sīkas naudas.

“Paldies! Paldies par visu!” atvadoties pateicas ciemiņi. “Tas bija īsts Mārtiņu vakars!”

Mājinieki pavada viņus līdz durvīm. Ārā ir tumšs un dzestrs, un sīkas, retas sniega pārslas lido gaisā.

“Sniegs! Mārtiņš mums atnesis sniegu!” priecājas bērni.

Jauki gan, ka Apses kungam ir Mārtiņš vārdā!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

sevišķs, -a *special*

Paplašinātais vārdu krājums

biete	<i>beet</i>
dzestrs, -a	<i>cool</i>
dzērvene	<i>cranberry</i>
kāposts	<i>cabbage</i>
kristītais, -ā	<i>baptismal</i>
paraža	<i>custom</i>
piemiegt, piemiedz, piemiedza, piemiegs	<i>to wink</i>
putraimi	<i>groats</i>
robeža	<i>boundary</i>
šķelmīgs, -a	<i>impish</i>
viesis, -e	<i>guest</i>

Klaustīšanās uzdevums

1. Uzzīmē briesmoni!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kāds ir tavš kristītais vārds?
2. Kādas rotaļas tu proti?
3. Kas jādara, lai sagatavotos viesībām?

Pēc lasīšanas:

1. Kādas ir atšķirības starp Helovīnu un Mārtiņiem?
2. Vai esi kādreiz gājis / gājusi budēļos? Kur? Par ko biji pārgērbies / pārgērbusies?
3. Kādi bija seno latviešu Mārtiņdienas ticējumi?
4. Ko Apšu ģimene lika Mārtiņu galdā?
5. Ko Mārtiņš dažreiz atnes? Kāpēc tas tā varētu būt?

Nodarbība stundā

1. Skolēni apgūst dažas Mārtiņu rotaļas.
2. Skolēni pagatavo ķekatu maskas un pārāda tos citu klašu skolēniem. (Skat. <https://www.limbazunovads.lv/lv/jaunums/latviesu-tradicionalas-maskas-un-pagatavosana>)

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 11.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 11.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtošana:

- 11.-3. Stāsta struktūra
- 11.-4. Met kauliņu un stāsti!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

11.-5. Veidosim teikumus!

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

11.-6. Atkārtojums: Vietniekvārdi

11.-7. Atkārtojums: Darbības vārdu nenoteiksme

11.-8. Lietvārdi, īpašības vārdi un darbības vārdi

Runas vingrinājums

1. 3x3 bingo

Papildu materiāli

1. Vietniekvārdi. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/vietniekvards-2922>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/vietniekv.htm>
- Ziemeļe, Lidiņa. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Darbības vārdu nenoteiksme. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda-pec-skola2030-paraugprogrammas/3-klase/ka-veidot-mutvardu-uzstasanos-lietojot-darbibas-vardus-vienkarsajos-laikos-91068/darbibas-vara-nenoteiksme-un-vienkarsie-laiki-monologs-un-dialogs-88102/re-b8666f39-f9f2-4951-902a-1019b07fd8c3>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/7-klase/darbibas-varas-5799/re-6846b33f-1809-4010-8d6d-0f29750f5e00>
- <https://valodasrokasgramata.lv/materials/1/E863118D-0B4B-6F10-686D-0744E46F03C8>
- Ziemeļe, Lidiņa. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

4. Mārtiņu rotaļas

- [Mozfiles.comsite-1733718.mozfiles.com/files/1733718/Martini.pdf](https://mozfiles.comsite-1733718.mozfiles.com/files/1733718/Martini.pdf)

Uzzīmē briesmoni!

Klausīšanās nodarbība

Kas nepieciešams?

1. Balta papīra loksne;
2. Krāsu krītiņi.

Kā sagatavoties?!

1. Katrs skolēns saņem balta papīra loksni.
2. Skolēniem izsniedz krāsu krītiņus, un viņi sagatavojas klausīties norādījumus.

Kas darāms?

1. Skolotājs, vienlaikus minot tikai vienu norādījumu, ļoti lēnām un precīzi apraksta briesmoņa izskatu. Piemēram, a) Uzzīmē divus palielus aplus vienu virs otra; b) Augšējam aplim piezīmē vienu lielu ragu; c) Tam blakus uzzīmē otru, mazāku ragu! utt.
2. Skolotājs turpina dot norādījumus un skolēni zīmēt, līdz briesmoņa zīmējums skaitās pabeigts.

Ko vēl var darīt?

1. Skolēni darbojas pāros. Vienam skolēnam ir kāda briesmoņa attēls, otrs skolēns klausās norādījumus, kā zīmēt briesmoni. Pēc tam skolēni var apmainīties lomām.
2. Skolēni var uzzīmēt paši savu briesmoni un uzrakstīt par to īsu aprakstu.

3x3 bingo

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. 3x3 kvadrātu tukša bingo lapa;
2. Zīmulis;
3. Bingo kauliņi (pogas, konfektes u.c.);
4. Grieznes.

Kas jādara?

1. Katrs skolēns un skolotājs saņem tukšu bingo lapu.
2. Katrs skolēns un skolotājs savā bingo lapā katrā kvadrātā ieraksta vienu jauno vārdu no stāsta.
3. Skolotājs savu lapu sagriež gabalos un izmanto vārdu izvilkšanai.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs izvelk un nolasa pēc kārtas vārdus, kurus skolēni atzīmē katrs savā bingo lapā. Kuram pirmajam laimējies izveidot rindu no 3 trīs vārdiem, tas uzvar.
2. Spēles varianti: var spēlēt, ņemot vērā, piemēram, vārdu pirmos burtus, vai tukšajā bingo lapā ierakstot citus vārdus.

12. Sniegpārslas
121. lpp.
Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 28

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (120. lpp.)

Bērnu ziemas dziesmiņa

Vilis Plūdons

Ziema, ziema!
Baltā māmuliņa!
Klusi, klusi atbraukusi
Šurp pa nakti viņa.

Klau, kā laukā
Bērni jautri klaigā
Slidinoties, vizinoties,
Purpursārti vaigā!

E kur, re kur
Lasās zēnu bari:
Pulkos stājas, rokām mājas, –
Sāksies lieli kari.

Māmiņ! Māmiņ!
Manu cepurīti!
Es ar iešu, līdzī skriešu
Tur, kur visi citi!

Teksts

Pauls un Juris ārā spēlējās. Bija ziema. Bija ļoti auksts. Pa nakti bija sasniedzis sniegs. Visapkārt bija augstas kupenas. Uz māju jumtiem bija bieza sniega kārtā. Koki un krūmi bija apsniguši. Viss bija balts un skaists.

“Vai esi kādreiz domājis par sniegpārslām? No kurienes tās rodas?” vaicāja Pauls.

“Kas tur daudz ko domāt!” atbildēja Juris. “Man tikai patīk sniegā spēlēties. Mēs varam slidināties ar ragavām. Mēs varam celt sniegavīru. Mēs varam pikoties.”

“Jā, bet man tomēr gribas par sniegpārslām uzzināt vairāk,” atteica Pauls. “Izpētīsim!”

“Nu, labi!” smagi nopūtās Juris. “Bet pēc tam mēs uzcelsim sniegavīru!”

Zēni iegāja istabā. Viņi paņēma datoru un sāka pētīt, kā rodas sniegpārslas.

Pauls sāka lasīt: “Sniegpārsla sāk veidoties, kad ļoti, ļoti auksts ūdens piliens debesīs sasalst uz mazām ziedputekšņu vai putekļu daļiņām. Tā rodas ledus kristāli. Kad ledus kristāli krīt uz zemes, uz tiem sasalst ūdens tvaiki un veido jaunus kristālus. Tā rodas sniegpārsla ar sešiem stariem.” “Vai tas nav interesanti?” jūsvoja Pauls. “Jāāā...,” nopūtās Juris. “Es tomēr labāk ietu celt sniegavīru,” viņš norūca zem deguna.

“Zini, kāpēc divas sniegpārslas nekad nav vienādas?” prasīja Pauls.

“Nezinu un varbūt arī negribu zināt!” īgni atbildēja Juris.

“Nu, paklausies taču,” nelicies ne zinīs par Jura īgnajiem vārdiem, turpināja Pauls. “Tas ir tāpēc, ka sniegpārslas krīt no debesīm uz zemi pa dažādiem ceļiem. Tās debesīs saskaras ar dažādiem apstākļiem. Tāpēc katra sniegpārsla izskatās unikāla,” priecīgi stāstīja Pauls.

“Paul! Iesim ārā meklēt dažādās sniegpārslas!” iesaucās Juris. “Kamēr meklējam, uzcelsim vienu vai divus, vai pat trīs sniegavīrus!”

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

apstākļi	<i>conditions</i>
izpētīt, izpēta, izpētīja, izpētīs	<i>to explore</i>
īgns, -a	<i>grumpy</i>
kristāls	<i>crystal</i>
kupena	<i>snowdrift</i>
nelikties (ne zinīs), neliekas ne zinīs,	
nelikās ne zinīs, neliksies ne zinīs	<i>to not pay attention</i>
pikoties, pikojas, pikojās, pikosies	<i>to have a snowball fight</i>
putekļi	<i>dust</i>
tvaiki	<i>steam</i>
unikāls, -a	<i>unique</i>
ziedputekšņi	<i>pollen</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Urrā! vai Būū!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko tev ziemā vislabāk patīk darīt?
2. Vai sniegs ir interesants? Kāpēc?
3. Kurš gadalaiks tev patīk vislabāk? Kāpēc?

Pēc lasīšanas:

1. Kā izskatījās ārā, kur Pauls un Juris spēlējās?
2. Ko Pauls gribēja darīt?
3. Ko Juris gribēja darīt?
4. Kā veidojas sniegpārsla?
5. Kāpēc divas sniegpārslas nekad nav vienādas?

Nodarbība stundā

1. Sniegpārslu recepte

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 12.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 12.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 12.-3. Stāsta struktūra
- 12.-4. Zīmē un stāsti!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 12.-5. Stāsta varonis

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 12.-6. Personu vietniekvārdi
- 12.-7. Kas to dara? (*personas vietniekvārds*)

Runas vingrinājums

1. Atrodi jauno vārdu!

Papildu materiāli

1. Personas vietniekvārds. Teorija
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/vietniekvards-2922/re-cd740cfe-877e-4a01-b47b-0ce46a81eff5>
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/vietn-pers.htm>
 - Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Dažādu mācību materiālu meklētājs
 - <https://sietins.lv/>

Urrā! vai Būū!

Klausīšanās spēle

Kā sagatavoties un izmantot?

1. Pēc katra teikuma skolēniem jāatbild ar “Urrā!” vai “Būū!”
2. Ja tas ir jaukas vai patīkamas noskaņas teikums, skolēniem jāsauc: “Urrā!”
3. Ja teikums nav tik jaukas vai patīkamas noskaņas, tad skolēniem jāatbild ar “Būū!”
4. Piemēri:
 - “Visi šodien ēdīs saldējumu!” – “Urrā!”
 - “Šodien neiesim uz spēļu laukuma krūmoskumu.” – “Būū!”
 - “Es atradu piecus dolārus!” – “Urrā!” (Var izmantot jebkuras saprotamas valūtas nosaukumu.)
 - “Mana bumba .” – “Būū!”

Sniegpārslu recepte

Kas nepieciešams?

1. Balta pūkainā stieple;
2. Borakss ('borax');
3. Karsts ūdens;
4. Mērglāze;
5. Ēdamkarote;
6. Aukliņa;
7. Zīmulis vai saldējuma kociņš;
8. Stikla burciņa;
9. Papīra dvieļa gabaliņš.

Kā sagatavoties?

1. Skolotājs stikla burciņā sajauc divas ēdamkarotes boraksa ar glāzi karsta ūdens.
2. Lokot pūkaino stiepli, skolēni izveido sniegpārslu. Sniegpārslai jābūt tik lielai, lai tā ietilptu stikla burciņā.
3. Sniegpārslai piesien aukliņu.
4. Turot aiz aukliņas, sniegpārslu iegremdē boraksa maisījumā.
5. Otru aukliņas galu apsien ap zīmuli vai saldējuma kociņu, ko noliek šķērsām uz burciņas malas, lai sniegpārslu būtu pilnīgi iegremdēta šķīdumā.
6. Sniegpārslas jātur šķīdumā vismaz 24 stundas, līdz tās pārklājas ar kristāliem.
7. Pēc izņemšanas no stikla burciņas sniegpārslas uzliek uz papīra dvieļa nožūt.
8. Kad sniegpārslas nožuvušas, tām piesien dekoratīvu aukliņu vai lentīti un iekar eglītē.

Atrodi jauno vārdu!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Indeksa kartītes;
2. Melns filcis (flomāsters);
3. Līmlente.

Kas jādara?

1. Skolotājs uz indeksa kartītēm uzraksta jaunus vārdus.
2. Kartītes pielīmē pie tāfeles.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala divās komandās.
2. Skolotājs raksturo vārda nozīmi, un kāds skolēns no katras komandas skrien pie tāfeles un cenšas pirmais paņemt kartīti ar pareizo vārdu.
3. Spēle turpinās, katras komandas skolēniem pēc kārtas skrienot pie tāfeles.
4. Spēlē, līdz kartītes beigušās.

13. Rūķu darbnīca
131. lpp.
Autors: Nikolajs Kalniņš

Līmenis

LIX: 23

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis

Ziemas miegs

Dzidra Rinkule-Zemzare

Zaķēns mežā ezi sauc:

– Kur gan palicis mans draugs?

Sniegi snieg un puteņo,

Kā lai tagad atrod to?

Vāverīte kokā smeļ:

– Velti draugu meklēt ej.

Kamēr sals un kamēr sniegs,

Ezim mežā ziemas miegs.

Teksts

1. rūķis: Tā, manas mantas gatavas!

2. rūķis: Manas arī!

1. rūķis: Tad izlocīsim kājas, pirms ejam ar tām pie bērniem!

Visi: Kājas aši cilāsim

Čipu, čap, čipu, čap!

Tad drīz bērnus aizsniegsim,

Čipu, čap, čipu, čap!

Dubļus, sniegos brist mēs spējam,

Čipu, čap, čipu, čap!

Spītēt salam, spītēt vējam,

Čipu, čap, čipu, čap!

1. rūķis: Šis te būs tāds joku daris –

Raibais klauniņš vārdā Varis!

2. rūķis: Un te manas bērnu dāmas

Nostāvēt vairs nespēj rāmas.

1. rūķis: Mārīte nu priekšā manās
Un uz visām pusēm klanās!
2. rūķis: Nopietna – bez viena smīna –
Dejā griežas balerīna.
1. rūķis: Ledus puķes logos zied,
Putniņš tak vēl lido, dzied!
2. rūķis: Te ņaud kaķis, laizās lācis,
Karavīru pulks pat nācis.
- Visi: Mantu būs mums tiku tikām!
Kurā maisā katru likām, –
Tas tik jāpatur nu miņā.
Cits lai bērnu pašu ziņā!
Ceļā dosimies nu aši,
Čipu, čapu, čipu, čap!
Lai skan rūķu soļi braši –
Čipu, čapu, čipu, čap!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

dāma	<i>lady</i>
izlocīt kājas, izloka kājas, izlocīja kājas, izlocīs kājas	<i>to stretch one's legs</i>
joku daris = jokdaris	<i>jester</i>
klanīties, klanās, klanījās, klanīsies	<i>to bow</i>
nopietns, -a	<i>serious</i>
pašu ziņā	<i>at one's responsibility</i>
paturēt miņā = paturēt atmiņā, patur miņā, paturēja miņā, paturēs miņā	<i>to remember</i>
smīnēt, smīn, smīnēja, smīnēs	<i>to smirk</i>
spītēt, spītē, spītēja, spītēs	<i>to spite</i>
tiku tikām	<i>more than enough</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Dziesmas ar kustībām

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kādas dāvanas esi pats pagatavojis / pagatavojusi?
2. Kam tās dāvanas bija domātas?
3. Kādus dzejoļus par rūķiem tu zini?

Pēc lasīšanas:

1. Ko nozīmē 'izlocīt kājas'?
2. Nosauc trīs rotaļlietas, ko rūķi pagatavoja!
3. Kādu mantu tu vēlētos saņemt no rūķiem?

Nodarbība stundā

1. Kur lai gulū ziemas miegu?

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 13.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 13.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošana:

- 13.-3 Rūķu gatavotās dāvanas

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 13.-4. Rūķu pasaule

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 13.-5. Piederības vietniekvārdi
- 13.-6. Lietvārdi, īpašības vārdi, vietniekvārdi un darbības vārdi

Runas vingrinājums

1. Mini manu minamo!

Papildu materiāli

1. Piederības vietniekvārdi. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/vietniekvards-2922/re-42c1f0bf-c8cf-4c73-8ac3-63dc261a8216>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/vietn-pied.htm>
- <https://valodasrokasgramata.lv/materials/1/831A5B59-43B9-0222-A363-902CC62A2949>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Dziesmas ar kustībām

Klausīšanās nodarbība

YouTube ir pieejamas dažādas dziesmas ar kustībām, kuras skolēnam jā klausās, jādzied līdzī un jāseko norādījumiem. Daži piemēri:

1. Galva, pleci, ceļi, pēdas: https://www.youtube.com/watch?v=zuy8vUKTySU&list=PLOmhYsKPasvIRJcUiheduI7b9ByV0a-d_&index=30
2. Dejošana un sastingšana: <https://www.youtube.com/watch?v=tzPvYHzOmBw>
3. Staigā, lec: https://www.youtube.com/watch?v=rHnC70-dt_M
4. Hoki poki: https://www.youtube.com/watch?v=0-6PGZgZfxQ&list=RD0-6PGZgZfxQ&start_radio=1

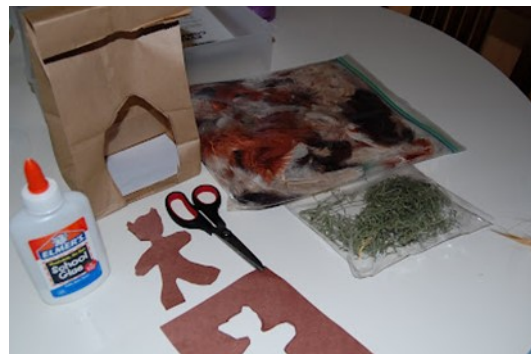
Kur lai guļu ziemas miegu?

Kas nepieciešams?

1. Mazs brūna papīra maisiņš;
2. Brūna papīra loksne;
3. Zīmulis vai filcis (flomāsters);
4. Grieznes;
5. Līme;
6. Dabas materiāli: lapas, sūnas, zāle, spalvas u.c.;
7. Divi veļas knaģi.

Kas darāms?

1. Brūnā papīra maisiņa apakšdaļā ļoti uzmanīgi izgriež alas ieeju.
2. Uz brūnās papīra loksnes uzzīmē un tad izgriež lāci vai kādu citu dzīvnieku, kas parasti guļ ziemas miegu.
3. Alā ielīmē izkaltētas lapas, zāli, sūnas, spalvas vai citus dabas materiālus.
4. Pēc tam alā ieliek un ielīmē izveidoto dzīvnieku.
5. Maisiņa augšējo vaļējo galu noziež ar līmi, noloka un pielīmē.
6. Kamēr līme žūst, nolocīto malu var piespraust ar veļas knaģiem.
7. Arī alas ārpusi var izdekorēt, aplīmējot ar dabas materiāliem.

Mini manu minamo!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Tāfele un krīts vai nodzēšamie filči (flomāsteri) un dzēšamais.

Kā spēlēt?

1. Tiek izvēlēts viens skolēns, kas sēdēs klases priekšā ar muguru pret tāfeli.
2. Skolotājs uz tāfeles uzraksta kādu no jaunajiem vārdiem.
3. Pārējiem skolēniem jāraksturo aprakstītais vārds, neminot pašu vārdu. Piemēram, ja vārds ir ‘ābols’, skolēni varētu teikt: “Tas ir auglis.” un “Tas parasti ir sarkans vai zaļš.” utt.

Ko vēl var darīt?

- Šo spēli var padarīt par sacensību, noskaidrojot, kurš skolēns vienas minūtes laikā var atminēt vairāk vārdu.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Skolēni var strādāt pa pāriem, lai uzminētu uz tāfeles uzrakstīto vārdu.

14. Lauku pele un mājas pele
142. lpp.
Tautas pasaka

Līmenis

LIX: 28

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (141. lpp.)

Ziemas prieks

Kārlis Skalbe

– Māmiņ, baltā ziema klāt,
Iešu Duksi vizināt!
Duksis pretī spirinās,
Nesēd Andra kamanās,
Bet, kad tās no kalna skrej,
Līdzi lec un jautri rej.
Ezeriņš, raug, aizsalis,
Lejā viz kā spogulis.
Tur jau puikas slidinās.
Sniedziņš lēni lidinās...
Un pār visu maigs un liegs
Viegli dvašo ziemas prieks.

Teksts

Kādā siltā dienā mājas pele izlien no grīdas apakšas un aiztek pie savas radnieces lauku peles.

“Nu, labdien! Vai pazīsti vēl savu radniecī?”

“Labdien, labdien! Kā tad nu nepazīšu? Ak, tavus priekus, ka pie manis atnāci! Bet vai ceļu labi zināji, vai neapmaldījies?”

“Kur nu maldīsies! Bet saki, māsa, kas tā tur par spurainu kaudzi?”

“Tie jau sadīguši graudi, mana vienīgā maize,” lauku pele bēdīgi atbild.

“Ak, Dievs, tāda maize!” mājas pele lepnī brīnās. Man pie tādas maizes būtu jānomirst badā. Māsa, cik man pavisam citāda pārtika: no rīta – gaļa, pusdienā – tauki, vakariņās – krējums. Un to visu es, tikko no alas iznākusi, virtuvē atrodu. Mana dzīve ir tik viegla! Tādēļ nāc uz mām mājām, dzīvosim kopā!”

“Labi, iešu!”

Abas peles nu dzīvo pie mājas peles. Naktī abas māsas izlien no pagrīdes un jautā circeņim: “Circeņi, vai kaķis mājā?”

“Nē, aizbrauca ar peļu ādām uz Rīgu!” circenis atbild.

“Nu, tad laiks!” mājas pele priecājas. “Paliec tu, māsa, tepat pie alas cauruma. Es nesīšu ēdamo tev klāt, un tu nesīsi alā.”

Bet līdzko mājas pele paiet divus soļus, te kaķis – brāc! – virsū. Par laimi šoreiz tai vēl izdevās iesprukt alā. Citādi zelta dzīve būtu pagalam.

“Nu, nekas!” mājas pele mierina māsu. “Kad nu te neizdevās, neizdevās. Iesim uz klēti speķi ēst!”

Aiziet uz klēti, bet te atkal klizma. Saimnieks atver durvis, un viņa suns māsām pelēm virsū kā sadedzis.

To redzēdama, lauku pele tūlīt dodas atpakaļ uz laukiem, sacīdama: “Man labāk sadīgušie graudi drošībā, nekā tavi gardumi mūžīgās bailēs. Es savus graudus pati sakrāju, bet tu gribi no citu labuma vien pārtikt. Ardievu!”

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

bailes	<i>fear</i>
drošība	<i>safety</i>
grīda	<i>floor</i>
pazīt, pazīst, pazina, pazīs	<i>to recognize</i>
pele	<i>mouse</i>
radnieks, -niece	<i>relative</i>

Paplašinātais vārdu krājums

(peļu) āda	<i>(mouse) pelt</i>
(aiz)tecēt, aiztek, aiztecēja, aiztecēs	<i>to run away using small steps</i>
bad	<i>famine</i>
circenis	<i>cricket</i>
graudi	<i>grain</i>
iesprukt, iesprūk, iespruka, iespruks	<i>to escape into</i>
izlīst, izlien, izlīda, izlīdīs	<i>to creep out</i>
kaudze	<i>pile</i>
klizma	<i>accident</i>
krējums	<i>sour cream</i>
(ne)apmaldīties, neapmaldās, neapmaldījās, neapmaldīsies	<i>not to get lost</i>
(ne)izdoties, neizdodas, neizdevās, neizdosies	<i>to fail</i>
pagrīde	<i>underground, under the floor</i>
pārtika	<i>groceries</i>
(sa)dīgt, sadīgst, sadīga, sadīgs	<i>to sprout</i>
spurains, -a	<i>bristly</i>
tauki	<i>fat</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Karsts, remdens vai auksts?

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kas ir tautas pasaka? (*Tautas pasakas ir vēstījums par izdomātiem, fantastiskiem, brīnumu pilniem notikumiem, kuros iesaistīti cilvēki, dzīvnieki un izdomāti varoņi.*)
2. Kādas latviešu tautas pasakas vari nosaukt?
3. Kādi fantastiski, brīnumaini izdomāti varoņi būtu tavā pasakā?
4. Nosauc kādu brīnumainu notikumu, kas varētu būt kādā pasakā!

Pēc lasīšanas:

1. Kā sauca pasaku tēlus?
2. Kāpēc šie tēli iederas šajā pasakā?
3. Kādu barību ēda lauku pele? Kāpēc mājas pele par to brīnījās?
4. Kādu pārtiku ēda mājas pele?
5. Kāpēc mājas pele sauca lauku peli par savu māsu?
6. Kā beidzas šī pasaka?

Nodarbība stundā

1. Lauku pele un mājas pele.

Uzdevumi / Darba lapas

(*pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko*)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 14.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 14.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 14.-3. Stāsta struktūra
- 14.-4. Lasi un sakārto stāstu!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 14.-5. Stāsta varoņi
- 14.-6. Rindkopa

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 14.-7. Personu vietniekvārdi nedzīviem priekšmetiem
- 14.-8. Viņš / viņa vai tas / tā?

Runas vingrinājums

3 x 3 bingo

Papildu materiāli

1. Personu vietniekvārds nedzīviem priekšmetiem. Teorija
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Dažādu mācību materiālu meklētājs
 - <https://sietins.lv/>

Karsts, remdens vai auksts?

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Nelielas mantiņas paslēpšanai (Daudzums atkarīgs no skolēnu skaita. Katriem trim skolēniem nepieciešama viena mantiņa.)

Kā sagatavoties?

1. Skolotājs paslēpj mantiņas klasē, pirms ir ieradušies skolēni.
2. Skolēnus sadala grupās pa trim.

Kas darāms?

1. Pirmā grupa sāk staigāt pa klasi un meklēt paslēpto mantiņu.
2. Skolotājs saka “auksts”, ja grupiņa ir tālu prom no paslēptās mantas vietas, “remdens”, – ja grupiņa tuvojas paslēptās mantiņas vietai, vai “karsts”, ja grupiņa jau ir klāt mantiņas paslēpšanas vietā.
3. Pēc tam to pašu atkārto ar nākamo skolēnu grupiņu.

Lauku pele un mājas pele

Kas nepieciešams?

1. Darba lapa "Lauku pele un mājas pele" ar peļu attēliem;
2. Krāsainie krītiņi vai filči (flomāsteri);
3. Grieznes;
4. Divi saldējuma kociņi;
5. Līme.

Kas darāms?

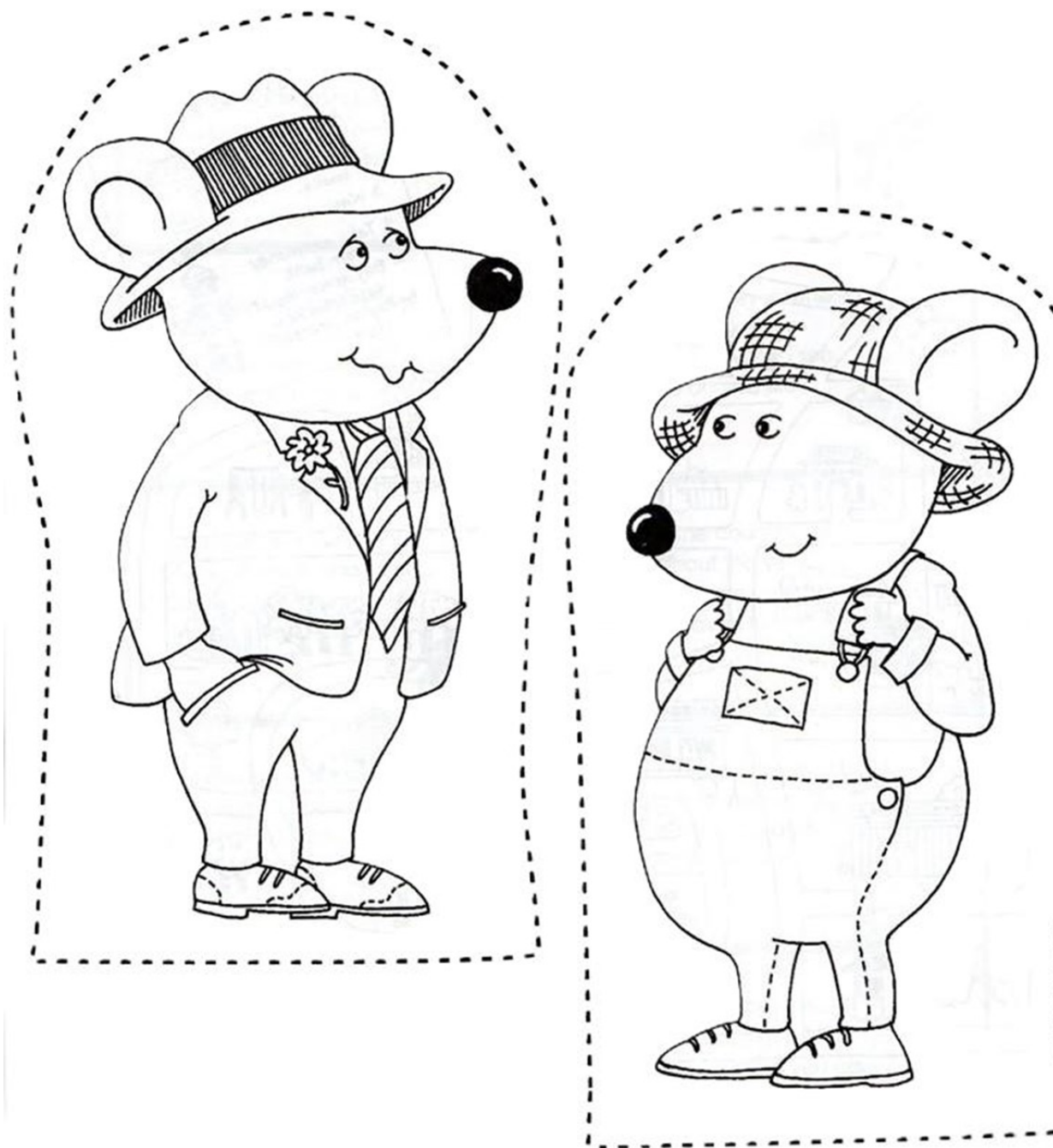
1. Katrs skolēns saņem darba lapu un izkrāso abus peļu attēlus.
2. Pēc izkrāsošanas katru peles attēlu izgriež pa pārtraukto līniju.
3. Katram tēlam pielīmē saldējuma kociņu.

Kā izmantot?

1. Skolēni var iztēlot pasaku "Lauku pele un mājas pele".
2. Ar izveidotajiem tēliem skolēni var izdomāt un attēlot savu pasaku.

Lauku pele un mājas pele

3x3 bingo

Jauno vārdu atkārtšanas spēle

Kas nepieciešams?

1. 3x3 kvadrātu tukša bingo lapa;
2. Zīmulis;
3. Bingo kauliņi (pogas, konfektes u.c.);
4. Grieznes.

Kas jādara?

1. Katrs skolēns un skolotājs saņem tukšu bingo lapu.
2. Katrs skolēns un skolotājs savā bingo lapā katrā kvadrātā ieraksta vienu jauno vārdu no stāsta.
3. Skolotājs savu lapu sagriež gabalos un izmanto vārdu izvilkšanai.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs izvelk un nolasa pēc kārtas vārdus, kurus skolēni atzīmē katrs savā bingo lapā. Kuram pirmajam laimējies izveidot rindu no 3 trīs vārdiem, tas uzvar.
2. Spēles varianti: var spēlēt, ņemot vērā, piemēram, vārdu pirmos burtus, vai tukšajā bingo lapā ierakstot citus vārdus.

15. Lakstīgalas skaistā balss

152. lpp.

Tautas pasaka

Līmenis

LIX: 29

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Kad Dievs radīja putnus, viņš lika katram izvēlēties, kādu spalvu tas grib. Visi putni klie-
dza vienā balsī, kādu nu katrs gribēja. Viņi pat kāvās savā starpā. Tikai lakstīgalai stāvēja
viena pati pavisam klusu un nogaidīja, kad beigsies trācis.

Kad pienāca lakstīgalai kārta iet pie Dieva un teikt, kādu spalvu viņa vēlas, viņa sacīja:
“Kādu man iedosi, būs labi!” Dievam patika tāda atbilde, un viņš teica, ka lakstīgalai būšot
zelta spalvas, kādu nav nevienam putnam. Bet nu lakstīgalai gāja pavisam slikti. Visi med-
nieki tikai viņu vien ķēra un lika būrī.

Beidzot viņa aizgāja pie Dieva un lūdza, lai Dievs viņai labāk dod vienkāršu, nesmuku
spalvu. Tad Dievs sacīja: “Lai tev ir parasta, pelēka spalva, taču skaista balss, – no visiem
putniem visskaistākā. Ar savu balsi tu varēsi visus iepriecināt.”

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

balss	<i>voice</i>
kliegt, kliegz, kliezda, kliegs	<i>to yell</i>
radīt, rada, radīja, radīs	<i>to create</i>

Paplašinātais vārdu krājums

būris	<i>cage</i>
iepriecināt, iepriecina, iepriecināja, iepriecinās	<i>to bring happiness</i>
kauties, kaujas, kāvās, kausies	<i>to fight</i>
lakstīgala	<i>nightingale</i>
mednieks, niece	<i>hunter</i>
nesmuks, -a	<i>ugly</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Par ko es domāju?

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kas ir spalvas?
2. Kādām būtnēm ir spalvas?

3. Kādās krāsās spalvas var būt?
4. Ja tev būtu spalvas, kādā krāsā tās būtu? Kāpēc?

Pēc lasīšanas:

1. Kas tie varēja būt par putniem, kas pasakā kļiedza skaļā balsī pēc spalvām?
2. Ko lakstīgala darīja?
3. Kurš putns saņēma zelta spalvas?
4. Vai tā bija laba vai slikta lieta? Kāpēc?
5. Kāda spalva ir lakstīgalai šodien?

Nodarbība stundā

1. Izgatavosim putnus!

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 15.-1. Mācīsimies jaunus vārdus. Lietvārdi
- 15.-2. Mācīsimies jaunus vārdus. Darbības vārdi
- 15.-3. Mācīsimies jaunus vārdus. Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 15.-4. Problēma un atrisinājums
- 15.-5. Pieci jautājumi

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 15.-6. Rindkopas temats
- 15.-7. Rindkopa

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 15.-8. Norādāmie vietniekvārdi
- 15.-9. Personu, piederības un norādāmie vietniekvārdi

Runas vingrinājums

1. Sītīsim mušas!

Papildu materiāli

1. Vietniekvārds. Teorija
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/vietniekvards-2922>
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/vietniekv.htm>
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Personu vietniekvārdi
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/vietniekvards-2922/re-cd740cfe-877e-4a01-b47b-0ce46a81eff5>
3. Piederības vietniekvārdi
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/vietniekvards-2922/re-42c1f0bf-c8cf-4c73-8ac3-63dc261a8216>

- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/vietn-pied.htm>
 - <https://valodasrokasgramata.lv/materials/1/831A5B59-43B9-0222-A363-902CC62A2949>
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
4. Norādāmie vietniekvārdi
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/vietniekvards-2922/re-9998544c-6e54-452d-b78b-2d3209481aa7>
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/vietn-nor.htm>
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
5. Dažādu mācību materiālu meklētājs
- <https://sietins.lv/>

Par ko es domāju?

Klausīšanās spēle

Kā sagatavoties?

1. Skolēnus sadala pa pāriem.
2. Skolēni paši nosaka, kurš sāks pirmais.
3. Skolotājs izskaidro spēles nosacījumus.

Kā spēlēt?

1. Skolēns, kurš sāks pirmais, iedomājas kādu priekšmetu, bet nesaka to skaļi.
2. Viņš šo priekšmetu raksturo ar citiem vārdiem, bet neminot paša priekšmeta nosaukumu. Piemēram, ja iedomātais vārds ir ‘ābols’, raksturošanai var izmantot tādus vārdus kā ‘sarkans’, ‘apaļš’, ‘ir kāts’, ‘sulīgs’, ‘var būt arī dzeltens vai zaļš’ utt.
3. Kad otrs skolēns uzmin iedomāto vārdu, tad ir šī bērna kārta iedomāties vārdu, un spēle turpinās.

Izgatavosim putnus!

Kas nepieciešams?

1. Bieza, vēlams, gaiši brūna, papīra (kartona) lapas ar uzdrukātu putna kontūru;
2. Grieznes;
3. Dažādu krāsu spalvas;
4. Brūnas vai pelēkas krāsas spalvas;
5. Līme;
6. Saldējuma kociņi.

Kas darāms?

1. Katrs skolēns saņem divas darba lapu ar putna kontūru.
2. Skolēni putnus izgriež.
3. Vienai putna kontūrai pielīmē krāsainās spalvas, bet otrai – tikai brūnās vai pelēkās spalvas.
4. Katram putna tēlam pielīmē saldējuma kociņu, veidojot lelli.

Kā izmantot?

1. Visa klase kopā vai grupās pa divi skolēni iztēlo pasaku “Lakstīgalas skaistā balss”.
2. Skolēni var izdomāt un ar izveidotajiem putnu tēliem attēlot arī kādu citu pasaku.

Izgatavosim putnus!

Sītīsim mušas!

Jauno vārdu atkārtšanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Mušu sitamie;
2. Tāfele un krīts vai nodzēšamie filči (flomāsteri) un dzēšamais.

Kas jādara?

1. Skolotājs uz tāfeles uzraksta vairākus jaunus vārdus.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala divās komandās.
2. No katras komandas viens skolēns nāk pie tāfeles ar mušu sitamo rokās.
3. Skolotājs apraksta vai definē vārdu.
4. Skolēns, kurš ar mušu sitamo pirmais uzsit uz tāfeles pa pareizo vārdu, ir uzvarētājs.

Ko vēl var darīt?

- Skolēni var iesaistīt vārdu teikumā.
- Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
- Skolēni var paskaidrot, ko vārds nozīmē.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Skolēni papildu uzdevumus var veikt, strādājot pāros.

16. Kāpēc papagailis ir raibs?

162. lpp.
Tautas teika

Līmenis

LIX: 27

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8 – 9 gadi)

Teksts

Tas notika senos laikos. Tad visi putni bija balti. Tiem bieži vajadzēja mazgāties un nebija laika ne rotaļāties, ne dziedāt.

Tad papagailis nolēma palīdzēt saviem draugiem. Saule viņam iedeva sarkanu krāsu, mēness – dzeltenu, mežs – zaļu, jūra – zilu.

Papagailis vispirms nokrāsoja tos putnus, kam patīk saules krāsa. Tad nāca tie, kas mīlēja meža krāsu. Tad atlidoja putni, kas gribēja jūras krāsu. Beidzot atnāca tie, kas mīlēja mēness krāsu.

Kad papagailis gribēja nokrāsot sevi, krāsu vairs nebija.

“Neraudi,” putni teica. “Mēs tev palīdzēsim!” Un katrs iedeva papagailim pa vienai spalvai. Tāpēc papagailim ir tik krāšņs tērps.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

bieži	<i>often</i>
palīdzēt, palīdz, palīdzēja, palīdzēs	<i>to help</i>

Paplašinātais vārdu krājums

krāšņs, -a	<i>colorful, gorgeous</i>
papagailis	<i>parrot</i>
raibs, -a	<i>mottled</i>
rotaļāties, rotaļājas, rotaļājās, rotaļāsies	<i>to play</i>
tērps	<i>garb, outfit</i>

Klaustīšanās uzdevums

1. Uzmini skaņu!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kas ir tautas teika? (Teika ir pasakai, leģendai vai nostāstam līdzīgs folkloras žanrs, kas cenšas izskaidrot dažādu priekšmetu un parādību izcelsmi.)
2. Kādas latviešu teikas vari nosaukt?

Pēc lasīšanas:

1. Kas teikā “Kāpēc papagailis ir raibs?” mēģināts izskaidrot?

2. Kāpēc papagailis nolēma izpalīdzēt saviem draugiem?
3. Kā tas to darīja?
4. Ja tev būtu spalvas, kādā krāsā tās būtu? Kāpēc?

Klaustīšanās uzdevums

1. Uzmini skaņu!

Nodarbība stundā

1. Skolēni pārrunā, ko nozīmē palīdzēt citiem, un pārrunā, kā ir kādam palīdzējuši / palīdzējušas vai varētu palīdzēt.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 16.-1. Mācīsimies jaunus vārdus. Lietvārdi
- 16.-2. Mācīsimies jaunus vārdus. Darbība
- 16.-3. Mācīsimies jaunus vārdus. Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 16.-4. Viss pēc kārtas
- 16.-5. Jautāsim!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 16.-6. Ja es būtu papagailis...

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 16.-7. Darbības vārdi
- 16.-8. Ko dara? Kas dara? *(darbības vārdi)*

Runas vingrinājums

1. Iemet grozu!

Papildu materiāli

1. Darbības vārds. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/4-klase/vardskiras-darbibas-vards-8410/re-963e7bcf-6f56-49b8-b794-d82f498d96ab>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/darbv1.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Par darbības vārdu *YouTube*

- <https://youtu.be/4d5EoTUCosM>
- <https://youtu.be/xgxEB6xCCHQ>

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Uzmini skaņu!

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Necaurredzama aptuveni kurpju kastes lieluma kaste ar vāku;
2. Gumijas lente (*rubber band*);
3. Dažādi priekšmeti, kuri, tos kratot, radītu dažādas skaņas, piemēram, zvans, sausas lapas, akmeņi, čiekuri, sausā suņu barība, sīknauda utt.

Kā sagatavoties?

1. Skolotājs vienu no priekšmetiem ieliek kastē un uzliek kastei vāku, nostiprinot to ar gumiju.
2. Kāds no skolēniem paņem kasti, pakrata to un mēģina uzminēt, kas atrodas kastē.
3. Spēle turpinās, nomainot priekšmetus un katram skolēnam pēc kārtas minot, kas atrodas kastē.

Iemet grozu!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Mīksta bumba un grozs (vai savīstīts papīrs un atkritumu tvertne);
2. Vārdu saraksts.

Spēles noteikumi:

1. Skolēnus sadala divās grupās.
2. Skolēniem pa vienam uzdod jautājumu par jaunajiem vārdiem (piem., kāda ir vārda nozīme, kā vārdu izrunā, kā vārdu lietotu teikumā utt.).
3. Ja skolēns atbild pareizi, viņš var mēģināt mest grozā bumbu.
4. Ja trāpa, skolēns iegūst vienu punktu, un viņam ir iespēja atbildēt vēl uz vienu jautājumu.
5. Ja skolēns atbild pareizi arī uz otro jautājumu, tad viņš var vēlreiz mest bumbu grozā, tikai tagad viņam jāatkāpjas divus soļus tālāk no groza nekā iepriekšējā reizē.
6. Ja trāpa vēlreiz, tad atbild uz vēl vienu jautājumu. Tā spēli turpina, kamēr nezina atbildi vai netrāpa grozā.
7. Tad kārta otras komandas dalībniekam, un spēle turpinās ar tieši tādiem pašiem noteikumiem.
8. Punktus skaita, kad izspēlējuši visi skolēni. Uzvar komanda ar lielāko punktu.

Ko vēl var darīt?

- Katru reizi, kad skolēns nopelna vēl vienu reizi mest bumbu grozā, jautājumi var kļūt grūtāki. Piemēram, vispirms var jautāt, kā pareizi izrunāt vārdu, bet pēc tam – paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, iespējams veidot spēles modifikācijas:

- Jautājumu grūtības pakāpi var modificēt atkarībā no skolēna līmeņa.

17. Kā kokiem izgāja
172. lpp.
Tautas teika

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (171. lpp.)

Sniedziņš

Rasma Breikša

Balto sniedziņ, tu pie manis
Esi nācis ceļu garu.
Nu pār kalniem un pār lejām
Kamaniņām laisties varu.

Savelšu es sniegavīru,
Lai viņš stāv tur – dārza malā.
Kad tas izkūsis būs saulē,
Zināšu, ka ziema galā.

Teksts

Visu cauru vasaru kokiem vajadzēja samierināties tikai ar vienu pašu uzvalku. Beidzot tas bija tiem galīgi apnicis.

“Mīlā vasara,” koki lūdzās, “dod mums skaistākus uzvalkus!”

“Man nav skaistāku,” vasara teica.

Tad koki griezās pie rudens: “Mīlais rudens, dod mums raibus svētku uzvalkus!”

“Labi,” rudens atteica, “došu!”

Un rudens ķērās pie darba.

Viens divi, – jaunie uzvalki bija gatavi. Tie bija ļoti grezni: sarkani, dzelteni, brūni vai rūsgani. Kad saule tos apspīdēja, tie izskatījās tā, it kā būtu no samta, zīda un zelta.

Viss mežs nu laistījās, un kokiem bija liels prieks.

Bet atskrēja vējš un sāka kokus purināt. Jaunie uzvalki neizturēja un drīz vien gulēja driskās zālē un dubļos. Nabaga kokiem bija auksti.

“Mīlā vasara,” viņi nu sauca, “dod mums tos pašus vecos uzvalkus!”

Bet vasara vairs nedzirdēja: viņa bija aizgājusi putniem līdzī uz siltajām zemēm.

Arī rudens vairs nebija tuvumā. Zemē valdīja barga ziema, bet tai nebija drēbju, ko kokiem dot.

Koki nu stāvēja kaili un ziemas salā trīcēja un drebēja. Tikai sarma šad tad pagādāja tiem baltus uzvalkus. Bet tie nesildīja, un pirmais vējš tos nokratīja no koku zariem.

Nabaga koki! Tā nu tiem jāsalst kailiem līdz pavasarim. Tas atnesīs atkal zaļos uzvalkus. Tikai kas zina, vai kokiem atkal neuznāks kāre iegūt skaistos rudens svārkus?

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

apspīdēt, apspīd, apspīdēja, apspīdēs	<i>to shine</i>
lūgties, lūdzas, lūdzās, lūgsies	<i>to pray</i>
uzvalks	<i>suit</i>

Paplašinātais vārdu krājums

apnicis	<i>weary of</i>
bargs, -a	<i>harsh</i>
drebēt, dreb, drebēja, drebēs	<i>to shiver</i>
driska	<i>shred</i>
dubļi	<i>mud</i>
kails, a	<i>naked</i>
kāre	<i>craving</i>
laistīties, laistās, laistījās, laistīsies	<i>to shine</i>
purināt, purina, purināja, purinās	<i>to shake</i>
rūsgans, -a	<i>rusty color</i>
samierināties, samierinās, samierinājās, samierināsies	<i>to be satisfied</i>
samts	<i>velvet</i>
sarma	<i>frost</i>
trīcēt, trīc, trīcēja, trīcēs	<i>to shake, to shiver</i>
zīds	<i>silk</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Kopējais stāsts

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko nozīmē vārds „samierināties”?
2. Ar ko ir nācies kādreiz samierināties?
3. Kāpēc ir grūti samierināties ar vienu lietu, ja gribas pirkt vai darīt kaut ko citu?

Pēc lasīšanas:

1. Vai koki bija apmierināti? Kāpēc?
2. Kas notika, kad koki nebija apmierināti ar vasaras uzvalku?
3. Kā tev šķiet, kurš uzvalks kokiem patika labāk? Kāpēc?
4. Kurš uzvalks kokiem nemaz nepatika? Kāpēc?

Nodarbība stundā

1. Skolotājs pārrunā ar skolēniem dabas pazīmes katrā gadalaikā.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 17.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 17.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi
- 17.-3. Mācīsimies jaunus vārdus! Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 17.-4. Stāsta sastāvdaļas

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 17.-5. Lasi, zīmē, raksti!
- 17.-6. Ziema vai vasara?

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 17.-7. Darbības vārdu nenoteiksme
- 17.-8. Darbības vārdu skaitlis

Runas vingrinājums

1. Ķersim bumbu!

Papildu materiāli

1. Darbības vārda nenoteiksme. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda-pec-skola2030-paraugprogrammas/3-klase/ka-veidot-mutvardu-uzstasanos-lietojot-darbibas-vardus-vienkarsajos-laikos-91068/darbibas-varda-nenoteiksme-un-vienkarsie-laiki-monologs-un-dialogs-88102/re-b8666f39-f9f2-4951-902a-1019b07fd8c3>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/7-klase/darbibas-vards-5799/re-6846b33f-1809-4010-8d6d-0f29750f5e00>
- <https://valodasrokasgramata.lv/materials/1/E863118D-0B4B-6F10-686D-0744E46F03C8>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Darbības vārda skaitlis

- https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda-pec-skola2030-paraugprogrammas/2-klase/kas-palidz-lasit-un-saprast-stastit-un-rakstit-par-notikumiem-tagadne-pag_-51398/darbibas-varda-laiks-vienlidzigi-teikuma-locekli-86257/re-dbc8d909-e2c9-48ed-bd60-2092ce103deb
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/darbv-psk.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

3. Par darbības vārdu *YouTube*

- <https://youtu.be/4d5EoTUCosM>
4. Dažādu mācību materiālu meklētājs
- <https://sietins.lv/>

Kopējais stāsts

Klausīšanās nodarbība

Kā spēlēt?

1. Skolotājs sāk stāstīt kādu stāstu. (“Šorīt izdomāju iet pastaigā par mežu.”)
2. Skolotājs nosauc skolēnu, kurš turpinās stāstu. (“Mežā es sastapu lāci.”)
3. Skolotājs nosauc nākamo skolēnu, kurš papildinās stāstu, un tā turpinās, līdz visiem skolēniem ir bijusi iespēja piedalīties.

Ķersim bumbu!

Visai klasei domāta jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Palags vai viegla sega;
2. Viegla bumba;
3. Jauno vārdu saraksts.

Kas jādara?

1. Skolēni stāv ap palagu vai vieglo segu un saņem tā malu rokās.
2. Uz palaga uzliek bumbu.

Kā spēlēt?

1. Pirms sāk spēli, skolotājs izlemj, kā vārdus atkārtos, piemēram, vai skolēniem būs jālieto jaunais vārds teikumā, vai būs jānosauc vārdšķira, tā dzimte, laiks, zilbju skaits vai kas cits.
2. Skolotājs nosauc jauno vārdu un tad skaita līdz trīs.
3. Pie vārda "trīs" skolēni strauji ceļ palagu/segu uz augšu, lai bumba lido augšup.
4. Kamēr bumba ir gaisā, tikmēr pirmajam skolēnam jāizpilda norunātais uzdevums. Piemēram, ja jaunais vārds ir "desa" un uzdevums ir iesaistīt vārdu teikumā, tad skolēnam jāveido, piemēram, šāds teikums: "Man garšo desas."
5. Spēle turpinās, līdz visiem skolēniem ir bijusi iespēja pareizi izpildīt uzdevumu.

18. Dūkas un Pūkas prieki un bēdas

183. lpp.

Autors: Velta Dindone

Līmenis

LIX: 25

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (182. lpp.)

Lācis

Rainis

Lācīti, lācīti,
Tavu gudru padomu!

Kad nāca vasara
Ar siltu saulīti, –
Tu vilki mugurā
Biezo kažoku.

Kad nāca ziema
Ar salu, sniegu, –
Tu gāji laukā
Basajām kājām.

Teksts

Lāču mātei bija divi jauki bērni – Dūka un Pūka. Abi lieli palaidņi, salda medus ēdāji. No rīta līdz vakaram viņi lēca, rūca un meta kūleņus.

Kādu dienu mātes nebija mājā. Lācēni, savā starpā cīnīdamies, apgāza lielo medus podu. Ak, kas tas bija par prieku! Medu nu varēja laizīt, cik gribējās! Viņi čāpoja un meta kūleņus medus peļķēs, glāstīja viens otru ar medainajām ķepām un slidinājās pa medu kā pa ledu.

Pēkšņi atvērās durvis, un uz sliekšņa stāvēja lācēnu māte. Ieraudzījusi, kas notiek, viņa dusmās ierūcās tik stipri, ka visa lāču ala drebēt drebēja. Pēc tam savā skaļajā balsī viņa savus bērnus pamatīgi izbāra.

Dūka un Pūka ilgi un gauži raudāja.

Lāču mātei palika lācēnu žēl. Kad Dūka un Pūka apsoliņās vairs nekad medus podu neaiztikt, māte viņus atkal samīloja un nomazgāja siltā vannā. Pēc tam viņa, maigi savā klēpī bērnus šūpojot, dziedāja. Uzminiet, kādu dziesmu? Nu, protams, ko gan citu kā “Aijā, žūžū, lāča bērni”!

Laimīgi smaidīdami, Dūka un Pūka drīz aizmiga saldā miegā un sapņoja medainus sapņus.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

čāpot, čāpo, čāpoja, čāpos	<i>to walk in a heavy-footed manner</i>
glāstīt, glāsta, glāstīja, glāstīs	<i>to caress</i>
(iz)bārt, izbar, izbāra, izbārs	<i>to scold</i>
laizīt, laiza, laizīja, laizīs	<i>to lick</i>
maigs, -a	<i>gentle</i>
peļķe	<i>puddle</i>
rūkt, rūc, rūca, rūks	<i>to roar</i>
sliksnis	<i>doorstep</i>

Klausīšanās uzdevums

Kas neiederas?

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Vai tev garšo medus? Kāpēc jā vai nē?
2. Kāda ir sajūta, ieliekot pirkstus medus podā?
3. Kādiem meža dzīvniekiem garšo medus? Kāpēc tu tā domā?
4. Vai esi kādreiz lēcis dubļu peļķē? Kāpēc tu tā darīji?

Pēc lasīšanas:

1. Kāpēc Dūka un Pūka bija lieli palaidņi?
2. Kāpēc lācēnu mamma bija dusmīga?
3. Ko lācēnu mamma darīja?
4. Kas notiek, kad tu dari palaidnības? Vai uz tevi kāds „rūc”? Kā tas izklausās?

Nodarbība stundā

1. Skolotājs sagādā 3–4 dažādu garšu medu un mazas karotītes. Skolēnus sadala nelielās grupās pa divi vai trīs. Skolēni izpēta dažādo medu traukos un uz tāfeles uzraksta atbildes uz jautājumiem.
 - Kādā krāsā ir medus katrā traukā?
 - Kurš medus ir šķidrāks, kurš – biezāks?
 - Cik salds ir medus?
 - Kāda ir katra medus garša?

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

18.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi

18.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

18.-3. Stāsta secība attēlos

18.-5. Kas notiek stāstā?

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

18.-4. Lasi zīmē, raksti!

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

18.-6. Darbības vārdu laiki

18.-7. Nekārtnie darbības vārdi ‘būt’ un ‘nebūt’

Runas vingrinājums

1. Iemet grozu!

Papildu materiāli

1. Darbības vārds. Laiki

- https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda-pec-skola2030-paraugprogrammas/2-klase/kas-palidz-lasit-un-saprast-stastit-un-rakstit-par-notikumiem-tagadne-pag_-51398/darbibas-var-da-laiks-vienlidzigi-teikuma-locekli-86257/re-dbc8d909-e2c9-48ed-bd60-2092ce103deb
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/darbv-psk.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Nekārtnie darbības vārdi

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/7-klase/darbibas-var-da-konjugacijas-6047/re-7a35d370-ba05-4d0e-91e0-77161636ce1c>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/skaitlav.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

3. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Kas neiederas?

Klausīšanās spēle

Kā spēlēt?

1. Skolotājs nosauc četrus vārdus, no kuriem trijiem ir kaut kas kopīgs, bet ceturtais ir atšķirīgs. Piemēram, ‘suns’, ‘kaķis’, ‘pele’, ‘māja’. Šeit neiederas vārds ‘māja’, jo pārējie ir dzīvnieku nosaukumi.
2. Skolēni klausās un nosauc vārdu, kurš neiederas.
3. Skolotājs vai kāds skolēns var turpināt saukt četru vārdu komplektus.

Iemet grozu!

Jauno vārdu atkārtšanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Mīksta bumba un grozs (vai savīstīts papīrs un atkritumu tvertne);
2. Vārdu saraksts.

Spēles noteikumi:

1. Skolēnus sadala divās grupās.
2. Skolēniem pa vienam uzdod jautājumu par jaunajiem vārdiem (piem., kāda ir vārda nozīme, kā vārdu izrunā, kā vārdu lietotu teikumā utt.).
3. Ja skolēns atbild pareizi, viņš var mēģināt mest grozā bumbu.
4. Ja trāpa, skolēns iegūst vienu punktu, un viņam ir iespēja atbildēt vēl uz vienu jautājumu.
5. Ja skolēns atbild pareizi arī uz otro jautājumu, tad viņš var vēlreiz mest bumbu grozā, tikai tagad viņam jāatkāpjas divus soļus tālāk no groza nekā iepriekšējā reizē.
6. Ja trāpa vēlreiz, tad atbild uz vēl vienu jautājumu. Tā spēle turpina, kamēr nezina atbildi vai netrāpa grozā.
7. Tad kārtā otras komandas dalībniekam, un spēle turpinās ar tieši tādiem pašiem noteikumiem.
8. Punktus skaita, kad izspēlējuši visi skolēni. Uzvar komanda ar lielāko punktu.

Ko vēl var darīt?

- Katru reizi, kad skolēns nopelna vēl vienu reizi mest bumbu grozā, jautājumi var kļūt grūtāki. Piemēram, vispirms var jautāt, kā pareizi izrunāt vārdu, bet pēc tam – paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, iespējams veidot spēles modifikācijas:

- Jautājumu grūtības pakāpi var modificēt atkarībā no skolēna līmeņa.

19. Lāči
193. lpp.
Autors nezināms

Līmenis

LIX: 26

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (192. lpp.)

Ziemas miegā

Imants Lasmanis

Visi eži miegā,
Visi lāči sniegā,
Visas peles alās,
Klusums malu malās.

Zivis guļ zem ledus,
Bītes tur, kur medus,
Brūnaliņas – kūtī,
Leduspuķes – rūtī.

Tikai savā kaktā
Gailis augstā laktā
Pēkšņi paceļ balsi,
Nemana, ka sals ir.

Lauskis iet gar paksi:
Gailis tiešām traks ir,
Pamodinās ļaudis,
Kumeliņus raudus.

Tad ar basām kājām
Prom uz rūķu mājām
Aiziet, soli vingru,
Viņš pa ledu stingru.

Teksts

Ja tev garšo medus, tad tev ir kas kopējs ar lāčiem. Tev vēl ir arī kas cits kopējs ar lāčiem. Tu ej skolā un mācies, un arī lācēni – lāču bērni – mācās. Atšķirība ir tāda, ka lāči mācās tikai

vienu gadu, bet tu – daudzus.

Lācēni piedzimst ziemā. Tad vēl ir auksts. Lāču māte guļ miegaina savā migā, bet savus lācēnus pabaro. Lācēni sākumā ir pārāk nevarīgi, lai ietu ārā aukstumā. Tā visi lāči turpina miegā snaust līdz pavasarim.

Kad parādās pirmie pumpuri un asni, lāčiem ir laiks celties. Lāču māte ir izsalkusi, jo ziemā nav ēdusi. Pamazām sākas lācēnu skola. Viņi paliek mātes tuvumā un mācās meklēt ēdienu.

Lāči nav izvēlīgi, viņi ēd visu – vispirms pumpurus un asnus. Ja izdodas noķert kādu peli vai kurmi, lāču māte ar tiem baro lācēnus. Lāči ir visstiprākie dzīvnieki mežā. Tomēr paši tie nemedī. Lāči labprāt ēd stirnu, ja kāds cits to ir nomedījis. Lācēni arī iemācās, ka skudras var būt garšīgas. Izjaukt skudru pūzni un uz mēles uzlasīt skudras ir viegli.

Katrā mežā dažkārt nogāžas koki. Tajos labprāt ierīko mājokļus dažādi kukaiņi. Lāču mātei tādu koku pārlauzt ir tīrais nieks. Ieskaties kādreiz mežā kādā puspuvušā kokā! Tur dzīvo liela kukaiņu dažādība. Lācēni iemācās, ka tie visi ir garšīgi.

Vasarā sākas ogošana. Mēs lasām ogas pa vienai un liekam traukā. Lāči ēd mellenes vai kazes ar visiem zariem, lapām un ērkšķiem. Neviena nesūdzas, ka ērkšķi sāpīgi dur.

No ūdens lāči nebaidās, tie labi prot peldēt. Ir redzēts, ka lāči ar ķepu zvejo zivis. Lācis nosēžas upes malā. Kad kāda zivs atpeld pa ķērienam, caps – tai ar ķepu – un mutē iekšā.

Un kur tad vēl medus meklēšana! Lāčiem ir laba oža, tāpēc lāči medu saoz. Pēc medus lācēni veikli uzrāpjas kokā – iebāž ķepu koka dobumā un izvelk medus kāres. Dusmīgās bites dzeļ. Bet biezais kažoks lāči pasargā. Bišu dūrieni lāčus netraucē.

Dažreiz nepaklausīgs lācēns dabū pērienu ar mātes smago ķepu. Briesmu brīdī lāču māte ar rūkšanu uzsūta lācēnus augšā kokā. Kad briesmas garām, viņa nosauc tos lejā.

Ziemai tuvojoties, lāči ierīko alu ziemas miegam. To lāču māte dara kopā ar lācēniem. Viņi atrod alu un izrok to dziļāku vai meklē labi paslēptu vietu zem klintīm. Arī otro ziemu lācēni pavada kopā ar māti. Taču nākamajā pavasarī viņa tiem liks pašiem par sevi gādāt un dzīvot.

Tāpēc lācēniem vienā gadā ir jāiemācās medīt, ogot, atrast medu, vienmēr sagādāt ēdienu, uzmanīties no cilvēkiem, izvairīties no cīņas ar citiem lāčiem un iekārtot ziemai mīgu. Nemaz nav tik viegli būt lācim!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

izvairīties, izvairās, izvairījās, izvairīsies *to avoid*

Paplašinātais vārdu krājums

asns	<i>sprout</i>
dobums	<i>cavity, hollow</i>
dzīt, dzen, dzina, dzīs	<i>to drive away</i>
ērķšķis	<i>thorn</i>
izvēlīgs, -a	<i>picky</i>
kazene	<i>dewberry</i>
klints	<i>cliff</i>
kopējs, -a	<i>have something in common</i>
kurmis,	<i>mole</i>
medīt, medī, medīja, medīs	<i>to hunt</i>
medus kāres	<i>craving for honeycombs</i>
nevarīgs, -a	<i>weak</i>
ogot, ogo, ogoja, ogos	<i>to pick berries</i>
pa ķērienam	<i>within easy reach</i>
pumpurs	<i>bud</i>
puspuvis, -usi	<i>half rotten</i>
skudru pūznis	<i>ant hill</i>
snaust, snauž, snauda, snaudīs	<i>to nap</i>
tīrais nieks	<i>,that's nothing'</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Vai vari atcerēties (2. variants)

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko tu zini par lāčiem? Pastāsti!
2. Ko lāči dara vasarā, un ko lāči dara ziemā?
3. Vai tu kādreiz rūc vai uzvedies kā lācis?

Pēc lasīšanas:

1. Kad lācēni piedzimst?
2. Kad lāči mostas no ziemas miega?
3. Ko lāči ēd?
4. Kas notiek, kad lāči no bišu stropa ņem medu?
5. Kas lācēniem jāiemācās darīt viena gada laikā?

Nodarbība stundā

1. Skudras uz pagales

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 19.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 19.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Izteicieni
- 19.-3. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi
- 19.-4. Mācīsimies jaunus vārdus! Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 19.-5. Es apgūstu jaunu informāciju
- 19.-6. Zīmē un stāsti!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 19.-7. Izpētī un raksti!

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 19.-8. Darbības vārds 'iet'
- 19.-9. Darbības vārds 'dot'

Runas vingrinājums

- 1. Šarādes

Papildu materiāli

- 1. Nekārtnie darbības vārdi. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/7-klase/darbibas-varda-konjugacijas-6047/re-7a35d370-ba05-4d0e-91e0-77161636ce1c>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vispareji/lgraml-w/irregv.htm>
- Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

- 2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Vai vari atcerēties? 2. variants

Klausīšanās spēle

Kā sagatavoties?

1. Skolēni sastājas aplī.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs sāk spēli, sakot “Es biju uz veikalu un nopirku...”. Teikums jāturpina ar kādu vārdu, piemēram, “zemenes”.
2. Nākamajam aplī jāatkārto teiktais un jāpievieno jauns vārds. Tas skanētu tā: “Es biju uz veikalu un nopirku zemenes un burkānus.”
3. Spēle turpinās, katram aplī pēc kārtas atkārtojot jau teikto un pievienojot tam klāt jaunu vārdu.

Ko vēl var darīt?

1. Skolotājs var noteikt konkrētu tematu, kura vārdi jāizmanto teikumā, piemēram, sporta pieredumi, apģērba gabali, saldumi utt.

Skudras uz pagales

Kas nepieciešams?

1. Aptuveni 3 collu (8 cm) garuma stienīšos sagriezt selerijas kāti;
2. Riekstu sviestu, krējuma vai cits ziežamais siers pēc izvēles;
3. Rozīnes, rieksti, žāvētas dzērvenes vai citi žāvēti augļi;
4. Šķīvji;
5. Plastmasas naži.

Kā sagatavoties?

1. Katrs skolēns saņem skolotāja iepriekš sagatavotos selerijas gabaliņus, šķīvī un nazi.

Kas darāms?

1. Skolēni selerijas stienīšu iedobumā iesmērē izvēlēto ziežamo sviestu vai sieru.
2. Apziesto selerijas stienīti dekorē ar riekstiem, žāvētajām ogām vai augļu gabaliņiem pēc izvēles.
3. Sagatavotās “skudras uz pagales” liek uz šķīvja.
4. Skolēni pastāsta, kāpēc viņi izvēlējās tieši šīs ēdiena sastāvdaļas.
5. Pagatavotās “skudras uz pagales” ir jāapēd!

Šarādes

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. papīra lapiņas;
2. zīmulis;
3. grozs.

Kas jādara?

1. Izmantojot pamata un paplašināto vārdu krājumu, skolotājs uzraksta uz katras papīra lapiņas vienu vārdu un ieliek tās grozā.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala divās komandās.
2. Viens skolēns no katras komandas ņem no groza papīra lapiņu un attēlo savai komandai uz tās uzrakstīto vārdu.
3. Katrai komandai vārda atminēšanai ir dotas ne vairāk kā trīs minūtes.
4. Par katru pareizi atminētu vārdu komanda nopelna vienu punktu.
5. Kad vārds atminēts vai laiks pagājis, nākamie divi komandas skolēni ņem no groza citu lapiņu un arī attēlo tur uzrakstīto vārdu.
6. Uzvar komanda, kas pirmā nopelnījusi 10 punktus.

20. Izīrējama māja
205. lpp.
Autors: Tamāra Arāja

Līmenis

LIX: 29

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (204. lpp.)

Silkenriz

Zigfrīds Sīmansons

Mini manu grūtu mīklu:
Zvejnieks nav, bet auž sev tīklu.
Tīkla malā pašam mājas,
Roku nav, bet sešas kājas.

Nekāro viņš zivju, zušu,
Tam tīk tīklā redzēt mušu!
Bieži pūkains, bet bez bārdū.
Vai Jūs zināt viņa vārdu?

Teksts

Kaija un viņas brālis Reinis aizgāja uz tirgu. Viņi nopirka lielu ķirbi un pārnesa to mājā. Kaija sameklēja avīzes, kur ķirbi uzlikt. Reinis atnesa nazi.

“Šogad negriezīsim spoku seju, griezīsim māju,” Kaija ieteica. “Redzi, te griezīsim durvis, te – logus. Vakarā ieliksīm ķirbī sveci, būs skaisti!”

Kaija un Reinis izlika ķirbi dārzā pie vecās ābeles.

“Pagaidi!” Reinis sauca. Viņš ieskrēja istabā un kaut ko rakstīja. Tad viņš iznāca ārā un piesprauda pie ķirbja zīmīti.

Uz tās bija rakstīts – “Izīrējama māja”. Bērni pasmējās un aizgāja.

Pa dārzu lidinājās trīs lapsenes.

“Nāk ziema, dzīvoklis vajadzīgs,” lapsenes sāca. Lapsenes ielidoja ķirbī un to apskatīja.

“Logi par plašu, pūtīs vējš,” tās sprieda. Lapsenes sāka strādāt. Tās aizvilka logiem priekšā plānu, plānu papīra kārtiņu, kādu tikai lapsenes prot pagatavot.

“Vējš pūtīs arī pa durvīm, nav vērts pūlēties,” lapsenes apskatīja savu darbu. “Meklēsim citu māju.”

No zara, kurā karājās sārts ābols, nolaidās zirneklis.

“Laba māja,” viņš šūpojās uz garajām kājām. “Tikai aizkari derētu.”

Zirneklis sāka aust. Katram logam viņš piekāra skaistus, plānus zirnekļa tīkla aizkarus. Tad zirneklis apsēdās aizdurvē.

“Neviena muša manā mājā nenāk. Laikam baidās,” zirneklis sprieda. “Kāpšu atpakaļ ābelē, tur tomēr labāk.”

Pa zāli cilpoja zaķu mamma.

“Iz-īrē-ja-ma mā-ja,” viņa skaļi lasīja. “Maniem bērniem vajadzīga laba, silta māja.”

Zaķene apskatīja mājas iekšpusi.

“Mīts,” viņa sarauca degunu. “Gandrīz vai slapjš. Bet to var labot.”

Zaķene izplūca kušķi pūkainas vilnas no sava kažoka un nolika ķirbja mājā uz grīdas. Tad viņa plūca vēl un vēl... Drīz vien ķirbja mājas grīda bija klāta ar mīkstu, pelēku zaķa vilnu.

“Bērniem būtu labi,” zaķu mamma lūrēja pa mājas durvīm, “bet es pati netieku iekšā. Tā nav laba māja, ja mātei jāguļ ārpusē. Jāmeklē cita māja.”

Zaķene aizlēca prom. Garām ķirbja mājai skrēja vāvere.

“Laba māja tiem, kam patīk uz zemes dzīvot,” vāvere apskatīja ķirbi. “Man gan labāk koka galotnē. Bet ciema kukulis jaunajiem kaimiņiem gan derētu.”

Vāvere aizskrēja un drīz bija atpakaļ. Viņa ielika ķirbja mājā trīs lazdu riekstus un vienu kastani. Tad vāvere piesita ar asti un uzskrēja kokā.

“Čak, čak,” viņa sauca “Gaidīt nav laika. Gan kādreiz atkal atskriešu.”

Tad dārzā viss noklusa. Tikai vēlā pēcpusdienā no krūmiem iztecēja balta pele. Tai bija sarkanās acis un gara, gara aste. Pele aptecēja ķirbja mājai apkārt un ielēca pa durvīm.

“Ai, kas par skaistu mājū!” viņa sasita ķepas. “Ar logiem un aizkariem, un siltu, siltu paklāju. Un paskat! – kāds pat pirmās vakariņas atnesis! Nāciet nu, bērni, te gan mums būs laba dzīve!”

Kad vakarā Kaija un Reinis ar sveci izgāja dārzā, viņi pārsteigti apstājās. Ķirbja mājas durvīm bija priekšā aizvilkta liela ozola lapa. Kaija un Reinis piebāza acis pie durvju šķirbas. Tavu brīnumu! Mājā pīkstēja veselās desmit baltas peles.

“Klusu, klusu, ka neiztraucējam,” Kaija un Reinis kāpās atpakaļ. “Labi gan, ka šogad negriezām spoku seju, bet tādu noderīgu ķirbja mājū!”

Tikai to, kā peles samaksās par mājū īri, – to gan bērni nevarēja izdomāt.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

tirgus *market*

Paplašinātais vārdu krājums

aizdurve	<i>behind the door</i>
aizkari	<i>curtains</i>
aust, auž, auda, audīs	<i>to weave</i>
ābele	<i>apple tree</i>

ciema kukulis	<i>housewarming gift</i>
ietecēt, ietek, ietecēja, ietecēs	<i>to run (in) with tiny steps</i>
ieteikt, iesaka, ieteica, ieteiks	<i>to suggest</i>
izīrējams, -a	<i>for rent</i>
īre	<i>rent</i>
kušķis	<i>tuft</i>
lapsene	<i>wasp</i>
lazda	<i>hazel tree</i>
lūrēt, lūr, lūrēja, lūrēs	<i>to peek</i>
mitrs, -a	<i>damp</i>
piesist asti, piesit asti, piesita asti	
piesītis asti	<i>to move the tail in a quick motion</i>
pūlēties, pūlas, pūlējās, pūlēsies	<i>to strive, to toil, to labor</i>
saraukt, sarauc, sarauca, sarauks	<i>to pucker (the brow)</i>
sīkt, sīc, sīca, sīks	<i>to buzz</i>
šķirba	<i>narrow opening</i>
vilna	<i>wool</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Nav tava kārta

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kur mājo lapsene, zirneklis un pele?
2. Kādas lietas vai vietas var izīrēt?

Pēc lasīšanas:

1. Kas lapsenei nepatika mājiņā?
2. Kas zaķenei nepatika mājiņā?
3. Kur vāvere labprātāk dzīvotu?
4. Kāpēc pelei patika mājiņa?
5. Kā, pēc tavām domām, Kaija un Reinis varētu no peles saņemt samaksu par īri?

Nodarbība stundā

1. Skolēni izlasa dzejoļi “Silkenriz” un cenšas atminēt dzejoļa mīklu.
2. Zirneklīšu sacīkstes: Skolotājs izsniedz katram skolēnam plastmasas zirneklīti un salmiņu.
Vienojas, kur būs starts un kur – finiša līnija. Skolēni saliek savus zirnekļus uz starta līnijas, un pūšot salmiņā, mēģina tos pārpūst pāri finiša līnijai.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 20.1.a - 20.1.b Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 20.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošana:

- 20.-3. Kas to teica?
- 20.-4. Stāsta tēls

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

20.-5. Ja es būtu...

21.-6. Teikumi

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

20.-7. Teikuma paplašināšana

20.-8. Apstākļa vārdi

Runas vingrinājums

1. Vārdu duelis

Papildu materiāli

1. Teikuma paplašināšana. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/5-klase/teikuma-paplasinasana-6267/re-54bce75b-6b22-42c8-87b3-aa3d9ca29614>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Nav tava kārta

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Plašs apspriežamais temats, piemēram, dzīvnieki, rudens, futbols utt.

Kas darāms?

1. Skolēni pēc kārtas par norunāto tematu izsaka komentārus vai uzdod jautājumus.
2. Ja tiek uzdots jautājums, tad neviens skolēns nedrīkst izteikt komentāru, bet ir jāatbild uz jautājumu.
3. Šādi turpina, līdz katram skolēnam ir bijusi iespēja vismaz divas reizes runāt aptuveni vienu vai divas minūtes.

Vārdu duelis

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Atsevišķas jauno vārdu kartītes.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala pa pāriem.
2. Skolēni nostājas viens pret otru ar muguru.
3. Katram skolēnam izsniedz vienu jaunā vārda kartīti.
4. Skolēni tur rokās kartīti ar uzrakstu uz ārpusi – prom no sevis.
5. Kad skolotājs dod komandu, skolēni pāiet trīs soļus uz priekšu, pagriežas viens pret otru un skaļi izlasa uz otra bērna kartītes esošo vārdu.

Ko vēl var darīt?

1. Skolēni var iesaistīt vārdu teikumā.
2. Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
3. Skolēni var paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Vārdus lasot, skolēni var strādāt pāros.

21. Ķengurmātes nerātnais Kārlis

217. lpp.

Autors: Tamāra Arāja, Daces Copeland redakcijā

Līmenis

LIX: 28

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Ķengurmāte uzvilka savu jauno, gaiši brūno kostīmu un sakopa savu spīdīgo degunu.

Tad viņa paņēma rokassomu un teica dēlam:

“Kārli, iesim nu staigāt!”

Kārlis tūliņ arī bija klāt. Māte viņam noslaucīja muti, sasēja kurpju saites, un nu varēja iet.

Ārā spīdēja saule, viss apkārtnē bija zaļš un svaigs. Balts ceļš aizstiepās līdz pašai debesu malai. Kārlis lēkāja no vienas kājas uz otru. Kas gan viss te bija redzams un piedzīvojams!

“Labrīt, labrīt, truša kundze,” ķengurmāte sveicināja. “Kā klājas jūsu 29 bērniem?”

Abas māmiņas stāvēja ceļa malā un sarunājās. Pēc brīža ķengurmāte paskatījās apkārt.

“Kārli!” viņa sauca, “laiks iet tālāk. Kārli! Kārli! Kur tu esi, Kārli?” Bet Kārlis bija kaut kur pazudis. Kaklu pastiepusi, ķengurmāte skatījās šur un tur. Ak, tur jau viņš, palaidnis, bija – pašā mežmalā! Acīmredzot viņš bija atkal aizmirsis par plēsīgajiem dingo, kas dzīvoja mežā. Hop! Hop! – pāris lēcienos ķengurmāte noķēra dēlu. Hop! Hop! – abi bija atpakaļ uz ceļa un gāja tālāk.

Pie kāda liela, kupla koka ķengurmāte atkal apstājās.

“Ahā,” viņa sacīja, “ši izskatās pēc labas vietas, kur mazliet atpūsties.” Viņa apsēdās, nolika rokassomu sev blakus un aizvēra acis. Kad viņa tās atkal atvēra... Kur tad nu atkal bija Kārlis? Apsēdies labības laukā, tas plūca un lielā steigā ēda jaunus kviešu asnus.

“Kārli!” sauca māte, “vai tu nezini, ka bez atļaujas neko nedrīkst aiztikt? Nāc tūliņ atpakaļ!” Kārlis atlēca pie mātes. Bet pēc brīža tas jau atkal bija kaut kur noklīdis.

“To nu gan vairs nevar izturēt,” domāja ķengurmāte, “tur kaut kas ir jādara.” Viņa atkal apsēdās un sāka domāt.

Tajā brīdī pa balto ceļu garām braukt gadījās kādas izrādes grupai. “Cik interesanti!” domāja ķengurmāte. Dažādo mākslinieku vidū bija arī kāda māte, kas nesa savu mazo puišīti tādā kā grozā uz muguras. “Cik interesanti!” vēlreiz noteica ķengurmāte. Šādi bērns nu gan noteikti nekur nevar pazust.” Un pēkšņi ķengurmātei radās ideja. Viņa pielēca kājās, sameklēja Kārli un skriešus, lēkšus devās uz veikalu.

“Lūdzu man trīs jardus mīkstas, gaiši brūnas drēbes,” viņa, gluži aizelsusies, prasīja. “Kā arī adatu un diegu.” Turpat veikalā ķengurmāte salocīja drēbes gabalu un piešuva to

sava kostīma priekšā tā, lai iznāktu kabata. Tad viņa atkal – pēdējo reizi – sameklēja Kārli, pacēla to un – iebāza kabatā.

“Tā,” viņa sacīja, “tagad arī tu vairs nekur nevari pazust!” Un tā arī bija. Kārlis sēdēja kabatā. Ideja tik labi patika pārējiem ķenguriem, ka drīz vien jau visas ķenguru mātes sāka šūt sev kleitas ar lielām kabatām. Un es šaubos, vai tagad varēs atrast kaut vienu ķengurmāti, kam nebūtu tādas kabatas!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

acīmredzot	<i>apparently</i>
adata	<i>needle</i>
aizelsies, -usies	<i>out of breath</i>
apkopt, apkopj, apkopa, apkops	<i>to maintain, to care for</i>
diegs	<i>thread</i>
dingo	<i>dingo</i>
izrādes grupa	<i>troupe of actors</i>
jards	<i>yard</i>
kabata	<i>pocket</i>
kostīms	<i>suit</i>
kvieši	<i>wheat</i>
lauks	<i>field</i>
mākslinieks, -niece	<i>artist</i>
nerātns, -a	<i>naughty</i>
noklīst, noklīst, noklīda, noklīdīs	<i>to stray</i>
plēsīgs, -a	<i>predatory</i>
plūkt, plūc, plūca, plūks	<i>to pick</i>
trusis	<i>rabbit</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Dziesmas ar kustībām

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko tu liec un glabā savās kabatās?
2. Vai, tavuprāt, kabatas ir vai nav svarīgas?
3. Nosauc dažādu labību nosaukumus!
4. Nosauc kādus nerātnību piemērus!

Pēc lasīšanas:

1. Ko Kārlis darīja, kamēr ķengurmāte sarunājās ar truša kundzi?
2. Ko neparastu ķengurmāte pamanīja izrādes grupā? Kāpēc viņai tas šķita interesants?
3. Kā ķengurmāte beidzot izdomāja savaldīt savu nerātno Kārli?

Nodarbība stundā

1. Skolotājs sagādā metramēru, ar ko mērīt garumu. Skolēniem lūdz parādīt, cik, pēc viņu domām, garš ir viens jards (vai metrs). Ar metramēru pārlicinās ar minējuma pareizību. Minējumu var atkārtot ar diviem vai trim jardiem (metriem).

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 21.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 21.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 21.-3. Stāsta struktūra
- 21.-4. Stāsta sastāvdaļas

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 21.-5. Smieklīgi apraksti
- 21.-6. Mazais ķengurs Kārlis

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 21.-7. Apstākļa vārdi, kas paskaidro darbības vārdu
- 21.-8. Apstākļa vārdu vingrinājums

Runas vingrinājums

1. Zīmēsim!

Papildu materiāli

1. Apstākļa vārds. Teorija
 - <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/6-klase/apstakla-vards-3308/re-0a79e76b-734c-45f9-a9ad-4b1b2d4c1100>
 - <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/apst.htm>
 - <https://www.letonika.lv/groups/default.aspx?title=adverb.html>
 - Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Dažādu mācību materiālu meklētājs
 - <https://sietins.lv/>

Dziesmas ar kustībām

Klausīšanās nodarbība

YouTube ir pieejamas dažādas dziesmas ar kustībām, kuras skolēnam jāklausās, jādzied līdzī un jāseko norādījumiem. Daži piemēri:

1. Galva, pleci, ceļi, pēdas: https://www.youtube.com/watch?v=zuy8vUKTySU&list=PLOmhYsKPasvIRJcUihedul7b9ByV0a-d_&index=30
2. Dejošana un sastingšana: <https://www.youtube.com/watch?v=tzPvYHzOmBw>
3. Staigā, lec: https://www.youtube.com/watch?v=rHnC70-dt_M
4. Hoki poki: https://www.youtube.com/watch?v=0-6PGZgZfxQ&list=RD0-6PGZgZfxQ&start_radio=1

Zīmēsim!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Atsevišķas kartītes ar jaunajiem vārdiem;
2. Cepure vai kas cits, kur ielikt kartītes;
3. Tāfele un krīts vai nodzēšamie filči (flomāsteri) un dzēšamais.

Kas jādara?

1. Skolotājs uz katras kartītes uzraksta vienu jauno vārdu.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs nosaka, kurš skolēns sāks.
2. Skolotājs parāda šim skolēnam kartīti ar jauno vārdu vai ļauj viņam izvilkt no cepures kādu kartīti.
3. Skolēns uz tāfeles uzzīmē šī vārda attēlu.
4. Tas skolēns, kurš pirmais uzmin, kāds vārds redzams attēlā, var zīmēt nākamo zīmējumu.

Ko vēl var darīt?

- Šo spēli var padarīt par komandu sacensību, skaitot punktus un uzņemot laiku.
- Skolēni var iesaistīt vārdus teikumos.
- Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
- Skolēni var paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Skolēni var strādāt pa pāriem, lai uzminētu vārdu.

22. Ceļojums uz Jupiteru

227. lpp.

Autors: Aivars Šmits

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Kādu vakaru es darbojos ar savu mehāniskā konstruktora komplektu, un man iznāca raķete. Tai bija jocīgs izskats. Gals bija ļoti ass, un tā izskatījās kā urbis. Es tajā bailīgi iekāpu, jo nezināju, kas tur būs. Kad iekāpu, ieraudzīju tikai latviešu karogu, 13 pogas un vienu krēslu. Ak, jā, un arī zīmīti! Tajā bija rakstīts:

“Aivar!

Šinī raķetē tu redzi 13 pogas, latviešu karogu un vienu krēslu. Uz katras pogas uzrakstīts vienas planētas vai pundurplanētas vārds. Piespied pogu ar tās planētas vai pundurplanētas nosaukumu, uz kuras gribi nokļūt. Kad gribi apstāties, piespied sarkano pogu! Kad gribi braukt uz priekšu, – nospied zaļo pogu! Ja gribi raķeti pārklāt ar aizsardzības kupolu, tad piespied zilo pogu! Ja nu gribi sākt urbt (Šo raķeti var lietot kā urbi!), tad piespied melno pogu!

Laimīgu ceļojumu!

Brīnumdaris.”

Es brīnījos, kā viss tas šeit gadījies. Taču tad atjēdzos: ja gribu nokļūt uz kādas planētas, tad jāsāk rīkoties. Vispirms es nospiedu pogu, uz kuras bija rakstīts „Jupiters”, un tad nospiedu zaļo pogu. Jutos ļoti savādi, jo raķete pacēlās no zemes un sāka lidot aizvien augstāk un augstāk, un augstāk.

Pēkšņi es sadzirdēju brīkšķus. Tie radās no meteoriem. Tūlīt pat nospiedu zilo pogu, un raķetei pārvilkās pāri aizsardzības kupols. Es biju izglābies no briesmīgo meteoru triecieniem.

Tad es ieraudzīju Jupiteru. Raķete nolaidās uz planētas, un es nospiedu sarkano pogu. Klusi un uzmanīgi izkāpu ārā. Bet kas tad tas? Es redzu cilvēkus! Īstus cilvēkus! Viņi dzīvo lielos stikla kupolos. Mājas stāv uz stikla torņiem un izskatās kā sēnes. Pilsēta ir ļoti, ļoti moderna. Var redzēt arī lidojošas mašīnas. Es mēģināju tikt iekšā kādā kupolā, bet nevarēju atrast durvis. Beidzot es atlaidos pie kāda liela akmens atpūsties. Taču akmens pēkšņi sāka kustēties. Tam izauga kājas, rokas un acis! Es drāzos prom uz raķeti, bet dīvainais radījums skrēja ātrāk un ātrāk! Es skrēju, līdz attapos stāvas klints malā. Tālāk nebija, kur skriet! Radījums skrēja man tuvāk un tuvāk! Es atvēru muti kliedzienam. Un tad... mamma mani modināja, jo bija laiks posties uz skolu.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

pēkšņi *suddenly*

Paplašinātais vārdu krājums

aizsardzības kupols	<i>shield</i>
atjēgties, atjēdzas, atjēdzās, atjēgsies	<i>to come to one's senses</i>
attapties, attopas, attapās, attapsies	<i>to find one's self</i>
brīkšķis	<i>loud noise</i>
drāzties, drāžas, drāzās, drāzīsies	<i>to rush</i>
meteors	<i>meteor</i>
pundurplanēta	<i>dwarf planet</i>
stāvs, -a	<i>steep</i>
urbis	<i>drill, bore</i>
urbt, urbj, urba, urbs	<i>to drill, to bore</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Atskaņu spēle

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kādas pundurplanētas vari nosaukt?
2. Kādas citas planētas vari nosaukt?
3. Ja varētu lidot izplatījumā, uz kuru planētu tu dotos? Kāpēc?

Pēc lasīšanas:

1. Ko tu darītu, ja saņemtu tādu vēstuli, kādu saņēma Aivars?
2. No kā tu baidies?
3. Par ko tu mēdz sapņot, pirms tevi pamodina?

Nodarbība stundā

1. Gatavosim Jupiteru!

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 22.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 22.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

22.-3. Ko Aivars domā?

Rakstīšanas iemaņu atkārtošanai:

- 22.-4.a., b. Uz kuriem tu lidotu?
- 22.-5. Stāsta varonis

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

22.-6. Lietvārds, īpašības vārds, darbības vārds un apstākļa vārds

22.-7 Ko es atceros? (*lietvārdi, īpašības vārdi, vietniekvārdi, darbības vārdi, apstākļa vārdi*)

Runas vingrinājums

1. 3x3 bingo

Papildu materiāli

- Skat. iepriekšējās skolotāju lapās, ja nepieciešama informācija par gramatikas elementiem.
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Atskaņu spēle

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Saraksts ar vārdiem, kam ir atskaņas;
2. Papīrs un rakstāmais.

Kas darāms?

1. Skolēni papīra lapas kreisajā pusē stabiņā uzraksta skaitļus no 1 līdz 10 (vai līdz tik, cik vārdu ar atskaņām ir sarakstā)
2. Skolotāja izlasa pirmo vārdu.
3. Skolēni izdomā vārdu, kas veido atskaņu ar minēto vārdu, un pieraksta to pie skaitļa 1.
4. Kad visi vārdi nosaukti, skolotāja lasa pēc kārtas visus vārdus vēlreiz un skolēni sauc savus pierakstītos atskaņu vārdus.

Gatavosim Jupiteru!

Kas nepieciešams?

1. Jupitera attēli;
2. Informācija par Jupiteru (<https://spaceplace.nasa.gov/all-about-jupiter/en/> – vietne angliiski)
3. Kartona apla figūra;
4. Dažādu krāsu kaltētās pupiņas;
5. Melna papīra loksne;
6. Līme.

Kā sagatavoties?

1. Skolotājs iepriekš izgriež no kartona skolēnu skaitam atbilstošu daudzumu apla figūru.
2. Katrs skolēns saņem kartona apli, pupiņas un līmi.

Kas darāms?

1. Skolotājs parāda skolēniem Jupitera attēlus un pārrunā planētas atmosfēras slāņu dažādās krāsas, sevišķi pieminot sarkanās krāsas plankumu.
2. Skolēni uz kartona līmē pupiņas, cenšoties atdarināt Jupitera atmosfēras slāņu izskatu.
3. Kad līme kārtīgi nožuvusi, izveidoto Jupiteru var uzlīmēt uz melna papīra.

23. Lorēnas zvaigznes

237. lpp.

Autors: Zinta Aistare

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Lorēna pavilka aizkarus sāņus un paskatījās ārā pa savas guļamistabas logu. Ārā bija nakts. Vasaras nakts ar skaidrām debesīm. Mēness spīdēja nakts debesīs kā spoža, balta ripa. Ja ieskatījās labi uzmanīgi, Lorēna varēja saredzēt mēness zilganās acis un platu, jautru smaidu. Skatoties tādā mēnesī, gribot negribot bija jāsmaida pretī.

Lorēna smaidīja. Bet viņa vairs neskatījās uz mēnesi. Viņa skatījās uz zvaigznēm. Tik daudzas zvaigznes šonakt iekāpušas debesīs! Un cik skaistas tās bija! Neskaitāmas sīkas uguns acis! Lorēna pielika pirkstu pie loga rūs. Ja nebūtu starpā loga, viņa domāja... Ja varētu iziet ārā un skatīties tieši debesīs...

Tikai vienu reizi gadā Lorēnai bija atļauts iziet ārā tik vēlu naktī, ka varēja redzēt visas zvaigznes. Tas bija naktī, kad debesis vai sprāga pušu – ceturta jūlija naktī, Amerikas Savienoto Valstu Neatkarības svētkos. Tad mamma un tētis iznesa ārā segu un izklāja to zālē. Mamma, tētis, Lorēna un viņas mazais brālis Markus – viņi visi atgūlās uz zemes un skatījās debesīs. Dažkārt arī kaķis Poga nogūlās viņiem blakus, bet sprādzienu trokšņi to parasti aizbaidīja. Drīz sākās brīnumi. Nakts debesis piešķīda pilnas visvisādām burvīgām krāsām. Tās bija kā krāsainas zvaigznes, kas krita no debesīm.

Lorēnai šīs svētku raķetes likās vēl jo sevišķākas, jo nākamajā rītā sākās viņas svētki. Piekajā jūlijā bija Lorēnas dzimšanas diena. Mamma viņai bija stāstījusi, kā viņa bija skatījusies un priecājusies par krāšņajām raķetēm, bet pēc izrādes braukusi uz slimnīcu. “Un nākamajā dienā mums sākās patiešām lieli svētki!” mamma stāstīja. “Mēs svinējam tavu pašu pirmo dzimšanas dienu!” Tāpēc Lorēnai likās, ka skaistās raķetes svīlpa un uguņoja debesīs arī viņas dēļ. Viņai gandrīz likās, ka visi svinēja dzimšanas dienu kopā ar viņu.

Šovasar Lorēnai palika seši gadi. Mamma un tētis atkal iznesa dārzā segu un izklāja to zālē. Viņi visi četri nogūlās zemē un vēroja vēl klusās debesis. Lorēnai likās mazliet jocīgi, ka viņi visi tā gulēja uz muguras zālē. Viņai uznāca smiekli. Tad arī viņas brālim Markum uznāca smiekli. Un tad arī mamma sāka smieties. Un tad arī tētis jau smējās! Nabaga kaķis Poga izbijies aizlaidās krūmos. Un pēkšņi debesīs iemirdzējās zilas, zaļas, sarkanas un dzeltenas zvaigznes!

Vasara bija gandrīz beigusies. Lorēna skatījās pa savas guļamistabas logu naktī un domāja par krāsainajām zvaigznēm vasaras sākumā. Tagad debesis bija klusas un mierīgas. Baltās zvaigznes mirdzināja savas sīkās uguniņas klusi, klusi. Un arī tas bija skaisti.

Cik jauki tagad būtu iziet laukā, Lorēna domāja. Izklāt zālē segu, atgulties un skatīties zvaigznēs. Cik ļoti jauki tas būtu!

Lorēna aizvilka aizkarus un klusi iegāja vecāku guļamistabā. Mamma lasīja grāmatu. Tētis lasīja avīzi. Poga gulēja gultas kājgalī un miegaini murrāja.

“Jā?” mamma nolika grāmatu klēpī. “Kas ir, Lorēnīt? Tu vēl neguli?”

Lorēna vēl nedroši pamīnījās uz vietas. Protams, ka viņai sen jau vajadzēja būt saldi aizmigušai savā gultā. Brālis jau sen gulēja, cieši aizmidzis un savu mīļāko lāci sev tuvu klāt piespiedis.

“Nu?” tētis vēl nopraskāja. Arī viņa avīze klēpī nočaukstēja. “Tevi kāds slikts sapnis pamo-dināja?”

“Nē...” Lorēna iesāka. “Es tikai... es gribēju... es skatījos pa logu un domāju...” Viņa piegāja pie pāris soļu tuvāk vecāku gultai. Pogas murrāšana aprāvās, un kaķis ziņkāri pacēla galvu. Lorēna noglaudīja kaķim galvu, un Poga piemiedza aci, it kā jau uzminējusi meitenes vēlēšanos. “Zvaigznes ir tik ļoti, ļoti skaistas, vai ne?” viņa jau mazliet drošāk ieminējās.

Drīz viņi gulēja visi četri. Poga ar lielu interesi ostīja vēso nakts gaisu. Viens otram blakus, ģērbušies pidžamās, visa ģimene uz muguras gulēja uz zālē izklātās segas un skatījās zvaigznēs. Arī brālis skatījās lielām, spožām acīm, kaut nupat bija izcelts no siltās gultas.

Vasaras nakts bija ļoti klusa. Varēja dzirdēt tikai circeņu dziedāšanu. Un tālumā kādu suni ierejamies. Kaimiņu mājās vairs nebija neviena gaiša loga. Visi visur bija aizmiguši. Tikai viņi četri un kaķis zālē gulēja vaļējām acīm un skatījās zvaigznēm piebērtajās debesīs. Un Lorēnai likās, ka viņa tiešām nekad nekā skaistāka vēl nebija redzējusi.

Jaunie vārdi

Paplašinātais vārdu saraksts:

aizlaisties, aizlaižas, aizlaidās, aizlaidīsies	<i>to bolt</i>
aprauties, apraujas, aprāvās, aprausies	<i>to stop quickly</i>
izbijies, -usies	<i>afraid</i>
kājgalis	<i>foot of bed</i>
nedrošs, -a	<i>unsure</i>
(no)čaukstēt, nočaukst, nočaukstēja, nočaukstēs	<i>to rustle</i>
pamīnāties, pamīnājas, pamīnājās, pamīnāsies	<i>to lift feet quickly while standing in place</i>
piebērts, -a	<i>filled</i>
piešķīst, piešķīst, piešķīda, piešķīdīs	<i>to explode</i>
rūts	<i>window pane</i>
sprādziens	<i>explosion</i>
sprāgt pušu, sprāgst pušu, sprāga pušu, sprāgs pušu	<i>to blow up</i>
vēlēšanās	<i>wish</i>

Klaustīšanās uzdevums

1. Seko norādījumiem!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Vai esi kādreiz naktī sēdējis / sēdējusi ārā un skatījies zvaigznēs? Ko tu tur saskatīji?
2. Kuru valstu valsts svētkus esi svinējis / svinējusi? Kā tu to darīji?
3. Ko tu dari, kad tev ir kāda vēlšanās?

Pēc lasīšanas:

1. Kāpēc Lorēnai patika skatīties uz zvaigznēm?
2. Ko Lorēna redzēja, kad debesis sprāga pušu?
3. Kāpēc Lorēna salīdzināja svētku raķetes un zvaigznes, kas pie debesīm?
4. Kādas ir tavas sajūtas, izejot ārā vasaras naktī, kad viss ir kluss?

Nodarbība stundā

1. Eksperiments ar zobu bakstāmajiem

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 23.-1. Mācīsimies jaunos vārdus! Lietvārdi
- 23.-2. Mācīsimies jaunos vārdus! Darbības vārdi
- 23.-3. Mācīsimies jaunos vārdus! Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtojums:

- 23.-4. Stāsta karte
- 23.-5. Kas redzams debesīs?

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

- 23.-6. Manas valstssvētku svinības
- 23.-7. Zvaigznes

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

- 23.-8. – 23.-9. Prievārdi

Runas vingrinājums

1. Uzmini manu vārdu!

Papildu materiāli

1. Prievārdi. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/7-klase/prievards-6509/re-82666847-9097-4c28-b927-896196a608c9>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/8-klase/paligvardi-6264/re-d6ae6157-6fe2-4e86-851a-642d538c84cc>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/priev.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Seko norādījumiem!

Klausīšanās spēle

Kā spēlēt?

1. Skolotājs dod dažādus norādījumus, kas skolēniem jāizpilda, piemēram, “Piecelies kājās!” utt. Lai iesildītos, parasti sāk tikai ar vienu norādījumu.
2. Lai spēli padarītu grūtāku un skolēniem būtu uzmanīgāk jāieklausās un jāatceras teiktais, skolotājs var sniegt divus vai trīs norādījumus reizē, piemēram, “Piecelies kājās un divreiz apgriezies!” vai “Piecelies kājās, divreiz apgriezies un apsēdies!”.

Eksperiments ar zobu bakstāmajiem

Kas nepieciešams (vienam eksperimentam)?

1. Pieci koka zobu bakstāmie;
2. Mazs stikla vai māla šķīvītis;
3. Neliels trauciņš ar ūdeni;
4. Zāļu pilināmā pipete vai šļirce.

Kas darāms? (Vēlams, ka skolotājs vispirms parāda eksperimenta norisi skolēniem. Pēc tam skolēni eksperimentu veic paši.)

1. Skolotājs katru no pieciem zobu bakstāmajiem uzmanīgi pārloka uz pusēm nepārlaužot. (Skolēniem to var būt grūti izdarīt, tāpēc viņiem var palīdzēt.)
2. Pārlauztos zobu bakstāmos uz šķīvīša izkārt zvaigznes formā ar sakļautiem stariem.
3. Zāļu pilināmajā pipetē no trauciņa ievelk ūdeni.
4. Skolēni pēc kārtas pa vienam iepilina dažus ūdens pilienus tieši zvaigznes centrā un vēro, kā ūdens maina zvaigznes formu.
5. Skolēni var arī paši veikt šo eksperimentu.

Uzmini manu vārdu!

Jauno vārdu atkārtšanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Uz atsevišķām lapiņām uzrakstīti jaunie vārdi;
2. Grozs.

Kas jādara?

1. Vārdu lapiņas ieliek grozā.
2. Skolēnus sadala divās komandās.

Kā spēlēt?

1. Kāds skolēns no vienas komandas nāk klases priekšā, paņem no groza lapiņu un raksturo uz tās uzrakstīto vārdu.
2. Tā komanda, kura pirmā nosauc pareizo vārdu, nopelna punktu.
3. Tad vārdu izvēlas skolēns no otras komandas. Spēle turpinās, vārdus izvēloties skolēniem pārmaiņus no abām komandām.
4. Atvēlētā laika beigās uzvar tā komanda, kurai ir vairāk punktu.
5. Vārdu minējumu skaitu var ierobežot līdz divām vai trim reizēm vienā gājienā.
6. Taisnīguma ievērošanai pārliecinieties, lai tiktu ievērots noteikts laika posms.

Kā paplašināt spēli?

- Katram vārdam var pierakstīt ar šo vārdu bieži saistītus vārdus, kurus skolēni nedrīkst izmantot savos aprakstos.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Skolēniem var iedot visu vārdu sarakstu un ļaut uzrakstīt katram vārdam norādes, lai būtu vieglāk veidot vārda raksturojumu.

24. Lielā diena / Lieldienas

250. lpp.

Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 30

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (249. lpp.)

Liieldiena

Rainis

Kas tur kladz?

Kas tur brauc?

Rateļi klab –

Riteņi grab –

Vārtiņi čīkst –

Pātagas plīkst –

Sunīši reju rej –

Ļautiņi skreju skrej –

Visi bērni sauc:

Liieldiena, Liieldiena brauc!

Teksts

Laiku pavasarī, kad diena ir vienādā garumā ar nakti, mūsu senči sauca par Lielo dienu. Tagad biežāk sastopams nosaukums Liieldienas.

Liieldienas vienmēr svinēja vienā un tajā pašā gada laikā, – kad diena un nakts ir vienā garumā. Tie bija pavasara lielie svētki.

Pavasarī daba mostas no garā ziemas miega. Kokiem plaukst pumpuri. Zāle kļūst zaļāka. Sniegs un ledus nokūst. Līst silts lietus. Gaiss kļūst siltāks. Dārzos redzamas pirmās pavasara puķes – sniegpulkstenīši un krokusi.

Liieldienas nozīmē saules uzvaru pār tumsu. Liieldienās ēd dažādus apaļus ēdienus, kas simbolizē sauli. Liieldienās ir vairākas svarīgas tradīcijas: olu krāsošana un kaušanās ar tām, šūpošanās un pēršana ar pūpoliem. Pūpoli un olas ir jaunās dzīvības simboli.

Tradicionāli olas krāsoja sīpolu mizās. Olas sanāca raibas – brūnas, dzeltenas un oranžas. Ar olām 'sitās' jeb 'kāvās'. To darīja tā: katrs no olu 'sitējiem' paņēma olu dūrē tā, lai ārā paliek tikai viens olas gals. Brīvos olu galus sita vienu pret otru. Zaudēja tas, kuram ola saplīsa. Zaudētājs atdeva savu olu uzvarētājam, kas varēja to apēst. Tas, kuram ola nesaplīsa, nevarēja

olas ēst, kamēr nebija olu kaujā zaudējis.

Pūpolu svētdienā (nedēļu pirms Lieldienām) bērņus pēra ar pūpolu zariem un sacīja: “Apaļš kā pūpols! Vesels kā rutks! Veselība – iekšā, slimība – ārā!”

Liendienās kāra šūpoles. Dažas bija tik lielas, ka tajās varēja šūpoties divi vai vairāki cilvēki. Jāšūpojas bija visiem, lai vasarā odi nekostu.

Tautas ticējumos teikts, ka Liendienās ir jāšūpojas, jākrāso olas un jāienes istabā izplaukušī zari.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Pamata vārdu krājums

biežāk (no vārda ,bieži’)

more often

Paplašinātais vārdu krājums

izplaucis, -kusi	<i>blossomed</i>
kārt, kar, kāra, kārs	<i>to hang</i>
krokuss	<i>crocus</i>
pēršana	<i>spanking</i>
pērt, per, pēra, pērs	<i>to spank</i>
pūpols	<i>pussywillow</i>
sencis	<i>ancestor</i>
simbolizēt, simbolizē, simbolizēja	
simbolizēs	<i>symbolize</i>
sniegpulkstenis	<i>snowdrop</i>
tradīcija	<i>tradition</i>
uzvara	<i>victory</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Vai vari atcerēties? (1. variants)

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko tev nozīmē Lieldienas?
2. Vai tu Liendienās krāso olas? Kā tu to dari?

Pēc lasīšanas:

1. Ar ko atšķiras nosaukums ‘Lielā diena’ no nosaukuma ‘Lieldienas’?
2. Kāpēc Liendienās ēd apaļas lietas? Nosauc apaļas ēdamas lietas!
3. Vai tu Liendienās kaujies ar olām? Pastāsti, kā to dara!
4. Kādas vēl Lieldienu tradīcijas tu zini?

Nodarbība stundā

1. Skolotājs paslēpj klasē vai citā lielākā telpā īstas vai plastmasas olas. Lai uzdevums būtu sarežģītāks, var uzzīmēt karti vai dot norādes, kā “dārgumus” atrast.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

24.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi

24.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

24.-3. Ko es iemācījos?

24.-4. Lasī un zīmē!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

24.-5. Lieldienu ola

24.-6. Kāds teikums?

Gramatikas ievads vai atkātojums:

24.-7. Prievārds 'pa'

24.-8. Prievārds 'par'

24.-9. Vēl par prievārdiem

Runas vingrinājums

1. Aizliegtie vārdi

Papildu materiāli

1. Prievārdi. Teorija

- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/7-klase/prievards-6509/re-82666847-9097-4c28-b927-896196a608c9>
- <https://www.uzdevumi.lv/p/latviesu-valoda/8-klase/paligvardi-6264/re-d6ae6157-6fe2-4e86-851a-642d538c84cc>
- <http://valoda.ailab.lv/latval/vidusskolai/morfol/priev.htm>
- Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Vai vari atcerēties? 1. variants

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Bumba.

Kā sagatavoties?

1. Skolēni sastājas aplī.
2. Viens skolēns saņem bumbu un izvēlas tematu, piemēram, sports, ēdieni, krāsas utt.

Spēles noteikumi:

1. Skolēns (Sauksim viņu par Jāni.), kuram pirmajam ir bumba, saka: “Man garšo zemenes.” Tad viņš met bumbu kādam no aplī stāvošajiem.
2. Skolēns (Sauksim viņu par Mariju.), kurš noķēris bumbu, saka: “Jānim garšo zemenes. Man garšo gaļa,” un met bumbu nākamajam skolēnam (Nedrīkst mest bumbu skolēniem, kuri jau runājuši.), kurš savukārt noķer bumbu un saka: “Jānim garšo zemenes. Marijai garšo gaļa. Man garšo konfekte.”
3. Spēle turpinās tādā garā, līdz visiem skolēniem ir bijusi kārtā ķert bumbu un runāt.

Aizliegtie vārdi

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. 15-18 palielas papīra loksnes;
2. zīmulis.

Kas jādara?

1. Izmantojot jauno vārdu krājumu, skolotājs uz katras papīra loksnes uzraksta vienu vārdu.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala divās komandās.
2. Viens skolēns no katras komandas – minētājs – nosēžas krēslos, kas nolikti ar skatu pret pārējiem komandas biedriem.
3. Skolotājs stāv aiz minētājiem un rāda pārējiem abu komandu skolēniem papīra loksni ar kādu vārdu. Minētāji nedrīkst vārdu redzēt.
4. Nenosaucot uzrakstīto vārdu, komandas pēc kārtas nosauc uz papīra esošā vārda sinonīmu, raksturojumu utt. Komanda iepriekš vienojas par skaļi nosaucamo vārdu, jo drīkst teikt tikai vienu vārdu. Komandas dalībnieki mēģina palīdzēt minētājam uzminēt un nosaukt uz papīra loksnes uzrakstīto vārdu.
5. Minētājs, kas pirmais uzmin vārdu, nopelna savai komandai vienu punktu.
6. Tad viņa vietā sēžas cits komandas dalībnieks, kurš min citu vārdu, un spēle turpinās.
7. Katrai komandai viena vārda minēšanai ir noteikti ierobežojumi: vai nu trīs minūtes, vai 5 reizes nosaukti atminamo vārdu raksturojoši vārdi. Ja ar šiem nosacījumiem minētāji vārdu neuzmin, punkts netiek nopelnīts, un spēle turpinās ar citiem minētājiem un citu vārdu.
8. Komanda, kas pirmā nopelna 10 punktus, ir uzvarējusi.

25. Pavasaris

262. lpp.

Autors: Mirdza Paudrupe, Daces Copeland redakcijā

Līmenis

LIX: 23

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (261. lpp.)

Saules svētki

Fricis Bārda

Nu saulītei ataugt
Sāk zelta ragi!
Nu badīties ies tā
Ar kupeni sētā!
Nu badīties ies tā
Ar šķūnīti pļavā,
Ar eglīti sarmā salīkušo.
Pavasars! Pavasars!
Tas paņem sauli
Pie zelta ragiem
Un paved viņu
Zem paša jumta,
Zem paša jumta,
Pie paša loga,
Ar zirnekļu pinumiem
Aizēnota.
Un iemet pa logu
Tā istabā tumšā
Ek, veselu klēpi
Dzeltaina prieka!
Pavasars! Pavasars!

Teksts

Pil... pil... pikš... pakš... piku paku... pak!

Skan te, skan tur, skan malu malās... Zāles un ziedu saknes jau jūt maigo lietu, kas lēnām iesūcas zemē. Tās sāk lēnām pamosties.

“Augšā, augšā! Celieties, celieties! Nav laika vairs ziemas miegu snaust. Pietiek gulēts! Knaši, knaši pasauli izgreznot!” sauc siltas vēja balsis.

Pirmais tās sadzird sniegpulkstenis, un tas bez bailēm bāž savu asnu ārā un sveicina katru, kas to ievēro. Tas māj katram ar saviem baltajiem zvanu ziediem. Vai tu esi jau sniegpulksteni redzējis?

Arī zili, dzeltenī un balti krokusi baros saka pavasarim labdien. Tiem seko hiacintes un tulpes, kas raitā gaitā dzen lapas un pumpurus. Liekas, tās nedomā par to, ka ziemeļu vējš kuru katru brīdi var būt atpakaļ un ikvienam uzpūst savu auksto, ledaino elpu. Tad vēl kas, – var arī atkal uzsnigt sniegs! Tādās reizēs saule sūta palīgus – ņiprus starus, kas visu glauda silti jo silti. Ar to arī briesmas ir pāri, un skaistās puķes var turpināt izgreznot pavasari.

Nu zāle pilna zilo vizbulīšu, gaiļapiešu un pieneņu. Skaties arī tu ar savām gaišām, spožām acīm un vēro, kas tevi mīļi sveicina! Esi liksms un mācies saprast, cik Dieva pasaule ir skaista un krāšņa.

Dzejolis (251. lpp.)

Zaķīts
Elīna Vennere

Zaķīts aiziet – čiku-čaku –
Svilpodams pa meža taku!
Tas grozīnā nes lielu prieku,
Izdalīdams to kā nieku!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

gaiļpieši	<i>larkspur</i>
glaudīt, glauda, glaudīja, glaudīs	<i>to stroke</i>
hiacinte	<i>hyacinth</i>
iesūkties, iesūcas, iesūcās, iesūksies	<i>to soak in</i>
knaši	<i>hurridly</i>
ledains, -a	<i>icy</i>
maigs, -a	<i>gentle</i>
ņiprs, -a	<i>agile</i>
pienene	<i>dandelion</i>
raita gaita	<i>walk with a rapid gait</i>
sakne	<i>root</i>
snaust, snauž, snauda, snaudīs	<i>to nap</i>
tulpe	<i>tulip</i>
vizbulīte	<i>anemone</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Klausīsimies pasakas!

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Kas tev pavasarī patīk?
2. Kādi laikapstākļi parasti ir pavasarī?
3. Kas pavasarī notiek ar ārā esošajiem augiem?

Pēc lasīšanas:

1. Kāpēc pavasarī lietus ir svarīgs?
2. Kāpēc pavasarī vajadzīga saule?
3. Vai pavasarī mēdz snigt sniegs? Kāpēc?
4. Ko tev patīk darīt pavasarī?

Nodarbība stundā

1. Skolēniem izsniedz papīra lapu un rakstāmo. Visi iet ārā, vēro dabu un uzraksta dažādas pavasara pazīmes. Vēlāk klasē visu pārrunā, ko ir pamanījuši.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

25.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi

25.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Īpašības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

25.-3. Manā dārzā aug...

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

25.-4. Bites pavasara ceļojums

25.-5. Darbošanās pavasarī

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

25.-6. Skaitļa vārdi. Pamata skaitļa vārdi

25.-7. Kārtas skaitļa vārdi

25.-8. Mēnešu nosaukumi un datuma pareizrakstība

Runas vingrinājums

1. Ko nozīmē?

Papildu materiāli

- Dažādu gramatikas tematu informāciju meklēt atbilstošo iepriekšējo nodarbību skolotāju lapās.
 - Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Dažādu mācību materiālu meklētājs
- <https://sietins.lv/>

Klausīsimies pasakas!

Klausīšanās nodarbība

Kas nepieciešams?

1. Pasaka priekšā lasīšanai;

Audio pasakas (ar animācijas filmām) (*YouTube* atrodamas ļoti daudzas pasakas). Daži piemēri:

- Trīs sivēntiņi: <https://www.youtube.com/watch?v=oGT5uYfu4Dk> (apm. 8 minūtes garš),
- Žagata zagle: <https://www.youtube.com/watch?v=VyPwhBCN41w> (apm. 5 minūtes garš),
- Rožu princese Anna: <https://www.youtube.com/watch?v=jyY8j1XgYCw> (apm. 5 minūtes garš),
- Oskars zoodārzā: <https://www.youtube.com/watch?v=NVm3QYyn-XU> (apm. 12 minūtes garš),
- Stāsts par trim zivtiņām: <https://www.youtube.com/watch?v=DEAZ4hAsjOM> (apm. 5 minūtes garš);
- Audio pasakas (bez animācijas filmām): <https://bernistaba.lsm.lv/klausies/>;

2. Papīrs un rakstāmais.

Kā sagatavoties?

1. Skolotāja izvēlas jebkādu pasaku vai pasaku par konkrētu apgūstamo tematu.
2. Pirmo reizi izmēģinot šo nodarbību, vēlams izvēlēties pasaku, kas nav garāka par 3-5 minūtēm. Nākamajās reizēs var izvēlēties jau garākas audio pasakas.

Kas darāms?

1. Skolēni uzmanīgi noklausās pasaku.
2. Pēc tam skolēni uzraksta pasakas atstāstījumu vai
3. Skolēni pa vienam stāsta pasakas atstāstījumu.

Ko nozīmē?

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Uz pusēm pārgrieztas indeksa kartītes;
2. Melns filcis;
3. Grieznes;
4. Līme;
5. Attiecīgi attēli pēc izvēles.

Kas jādara?

1. Sadala puskartītes divās daļās.
2. Uz puses ar melno filci uzraksta vārdus no lasāmā teksta.
3. Tad uz citām kartītēm uzraksta vārdu nozīmes vai uzlīmē vārdu attēlus.

Kā lietot?

1. Skolotājs labi sajauc vārdu kartītes un izdala tās skolēniem.
2. Skolotājs labi sajauc kartītes ar vārdu nozīmēm (attēliem) un arī tās izdala skolēniem.
3. Skolotājs izvēlas, kurš sāks pirmais.
4. Izvēlētais skolēns rāda vienu savu vārda kartīti pārējiem skolēniem, kas meklē savās kartītēs pareizo vārda nozīmi (attēlu).
5. Skolēns, kurš pirmais parāda pareizo vārda nozīmi (attēlu), to saņem un novieto uz galda līdzās vārda kartīti un nozīmes (attēla) kartīti.
6. Spēle turpinās, līdz kartītēm vairs nav pāra vai to pietrūkst.
7. Uzvar skolēns, kurš ieguvis visvairāk ar nozīmēm (attēliem) pareizi sapāroto vārdu.

26. Ciemos uz laukiem

272. lpp.

Autors: Dace Copeland

Līmenis

LIX: 32

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Teksts

Pavasara dienas kļuva siltākas un siltākas. Saule spīdēja gandrīz katru dienu. Šad tad uzlija silts un maigs lietus. Ārā plauka puķes. Kokos bija salapojušas skaistas, zaļas lapas. Nu reiz tiešām likās, ka tik ilgi gaidītā vasara ir tepat ap stūri. Maija un Mārcis bija ļoti priecīgi. Viņi bija arī nepacietīgi, jo zināja, ka, tiklīdz beigsies skolas gads, viņi brauks ciemos uz laukiem pie vecmammas un vectēva. Maija un Mārcis dzīvoja pilsētā, bet vecvecāki – skaistajos laukos. Maija un Mārcis katru vasaru pavadīja pie vecvecākiem. No laukos pavadītajām vasarām viņiem bija visskaistākās atmiņas!

Kāpēc tad viņiem tur tik ļoti patika? Pagalmā auga liela, stalta kļava. Tajā bija iekārtas varenas šūpoles. Bērni varēja katru dienu izšūpoties pēc sirds patikas. Šūpoles viņus nesa tuvāk un tuvāk zilajām debesīm, kurās peldēja balti, pūkaini mākoņi.

Maijai patika košās vasaras puķes vecmammās dārzā. Viņai gan bija jāpalīdz ravēt nezāles, taču tas nebija grūti. Abi bērni palīdzēja arī novākt ražu sakņu dārzā. Svaigie gurķi, sīpoli, salātu lapas, redīsi un tomāti bija tik ļoti, ļoti garšīgi!

Mārcim patika palīdzēt vectēvam kūtī. Kūtī bija dažādi mājlopi. Tur bija lielais zirgs, raibās govīs, skaļās cūkas, rošīgās vistas un veiklās kazas. Katru rītu un vakaru vectēvs gāja uz kūti aprūpēt savus dzīvniekus.

Maija arī gāja līdzī brālim un palīdzēja pabarot visas piecpadsmit vistas un savākt olas. Dažreiz vistas bija sadējušas tik daudz olu, ka tās bija jālasa pat divos grozos. Vecmammās un vectēva vistas dēja baltas un brūnas olas. Daža ola bija lielāka, cita – mazāka. Mārcim patika barot kazas un cūkas, jo tās ēda visu, ko viņām piedāvāja. Ja Mārcis nebija uzmanīgs, kazas pat gribēja nogaršot viņa kreklus! Viņam arī patika klausīties cūku rūkšķēšanā. Tas nozīmēja, ka cūkas ir priecīgas. Tā vismaz vectēvs teica.

Vectēva zirgs bija liels un jau pavecs. Taču tas bija mīlīgs un maīgas dabas. Zirgs bija skaists – tumši brūns ar baltu zvaigzni pierē. Bērniem patika glaudīt zirga purnu un dot viņam gardumus. Šad un tad vectēvs atļāva bērniem arī pajāt zirga mugurā.

Govis bija jāslauc. To gan bērni neprata darīt. Viņi tikai skatījās, kā vectēvs katru rītu un vakaru slauca govīs. Tik svaigu pienu bērni nekad nebija baudījuši!

Laukos bija arī dīķis. Tajā peldēja baltas zosis un dzeltenas pīles. Maija un Mārcis arī peldējās dīķī. Viņi peldējās katru dienu, ja vien nelija lietus. Dažreiz vakaros vai rītos Maija un Mārcis gāja uz dīķi makšķerēt. Vispirms viņi saraka sliekas vecmammās sakņu dārzā. Tad ar

spaini rokā viņi abi gāja uz dīķi un mēģināja noķert kādu zivi. Ja viņiem laimējās, tad vecmamma viņu noķertās zivis uzcepa vakariņās.

Vasara aizskrēja par ātru. Maija un Mārcis nemaz negribēja braukt atpakaļ uz pilsētu. Kaut bērniem bija žēl atstāt savus daudzus draugus, viņi zināja, ka nākamajā vasarā viņi atkal būs laukos. Tad visi – vecmamma, vectēvs, Maija, Mārcis, zirgs, govīs, kazas, cūkas un vistas – varēs atkal kopā pavadīt skaistas un saulainas vasaras dienas.

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

aprūpēt, aprūpē, aprūpēja, aprūpēs	to take care of
atmiņas	memories
baudīt, bauda, baudīja, baudīs	to enjoy
dīķis	pond
košs, -a	bright
kūts	barn
mājlops	livestock
peldēt, peld, peldēja, peldēs	to swim
peldēties, peldas, peldējās, peldēsies	to go swimming
purns	snout
ravēt, ravē, ravēja, ravēs	to weed
salapot, salapo, salapoja, salapos	to leaf
sarakt, sarok, saraka, saraks	to dig
slaukt, slauc, slauca, slauks	to milk
slieka	earthworm

Klausīšanās uzdevums

1. *Kaujas kuģu spēle (Battleship)*

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Vai esi kādreiz ciemojies / ciemojusies kādās lauku mājās?
2. Ko tu tur redzēji? Ja neesi bijis / bijusi laukos, kas, tavuprāt, tur varētu būt?
3. Vai tev patiktu dzīvot laukos un kāpēc?

Pēc lasīšanas:

1. Kā Maija un Mārcis jutās, kad gatavojās braukt uz laukiem? Kāpēc?
2. Kas Maijai patika laukos?
3. Kas Mārcim patika laukos?
4. Kā bērni jutās, kad viņiem bija jāatstāj vectēva un vecmamma lauku mājas? Kāpēc?

Nodarbība stundā

1. Noskatīties video par mājlopiem <https://www.youtube.com/watch?v=mHN2eNigz3o>

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

26.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi

26.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

26.-3. Jautājumi par stāstu

26.-4. Raksti un zīmē!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai

26.-5. Kur es gribētu dzīvot?

26.-6. Mans mīļākais mājlops

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

26.-7. a Atkārtojums: Lietvārdi, īpašības vārdi, vietniekvārdi

26.-7. b Atkārtojums: Teikuma veidi

26.-8. Atkārtojums: vietniekvārdi un darbības vārdi

Runas vingrinājums

1. Mini spēļu šovs

Papildu materiāli

- Dažādu gramatikas tematu informāciju meklēt atbilstošo iepriekšējo nodarbību skolotāju lapās.
- Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.

2. Dažādu mācību materiālu meklētājs

- <https://sietins.lv/>

Kaujas kuģu spēle (Battleship)

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Vajadzīga viena vai vairākas *Kaujas kuģu* galda spēles (*Battleship*).

Kā sagatavoties?

1. Skolēnus sadala pa pāriem, un katrs pāris saņem *Kaujas kuģu* spēli.

Kā spēlēt?

1. Skolēni spēlē spēli, uzmanīgi klausoties spēles partnera sauktās kuģu koordinātes.

Mini spēļu šovs

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Vārdu norādes, kuras var sagatavot iepriekš vai izdomāt uz vietas. Norāde var būt vārda pareizrakstība, izruna, nozīme vai piemērs utt.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala divās komandās, un katram skolēnam piešķir kārtas numuru.
2. Skolēni ar katras komandas 1. numuru nostājas klases priekšā.
3. Skolotājs nolasa vārda norādi, un pirmais no klases priekšā esošajiem skolēniem, kurš uzsit pa tāfeli vai galdu, var atbildēt.
4. Ja atbilde ir pareiza, skolēna komanda nopelna punktu.
5. Ja atbilde ir nepareiza, punktu nopelnīt ir iespēja otras komandas spēlētājam.
6. Tad spēli turpina skolēni ar nākamo kārtas numuru.
7. Uzvar komanda, kas gūst visvairāk punktu.

Kā paplašināt spēli?

- Vārdu norādes var sakārtot pa kategorijām ar dažādām grūtības pakāpēm un atšķirīgu punktu skaitu.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Atminamos vārdus var uzrakstīt/piestiprināt pie tāfeles.
- Skolēni var atrasties savās vietās, nevis nākt klases priekšā.
- Vārdus var minēt visa komanda kopā.

27. *Vēl nav*
284. lpp.
Autors: Inese Cīrule

Līmenis

LIX: 26

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (283. lpp.)

Vasaras šūpoles

Gundega Salna

Iešūpo, vasara, iešūpo
Šūpoles savas!
Šūpošos tevī kā bite
Zieda galā.
Šūpošos tevī kā putns
Bērza zarā,
Kā zaļa līdaka vilnī baltā.
Šūpošos tevī kā puteklis
Saules starā.
Iešūpo, vasara, iešūpo
Šūpoles savas,
Lai tevī šūpoties varu
Bez gala!

Teksts

Inga ieskrien istabā.
“Vai jau laiks?” viņa prasa.
“Vēl nav,” saka mamma un ceļ no skapja garās bikses un siltās jakas. Inga izskrien dārzā.
“Vai nu ir laiks?” prasa Inga pēc brīža.
“Vēl nav,” atbild tētis un liek grozā pīrāgus un sieru. Inga saliek grozā sulas pudeles un ieslēdz televizoru.
“Vai nu ir laiks?” viņa prasa, kad programma ir beigusies.
“Vēl nav,” saka vecmamma un paver savu lielo rokassomu. Arī Inga paskatās. Jā, grieznis ir, aukla arī ir.
“Vai tiešām nav vēl laiks?” viņa prasa, un šoreiz mamma, tētis un vecmamma saka:
“Jā, nu ir laiks!”
Bet Inga to jau zina pati. Ja ir paņemtas siltas drēbes vakaram, grozā salikti dažādi Jāņu gardumi un vecmammai ir viss, kas vajadzīgs vainagu vīšanai, tad ir laiks –
BRAUKT UZ JĀŅIEM!

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

aukla	<i>string</i>
grieznes	<i>scissors</i>
Jāņi	<i>Latvian midsummer celebration</i>
vainags	<i>crown</i>
vīt, vij, vija, vīs	<i>to wreath</i>

Klaustīšanās uzdevums

1. Skaņu bingo spēle

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Vai esi kādreiz svinējis / svinējusi Jāņus? Kur?
2. Kā tu gatavojies Jāņiem?

Pēc lasīšanas:

1. Kāpēc grozā bija saliktas sulas pudeles, pīrāgi un siers?
2. Kas Ingai bija tik ilgi jāgaida?
3. Kas brauca svinēt Jāņus?

Nodarbība stundā

1. Noklausīties un censties dziedāt līdz Jāņu dziesmai: https://www.youtube.com/watch?v=rZcpnaDHt7g&list=RDrZcpnaDHt7g&start_radio=1

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

27.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

27.-2. Atbildi uz jautājumiem!

27.-3. Vēl nav

27.-4. Inga

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

27.-5. Es ļoti gaidīju...

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

27.-6. Atkārtojums: Nekārtlais darbības vārds 'būt'

27.-7. Atkārtojums: Darbības vārdi

Runas vingrinājums

1. Kauliņa mešana

Papildu materiāli

- Dažādu gramatikas tematu informāciju meklēt atbilstošo iepriekšējo nodarbību skolotāju lapās.
 - Ziemeļe, Lidijs. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Dažādu mācību materiālu meklētājs
- <https://sietins.lv/>

Skaņu bingo spēle

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. Bingo kartītes, kurām lodziņos salikti dažādu, skolēniem pazīstamu priekšmetu attēli. Piemēram, rejošs suns, auto taure, dziedošs putns utt. Vietne dažādu bingo kartīšu izgatavošanai : <https://bingobaker.com/>;
2. Spēles kauliņi (podziņas, mazas konfektes vai kaut kas tamlīdzīgs), ar ko aizklāt bingo kartīšu lodziņus;
3. Attēliem atbilstoši skaņu ieraksti.

Kā sagatavoties?

1. Skolēni saņem bingo kartītes un spēles kauliņus.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs atskaņo kādu no bingo kartītē attēloto priekšmetu skaņu ierakstiem.
2. Skolēni apklāj atbilstošo attēlu ar spēles kauliņu.
3. Uzvar tas, kas pēc tradicionālā bingo spēles noteikumiem ir nosedzis visus vajadzīgos lodziņus.

Kauliņa mešana

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Kauliņš – labāk un interesantāk, ja tas ir ļoti liels metamais kauliņš;
2. Tāfele un rakstāmais vai krīts.

Kas sagatavoties?

1. Skolotājs uzraksta uz tāfeles ciparus no 1 līdz 6.
2. Blakus katram ciparam skolotājs pieraksta kādu jauno vārdu.

Kā spēlēt?

1. Skolēni pēc kārtas met kauliņu un nosauc vārdu, kas uzrakstīts uz tāfeles blakus uzmettajam ciparam.

Ko vēl var darīt?

- Skolēni var iesaistīt vārdu teikumā.
- Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
- Skolēni var paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Skolēni var strādāt pa pāriem.

28. Jāņus gaidot
293. lpp.
Autors: Inese Cīrule

Līmenis

LIX: 31

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.–4. klase (8–9 gadi)

Dzejolis (302. lpp.)

Zelta sietiņš

Rainis

Zelta sietiņš,
Sudraba stīgas,
Dimanta sēkliņas
Sijājamās.

Vasaras rītu
Laimiņa staigā,
Pār lauku sijā
Dimanta rasu.

Kurš cauri skatās
Sietiņa acīm,
Redz visu pasauli
Dimantos mirdzam.

Teksts

Čiepa izlaidās no ligzdas. Taisni augšup gaisā.

“Man šodien kaut kas ir jādara,” viņa čiepstēja. “Kas?” Čiepa savicināja spārnus un izlidoja glītu trijstūri.

“Lidojot es varu labāk atcerēties,” viņa teica. “Izlidot trijstūrus ir grūti. Man sāp spārni.” Čiepa izlidoja četrstūri.

“Izlidot četrstūri ir vieglāk,” Čiepa domāja. “Es tomēr joprojām neatceros, kas man ir jādara. Mēģināšu izlidot piecstūri.” Čiepa izlidoja piecstūri un domīgi grozīja galvu.

“Pasaulē ir ļoti daudz figūru. Es nevaru visas izlidot. Un es nevaru neatcerēties, kas man šodien jādara.” Čiepa bēdīgi laidās lejā. Viņa gaisā apmeta cilpu.

“Ahā!” Čiepa nodomāja. “Aplis man kaut ko atgādina.” Čiepa izlidoja vēl vienu apli un tad – vēl vienu.

“Atcerējos!” viņa sauca un izlidoja skaistāko apli, kādu prata.

“Man šovakar jālido uz Jāņu svinēšanu! Man jāsteidzas! Uz redzēšanos pie lielā uguns-
kra!”

Vārdu saraksts

(Darbības vārdi doti nenoteiksmē un 3. personas tagadnes, pagātnes un nākotnes formā.)

Paplašinātais vārdu krājums

čiepstēt, čiepst, čiepstēja, čiepstēs	<i>to peep</i>
figūra	<i>(geometric) figure</i>
(iz)laisties, izlaižas, izlaidās, izlaidīsies	<i>to fly</i>
savicināt, savicina, savicināja, savicinās	<i>to flap (one's wings)</i>

Klausīšanās uzdevums

1. Telefons

Pārrunu jautājumi

Pirms lasīšanas:

1. Ko tu dari, ja nevari kaut ko atcerēties?
2. Kādas ģeometriskās figūras tu zini?

Pēc lasīšanas:

1. Kas bija Čiepa?
2. Kāda bija Čiepas problēma?
3. Ko Čiepa darīja, lai savu problēmu atrisinātu?
4. Kāpēc Čiepai aplis kaut ko atgādināja?

Nodarbība stundā

1. Skolotājs sagādā kādus 10 priekšmetus un lakatu. Priekšmetus izkārto uz galda, skolēni brīdi tos aplūko, tad skolotājs tos apledz ar lakatu. Skolēniem jāmēģina atcerēties, kādi priekšmeti bija uz galda. Atbildes var uzrakstīt vai nosaukt skaļi. Skolēni var arī priekšmetus uz-
zīmēt uz papīra lapas tā, kā tie bija izvietoti uz galda.

Uzdevumi / Darba lapas

(pēc grūtības pakāpes no vienkāršākā uz sarežģītāko)

Vārdu krājuma nostiprināšanai:

- 28.-1. Mācīsimies jaunus vārdus! Lietvārdi
- 28.-2. Mācīsimies jaunus vārdus! Darbības vārdi

Stāsta satura atkārtošanai:

- 28.-3. Čiepa lido
- 28.-4. Ilustrē!

Rakstīšanas iemaņu nostiprināšanai:

28.-5. Putni

28.-6. Jānus gaidot

Gramatikas ievads vai atkārtojums:

28.-7. Atkārtojums: Apstākļa vārdi

28.-8. Atkārtojums: Prievārdi

Runas vingrinājums

1. Vārdu duelis

Papildu materiāli

- Dažādu gramatikas tematu informāciju meklēt atbilstošo iepriekšējo nodarbību skolotāju lapās.
 - Ziemeļe, Lidija. Praktiska latviešu valodas un pareizrakstības mācība. Amerikas Latviešu apvienība. 1995.
2. Dažādu mācību materiālu meklētājs
- <https://sietins.lv/>

Telefons

Klausīšanās spēle

Kā sagatavoties?

1. Vismaz piecus skolēnus sasēdina aplī vai rindā.

Kas darāms?

1. Pirmais skolēns izdomā 8–10 vārdu garu teikumu un iečukst blakussēdētājam ausī.
2. Noklausījies teikto, nākamais skolēns iečukst dzirdēto teikumu nākamajam skolēnam ausī.
Utt.
3. Kad pēdējais skolēns ir noklausījies ausī iečukstēto teikumu, viņš pasaka to skaļi.
4. Skolēns, kurš izdomāja teikumu, pasaka, vai teikums ir pareizs, vai izlabo teikumu, pasakot pareizi.

Ko vēl var darīt?

1. Ja klasē pietiek skolēnu, tad šo nodarbību var padarīt par sacensību. Var arī sacensties ar citas klases skolēniem.
2. Uzvar tā komanda, kura pirmā pasaka iečukstēto teikumu pareizi.

Vārdu duelis

Jauno vārdu atkārtšanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Atsevišķas jauno vārdu kartītes.

Kā spēlēt?

1. Skolēnus sadala pa pāriem.
2. Skolēni nostājas viens pret otru ar muguru.
3. Katram skolēnam izsniedz vienu jaunā vārda kartīti.
4. Skolēni tur rokās kartīti ar uzrakstu uz ārpusi – prom no sevis.
5. Kad skolotājs dod komandu, skolēni pāiet trīs soļus uz priekšu, pagriežas viens pret otru un skaļi izlasa uz otra bērna kartītes esošo vārdu.

Ko vēl var darīt?

1. Skolēni var iesaistīt vārdu teikumā.
2. Skolēni var nosaukt vārda vārdšķiru.
3. Skolēni var paskaidrot vārda nozīmi.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Vārdus lasot, skolēni var strādāt pāros.

Papildu jauno vārdu atkārtošanas un klausīšanās spēļu un nodarbību apraksti

Klausies un uzbūvē!

Klausīšanās spēle

Kas nepieciešams?

1. *Lego* klucīši.

Kā sagatavoties?

1. Skolēni saņem dažādu krāsu un lielumu *Lego* klucīšus.

Kas darāms?

Skolotājs dod norādījumus, un skolēni no *Lego* klucīšiem būvē atbilstošu konstrukciju

Prasme: klausīšanās

Savieto mūzikas instrumentu ar tā skaņu!

Klausīšanās spēle

Kā sagatavoties?

1. Nepieciešami dažādu mūzikas instrumentu attēli (piemēram, no *Google Images*) un šo mūzikas instrumentu skaņu paraugi. Labus mūzikas instrumentu skaņu paraugus var atrast šajos video: <https://www.youtube.com/watch?v=17V-bP1XEao>; <https://www.youtube.com/watch?v=tb0gHAzpQPE>

Kas darāms?

1. Skolotājs pieliek mūzikas instrumentu attēlus pie sienas vai tāfeles.
2. Skolotājs atskaņo dažādu mūzikas instrumentu skaņas, un skolēniem jānosauc instrumenta nosaukums.

Prasme: klausīšanās, runāšana

Apli griežas!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Vārdu saraksts katram skolēnam;
2. Zīmulis katram skolēnam.

Kā sagatavoties?

1. Skolēnus sadala divās grupās, un skolēni izveido iekšējo un ārējo apli, stāvot viens pret otru.
2. Skolotājs noteikti piedāvā vairākus vārdu krājuma jautājumu piemērus.
3. Ja ir nepāra skaits skolēnu, viens skolēns var kļūt par spēles vadītāju, kurš staigā pa apli un klausās, vai visi skolēni pilda uzdevumu.

Kā spēlēt?

1. Pirmās 15 sekundes katrs skolēns no iekšējā apla uzdod jautājumu par kādu no lapā esošajiem vārdu krājuma vārdiem (par to pareizrakstību, izrunu, vārdšķiras iedalījumu, nozīmi utt.) skolēnam, pret kuru viņš stāv.
2. Ja ārējā apla skolēns atbild pareizi, iekšējā apla skolēns parakstās pie konkrētā vārda savā vārdu saraksta lapā.
3. Nākamo 15 sekunžu laikā tāpat rīkojas ārējā apla skolēns.
4. Pēc tam visi iekšējā apla bērni rotē pa labi, nonākot pie nākamā spēles partnera, un atkārto spēles darbību.
5. Uzvar tas, kuram spēles laika beigās ir visvairāk parakstīto vārdu.

Kā paplašināt spēli?

- Spēlē, līdz visi ir nonākuši pie sava sākotnējā spēles partnera.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, iespējams veidot spēles modifikācijas:

- Skolēniem var dot vienu minūti vai vairāk laika jautājumu sagatavošanai. Drīkst izmantot tos pašus jautājumus vairākas reizes.
- Var palielināt jautājumu un atbilžu laiku līdz 30 sekundēm vai minūtei.

Domu saplūšana

Divu līdz astoņu minūšu spēle, kas mudina skolēnus runāt un saskatīt saiknes starp vārdu krājuma vārdiem. Tā labi noder stundas beigās, kad ir pāris brīvas minūtes.

Kas jādara?

1. Skolēnus sadala pāros;
2. Skolotājs nosaka tematu.

Kā spēlēt?

1. Pēc skolotāja komandas (piemēram, skaitot līdz trīs), skolēni vienlaikus pasaka katrs savu vārdu, kas saistīts ar doto tematu. Piemēram, ja temats ir ‘lāči’, viens skolēns saka, ‘liels’, bet otrs – ‘bailīgs’.
2. Pēc nākamās komandas skolēni vienlaikus saka citu vārdu, kas, viņuprāt, sasaucas ar tikko pateiktajiem diviem vārdiem. Tagad skolēni varētu teikt ‘mežonīgs’ un ‘nobijies’.
3. Spēle turpinās, līdz abi skolēni vienlaikus pasaka vienu un to pašu vārdu.
4. Vārdus nedrīkst atkārtot.

Es neiederos

Jauno vārdu atkārtošanas spēle. Sinonīmi

Kas nepieciešams?

1. Paraugā redzamā darba lapa;
2. Zīmulis.

Kā sagatavoties?

1. Skolēnus sadala pa pāriem.
2. Katrs skolēns saņem darba lapu.

Kā spēlēt?

1. Katrs skolēns izvēlas kādu no jaunajiem vārdiem un ieraksta to vienā no četriem lodziņu grupām.
2. Tad skolēns uzraksta divus jaunā vārda sinonīmus un vienu vārdu, kas neiederas sinonīmu grupā.
3. Pēc tam skolēns lūdz savam pāriniekam noteikt, kurš no četriem vārdiem neiederas.

Kā paplašināt nodarbību?

- Skolēni var izvēlēties citus teksta vārdus un ierakstīt tos lodziņos.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, iespējams veidot nodarbības modifikāciju:

- Skolēni ar pārinieku var izmantot vienu darba lapu un kopīgi izdomāt sinonīmus un neiederīgo vārdu.

ES NEIEDEROS				
lācis	dobums	medīt	ogot	klintis
dobums	caurums			
tukšums	kalns			

[illegible]

Jauna vārda spēks: Jo vairāk zinu, jo gudrāks esmu!

Uzraksti jauno vārdu!

Izlasi jaunā vārda nozīmi vārdnīcā! Uzraksti saviem vārdiem, ko vārds nozīmē!

Uzzīmē jaunā vārda nozīmi!

Iesaisti jauno vārdu teikumā!

Uzraksti vārdu ar pretēju nozīmi! Ja vēlies, uzzīmē attēlu!

Jauno vārdu “Cūciņu” spēle

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Paraugā redzamā darba lapa;
2. Divi dažādas krāsas filči (flomāsteri).

Kā sagatavoties?

1. Skolēnus sadala pa pāriem un katram pārim izsniedz darba lapu un dažādas krāsas rakstāmos.

Kā spēlēt?

1. Domājams, ka katrs skolēns prot spēlēt “Cūciņas”(Latvijā pazīstama kā spēle “Desas”).
2. Skolēni izvēlas, kurš sāks.
3. X un O vietā skolēns izvēlas rūtiņu un ieraksta tajā kādu no jaunajiem vārdiem.
4. Otram skolēnam jāpaskaidro vārda nozīme. Ja viņš to spēj darīt, tad drīkst rūtiņu iekrāsot savā krāsā. Ja nevar to izdarīt, tad pirmais skolēns iekrāso rūtiņu savā krāsā.
5. Pēc tam ir otra skolēna kārta izvēlēties rūtiņu un ierakstīt tur jauno vārdu.
6. Tagad pirmajam skolēnam jācenšas pateikt vārda nozīmi. Tāpat kā iepriekš, ja skolēns to spēj izdarīt, tad var iekrāsot rūtiņu savā krāsā, bet, ja nevar, tad vārda rakstītājs drīkst iekrāsot rūtiņu savā krāsā.
7. Spēle turpinās, līdz kāds no skolēniem ir iekrāsojis savā krāsā trīs lodziņus pēc kārtas (izveidojis ‘desu’).

Jauno vārdu "Cūciņu" spēle

[illegible]

Kas man uz galvas?

Visai klasei domāta jauno vārdu spēle

Kas nepieciešams?

1. Kartītes ar uzrakstītiem jaunajiem vārdiem.

Kas jādara?

1. Skolēni nostājas vienā telpas pusē.
2. Skolotājs izdala katram skolēnam vienu kartīti un paskaidro, ka skolēni paši savas kartītes nedrīkst apskatīt.
3. Skolēni novieto kartīti sev uz galvas un sagaida, līdz visi ir gatavi.

Kā spēlēt?

1. Skolotājs skaita līdz trīs, un skolēni tikmēr kādas piecas reizes skrien no vienas telpas sienas līdz otram, visu laiku mēģinot noturēt uz galvas kartīti.
2. Ja kartīte nokrīt, skolēns to paceļ un atbilstoši savām spējām vai nu izlasa tur uzrakstīto vārdu, vai iesaista to teikumā.
3. Spēli var turpināt ar tiem pašiem noteikumiem, skolēniem apmainoties kartītēm.

Kategorijas

Vārdšķiru atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Katram skolēnam izsniegta vārdu saraksta lapa. Šo spēli vislabāk spēlēt ar daudz jaunajiem vārdiem;
2. Zīmulis.

Kas jādara?

1. Skolotājs nosauc kategoriju.
2. Iespējamās kategorijas:
 - a. Lietvārdi;
 - b. Darbības vārdi;
 - c. Īpašības vārdi;
 - d. Vārdi, kas raksturo emocijas;
 - e. Vārdi, kas raksturo laiku;
 - f. Sakārtot vārdus alfabētiskā secībā;
 - g. Vārdi ar trim zilbēm;
 - h. Vārdi ar priedēkļiem vai piedēkļiem (sufiksiem) utt.

Kā spēlēt?

1. Skolēni izvēlas vārdus, kas ietilpst dotajā kategorijā, un apvelk tos.
2. Kamēr skolēni strādā, skolotājs pārliedz, ka visi skolēni saprot un veic uzdevumu.
3. Ja skolēns kādu vārdu ievieto neparedzētā kategorijā, skolotājs lūdz sniegt pamatojumu.

Kā paplašināt spēli?

- Skolēniem var lūgt paskaidrot, kāpēc viņi ievietojuši noteiktus vārdus katrā kategorijā.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Skolēni var kārtot vārdus savās kategorijās un pēc tam likt citiem skolēniem uzminēt, kāda ir šī kategorija.
- Skolēni var strādāt grupās.

Krūžu torņi

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Jauno vārdu un teikumā lietotu to nozīmju saraksts;
2. Krāsainas plastmasas krūzītes, uz kurām uzrakstīti jaunie vārdi;
3. Melns filcis (flomāsters);
4. Maisiņi, kuros ielikt krūzītes.

Spēles noteikumi:

1. Skolēnus sadala grupās pa divi vai trīs.
2. Katram skolēnam iedod sagatavoto jauno vārdu sarakstu.
3. Katrai grupai iedod maisiņu ar krūzītēm.
4. Skolēni izlemj, kurš sāks pirmais.
5. Pirmais skolēns paņem no maisa vienu krūzīti, izlasa uz krūzītes uzrakstīto vārdu un paskaidro tā nozīmi.
6. Pārējie grupas skolēni savos vārdu sarakstos pārbauda, vai spēlētājs ir vārda nozīmi pateicis pareizi.
7. Ja skolēns vārda nozīmi ir pateicis pareizi, viņš drīkst paturēt krūzīti. Ja nē, tad krūzīte jāliek atpakaļ maisā.
8. Spēle turpinās noteiktu laiku, skolēniem pēc kārtas velkot krūzītes, vai tik ilgi, līdz krūzīšu pietrūkst.
9. No nopelnītajām krūzītēm skolēni var sākt būvēt torni.
10. Uzvar skolēns, kura tornis spēles beigās ir visaugstākais.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, iespējams veidot spēles modifikācijas:

- Var izmantot mazāk vārdu.
- Spēli spēlē mazākās grupās, kad viens skolēns vārda nozīmi saka tikai vienam skolēnam.

Laikraksta detektīvs

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Jebkura avīze vai žurnāls (var izmantot vienu vai vairākus). Vēlams izvēlēties avīzes sadaļas ar vairāk attēliem, tostarp reklāmām.
2. Grieznes.

Kas jādara?

1. Katrs skolēns saņem vismaz vienu avīzes vai žurnāla lapu.

Kā spēlēt?

1. Katrs skolēns atrod kādu ar nedēļas vārdiem saistītu attēlu vai rakstu un izgriež to.
2. Pēc tam, kad lielākā daļa skolēnu ir atraduši vārdus, palūdziet viņiem paskaidrot klasei, kā viņu izvēlētais attēls vai raksts saistīts ar izvēlēto vārdu.

Kā paplašināt spēli?

- Skolēniem lūdz uzrakstīt, kā šis attēls vai raksts saistīts ar viņu izvēlēto vārdu. Labākos aprakstus var pielikt pie vārdu sienas.
- Skolēniem lūdz atrast pēc iespējas vairāk rakstu vai attēlu, kas saistīti ar vairākiem vārdiem.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Skolēni var strādāt grupās, lai atrastu saistītus attēlus un rakstus.
- Skolēni var atnest avīzes vai žurnālus savā dzimtajā valodā.

Mini vārdu!

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Jauno vārdu saraksts.

Kas jādara?

1. Pirmais spēlētājs izvēlas, kuru jauno vārdu saraksta vārdu viņš liks otram spēlētājam uzminēt.
2. Tad pirmais spēlētājs trīs teikumos raksturo jauno vārdu, neminot pašu vārdu. Piemēram, ja minamais vārds ir “govs”, varētu veidot šādus teikumus: 1) dzīvnieks, kas dzīvo laukos; 2) ēd zāli; 3) saka “mūū”.
3. Ja otrs spēlētājs nevar uzminēt vārdu no šiem trim teikumiem, tad pirmais spēlētājs var turpināt raksturot jauno vārdu.
4. Kad otrs spēlētājs uzminējis vārdu, tad ir viņa kārta izvēlēties vārdu, kas jāatmin pirmajam spēlētājam, ievērojot tos pašus noteikumus.

Sarunu konkurss

Sarunu attīstīšanas nodarbība

Kas nepieciešams?

1. Jauno vārdu saraksts, kurā ir vairāk nekā 10 vārdi.
2. Rakstāmpiederumi.

Kas jādara?

1. Skolēnus sadala pa pāriem.

Kā spēlēt?

1. Kad skolotājs dod komandu sākt, skolēni noteiktu laiku sarunājas ar savu sarunas partneri par jebkuru atbilstošu tēmu. Sarunā viņiem jāizmanto vismaz 10 no jaunajiem vārdiem un jāatzīmē tie, kad tie tiek lietoti.
2. Kad skolēni savā sarunā ir izmantojuši visus 10 vārdus, viņi beidz sarunu un apsēžas.
3. Spēles laikā skolotājs palīdz skolēniem iesaistīties sarunā un pildīt uzdevumu. Skolotājam arī jāpārlicinās, lai skolēni neapspriestu nepiedienīgas lietas un neapvainotu viens otru. Skolotājam jāpārlicinās, ka vārdi tiek izmantoti pareizi.
4. Uzvar pāris, kurš pirmais izmantojis savā sarunā vismaz 10 vārdus.

Kā paplašināt spēli?

- Pēc spēles var lūgt tām grupām, kurām bija ar vārdu krājumu bagātas diskusijas, nodemonstrēt savu sarunu visai klasei.
- Ja skolēni pirms spēles sākuma ir ilgi sēdējuši, var mudināt pārus sarunas laikā pārvietoties pa telpu.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Skolotājs var salikt pāros skolēnus, kam ir līdzīgs valodas prasmju līmenis.
- Var izmantot īsāku vārdu sarakstu.
- Var piedāvāt apspriešanai konkrētus tematus.

Tas ir nedaudz apšaubāmi

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Jaunie vārdi, kas uzrakstīti uz atsevišķām papīra lapiņām;
2. Grozs;
3. Krīts vai flomāsters.

Kas jādara?

1. Vārdu lapiņas ieliek grozā.
2. Skolēnus sadala divās komandās.

Kā spēlēt?

1. Viens skolēns no katras komandas iznāk klases priekšā, izvēlas no groza vārdu un uzzīmē vārda attēlu, nerakstot burtus.
2. Komanda, kura pirmā nosauc pareizo vārdu, nopelna punktu.
3. Tad vārdu zīmē otras komandas dalībnieks.
4. Atvēlētā laika beigās uzvar komanda, kurai ir vairāk punktu.
5. Vārdu minējumu skaitu var ierobežot līdz divām vai trim reizēm vienā gājienā.
6. Taisnīguma ievērošanai pārliecinieties, lai tiktu ievērots noteikts laika posms.

Kā paplašināt spēli?

- Katram vārdam var pierakstīt ar šo vārdu bieži saistītus vārdus.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikācijas:

- Iespējamus vārdus uzrakstīt uz tāfeles.
- Izmantot mazāk vārdu.
- Spēlēt spēli mazās grupās: viens skolēns rāda uzzīmēto vārdu tikai diviem vai trim klasesbiedriem.

Telefona vārdnīca

20-30 minūšu spēle ar vārdu skaidrošanas zīmējumiem

Kas nepieciešams?

1. Kartītes, uz kurām uzrakstīti dažādi vārdi vai frāzes;
2. Tukšas kartītes;
3. Zīmulis;
4. Tīras 8-1/2 x 11 collu (A2) lielas balta papīra loksnes;
5. Saspraudes.

Kas jādara?

1. Skolēnus sasēdina aplī.
2. Katram skolēnam iedod lielo papīra loksni un kartīti ar uzrakstītu vārdu vai frāzi, skolēnu skaitam atbilstošu daudzumu tukšu kartīšu un saspraužu.

Kā spēlēt?

1. Visiem skolēniem 30-45 sekunžu laikā jāuzzīmē kartītē uzrakstītā vārda vai frāzes ilustrācija.
2. Sava zīmējuma kartīti kopā ar attēla kartīti skolēns ar saspraudi piestiprina pie lielās papīra lapas tā, lai būtu redzams tikai zīmējums, nevis vārds.
3. Tad lapu padod nākamajam skolēnam, kurš (uz jaunas kartītes) uzraksta frāzi vai vārdu, ko, viņaprāt, iepriekšējais skolēns uzzīmējis.
4. Skolēns uzzīmē šim vārdam vai frāzei savu attēlu un atkal aizklāj ar to vārdu uz lapas.
5. Lapas ceļo pa apli, skolēniem pārmaiņus zīmējot un rakstot, līdz lapa atgriežas pie sākotnējā skolēna.
6. Kad cikls noslēdzies, katrs skolēns atver visas kartītes un atklāj sākotnējo frāzi vai vārdu. Skolēns izvēlas uzvarētāju – parasti vai nu precīzāko, vai smieklīgāko vārdu un zīmējumu.

Vārda dzēšana

Jauno vārdu atkārtošanas spēle

Kas nepieciešams?

1. Tāfele;
2. Krīts vai tāfeles flomāsters;
3. Dzēšamais.

Kas jādara?

1. Skolēnus sadala divās komandās.
2. Uz tāfeles uzraksta divus vārdu sarakstus (pa vienam katrai komandai).

Kā spēlēt?

1. Katra komanda pie tāfeles sastājas rindā.
2. Kad tiek dots signāls, katras komandas pirmais bērns pieiet pie tāfeles, norāda uz pirmo vārdu komandas sarakstā un nolasa šo vārdu skaļi.
3. Ja skolēns izlasa vārdu pareizi, viņš to nodzēš.
4. Pēc tam skolēns nostājas savas komandas rindas beigās.
5. Uzvar tā komanda, kas pirmā izdzēš visus sava saraksta vārdus.

Kā paplašināt spēli?

- Lai varētu izdzēst vārdu, lasīšanas vietā skolēni var pateikt vārda nozīmi, nosaukt piemēru, izlabot nepareizi uzrakstītu vārdu utt.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot spēles modifikāciju:

- Pirms spēles sākuma ar skolēniem atkārtot vārdu izrunu vai nozīmi.

Vārdnīcas kartītes

Jauno vārdu atkārtošanas nodarbība

Kas nepieciešams?

1. Indeksa kartītes;
2. Kastīte kartītēm;
3. Zīmulis;
4. Jauno vārdu saraksts.

Kas jādara?

1. Katrs skolēns saņem jauno vārdu skaitam atbilstošu kartīšu daudzumu.
2. Skolēns uzraksta jauno vārdu kartītes augšā.
3. Tad skolēns uzraksta dotā vārda nozīmi un iesaista vārdu teikumā.
4. Jauno vārdu kartītes saliek kastītē alfabēta kārtībā (vai attiecīgā stāsta secībā).

Kā paplašināt nodarbību?

- Skolēniem lūdz noteikt vārda vārdšķiru.

Skolēniem, kuriem ir grūtības ar jaunu vārdu apguvi, var veidot nodarbības modifikācijas:

- Skolēni var strādāt grupās, lai izpildītu uzdevumu.
- Skolēni var uzrakstīt vārda nozīmi savā dzimtajā valodā.

